

**UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS
FACULTAS RERUM NATURALIUM – STUDIA BOTANICA
SERIES SRANDISTICA**

**SEBRANKA PRACÍ
ÚSTAVU VÁLEČNÉ BIOLOGIE
2005–2009**

BRNO 2009

Sebranka prací Ústavu válečné biologie (Department of Volvox Biology, dříve Katedra systematické pijatyky a kryglistiky)

Tuto sebranku věnujeme našim učitelům z Ústavu, kteří přes své ctihodné tituly nezkazí žádnou srandu, ba dokonce nás v ní podporují.

Vydání sebranky finančně nepodpořila Grantová agentura ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Akademie věd ČR ani nikdo jinej.

Obsah

I. Příspěvky z vánočních konferencí Ústavu	3
Fajmon K.: Tradice Bílých Karpat aneb tradice dosud živá. 3–4	
Nová J. et Maixnerová D.: Úvod do fytopyrotechniky. 5–6	
Bc. Chekotay, Bc. Zlatokrt et Zodpovědná osoba Torquiel: Sexappeal kapradin. 6–7	
Anonymus: Recyklace nápojů aneb drobné specialitky ústavních toalet. 8–9	
Hralová I., Kalusová V., Michalcová D., Myšková Z., Nejezchlebová M. et Nová J.: Vegetace hrobů střední a jihovýchodní Evropy. 9–14	
II. Plakátová sdělení a oběžníky	15
Ze života ústavního 15–17 / Tribute to JD (výběr) 18 / Ukázka z korespondence filmového klubu 19 / Oběžníky z výjezdních akcí (výběr): Orava 20 / Alpy 2006 21 / Itálie 2007 22 / Ukrajina 2008 23 / Z protikuřácké kampaně 24	
III. Povídky	25
Kolektiv: Jirouškova jízda. 25	
Chekotay: Beowulf. 25–39	
Rolda: Utrpení mladého Doubka. 40–46	
IV. Poesie	47
Hasajaki 47 / Noční děsy 47 / Snímkování 47 / Bojový pokřik válečných biologů 47 / Mladička botanička 48 / Išel kmotr 48 / Bádání 49 / Pavel 49	
V. Společenská kronika	50
Chekotay: Report z narozek Chytrý et Tichý 2007. 50–51	
Kolektiv: Henten pošahané proslov. 52	
VI. Citáty pro každou příležitost	53

I. Příspěvky z vánočních konferencí Ústavu

Tradice Bílých Karpat aneb tradice dosud živá

Karel Fajmon (prezentováno 2005)

Když se řekne Bílé Karpaty, jistě se každému, kdo alespoň tuší, cože to jsou, hned vybaví tamní květnaté louky (*Brachypodium pinnati-Molinietum arundinaceae* Klika 1939), jež se rozprostírají zejména v jihozápadní části onoho pohorí. Nemalý kus těchto nikoli nezajímavých a bezvýznamných luk (viz např. Jongepierová 2008) se nachází v oblasti zvané Horňácko (podrobněji o tomto kraji viz např. Frolec et al. 1966), označované některými současnými badateli za kulturně nejreliktnější část České republiky (např. J. Roleček, in verb). Podobně jako v jiných končinách Bílých Karpat, i na Horňácku vznikaly a přetrvávaly a vznikají a přetrvávají různé lidové tradice. Nemusí se jednat pouze o místní a oblastní písně, tance a cimbálové či hudecké muziky, jež se například i na Horňácku v určité míře dochovaly a žijí. Ba naopak, tato takřkajíc kulturní složka lidové tradice je jen špičkou ledovce. Lidová tradice (*folk lore*) v celé své šíři totiž postihuje všechny stránky lidského života, tedy nejen onu veřejně předváděnou krojovanou část, mnohdy nesprávně považovanou za celou náplň slova folklór. Jádro obyčejné lidové tradice tkví v maličkostech. V maličkostech, které jsou natolik maličké a nepatrné, že je lze jen stěží nepřehlédnout, díky čemuž pak tyto základní kousky lidové tradice zůstávají nepovšimnuty tam, kde vznikly, a lidová tradice je tudíž vždy spjata s určitým krajem, místem, dědinou (nezbytnou podmínkou přítom je, aby tam byli lidi).

Obr. 1, 2. Lidová tradice na Horňácku.

I Horňácko tedy neustále doutná a tiše žhne svou svébytnou tradicí, která navenek probleskuje jen občasnými nápadnějšími projevy. Méně okaté, jadrnější projevy lidové tradice lze přitom dosud najít dokonce i v tak globalizovaném městečku, jakým je středisková ves Velká nad Veličkou. Kupříkladu si zde někteří místní majitelé či provozovatelé hostinských zařízení pamatují, jakže se zdejšímu kraji říká, a tak krajovými jmény pojmenovávají své jistě bohubíbe¹ podniky (obr. 1), přičemž nezapomínají ani na tradiční místní označení hospod – šenků². Aby to nebylo málo, tak hosté nezřídka užívají k dopravě do šenků tradičních místních hornáckých (nesprávně též horských) kol (obr. 2³). To ovšem není zdaleka vše. Jak již bylo řečeno, skutečná tradice lidového života spočívá ve snadno přehlédnutelných drobnostech. Na obrázku 3 je vidět na první pohled obyčejná hospodská zeď, kterou povrchní obdivovatel folklóru s opovržením obejde a ochudí se tím o nevšední zážitky spojené s dodržováním všední lidové tradice. Né tak ale někteří věrní návštěvníci šenku, kteří vědí, co se po cestě⁴ domů⁵ od vesnického výčepu sluší a patří. Zcela oddáni lidové tradici, nezacházejí si cestou z hospody se svou potřebou výdeje tekutin bohatých močovinou na **záchod**, ale odbydou si ji mnohem přirozeněji až venku, zpravidla u hospodské zdi, která je k tomuto účelu jako stvořená. Jinak řečeno,

¹ Ó blahoslavený člověk, kerý prepil šecko, co mal kolvek...; z textu hornácké lidové písně

² Boženku otčenku, ej daj ně takú ženku, co by ňa vodila, ej od šenku do šenku...; z textu hornácké lidové písně

³ bohužel je na na obrázcích 1 i 2 již zjevný také vliv globalizace; pozn. autora

⁴ u cyklistů před cestou; pozn. autora

⁵ případně jinam; pozn. autora

Obr. 3. Tradičně obhospodařovaná hospodská zeď.

šenku totiž roste merlík smrdutý (*Chenopodium vulvaria* L.), drobná a nenápadná rostlinka snášející sešlap a vysoké dávky amoniakálního dusíku v půdě, která je dnes vlivem nežádoucího ustávání lidové tradice zatlačena do kouta kategorie silně ohrožených druhů červeného seznamu cévnatých rostlin (Procházka 2001). Fotodokumentaci potěšujícího výskytu merlíku smrdutého u Hornáckého šenku (a tím i dosud živé tradice) v roce 2005⁹ podávají obrázky 4 až 6.

Literatura

Frolec V., Holý D. & Jeřábek R. [eds] (1966): Hornácko. – Blok, Brno.

Jongepierová I. [ed.] (2008): Louky Bílých Karpat. Grasslands of the White Carpathian Mountains. – ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou.

Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2001). – Příroda 18: 1–166.

Obr. 4, 5, 6. Výsledky tradičního hornáckého hospodaření. Všechna foto K. Fajmon.

⁶ například novátorské opatření státní ochrany přírody, přesněji druhové ochrany silně ohroženého merlíku smrdutého (*Chenopodium vulvaria* L.), navržené při jednom vědeckém zasedání magistrem D. Dvořákem: pivo zadarmo a zpoplatnit záchody; pozn. autora

⁷ není, jak vychcanému; pozn. autora

⁸ spolu s olezlou dolní částí hospodské zdi; pozn. autora

⁹ výskyt potvrzen i v roce 2008, byť byla populace v té době poněkud chudší; pozn. autora

Úvod do fytopyrotechniky

Jana Nová et Daniela Maixnerová (prezentováno 2005)

Fytopyrotechnika je poměrně mladý, avšak prudce se rozvíjející botanický obor. Studuje hořlavost rostlin jako jejich ekologickou vlastnost, a to na všech úrovních taxonomických i syntaxonomických až po ekosystémy a biomy (např. savana hoří lépe než mokřad). Výsledky fytopyrotechnického bádání mohou být s výhodou aplikovány v ostatních botanických odvětvích, a dokonce si troufáme předvídat, že již brzy se bez použití fytopyrotechnických metod neobejde žádná jen trochu seriózní botanická studie.

Základní metody fytopyrotechnického výzkumu

Metodika je velice jednoduchá, po krátkém zaškolení zvládnutelná i botaniky-začátečníky. Studovaný vzorek rostlinné biomasy zapálíme standardizovaným plamenem a pozorujeme proces hoření. Hořlavost vzorku odhadujeme podle pětičlenné Feuer-Werkovy stupnice, jejíž symboly jsou vzestupně: **v**(ůbec), **n**(ic moc), **j**(akž takž), **d**(ocela jo), **b**(omba!). Experiment provádíme vždy na dobře hasitelném místě.

Při experimentu používáme pokročilý fytopyrotechnický software. K udržování standardizovaného ohně je vhodný program Turboměch, k uhašení ohně program Fluice, pro zápis a zpracování dat se osvědčil balík HořeyPro.

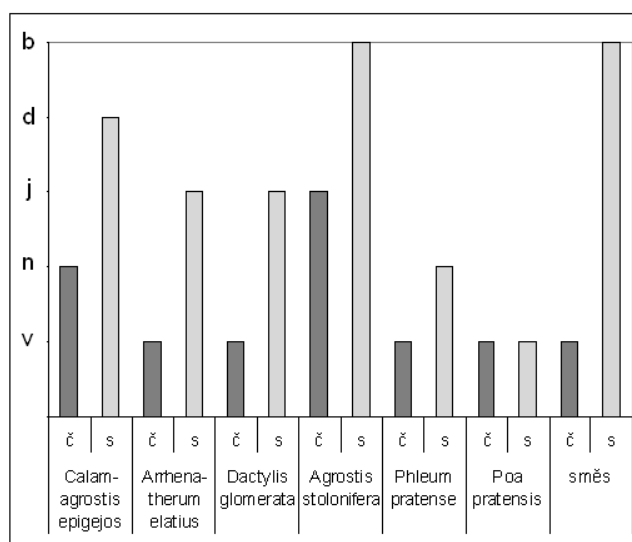
Pilotní studie: hořlavost českých trav

Jako první jsme fytopyrotechnickému zkoumání podrobily vybrané zástupce čeledi *Poaceae*, která je ve střední Evropě obzvláště hojná, co do biomasy významná, a přitom pro mnohé botaniky determinčně komplikovaná. Výběrem jsme také mínily projevit svůj kladný vztah k této čeledi.

Experiment se uskutečnil dne 7. 7. 2005 v Jihlavě u příležitosti 590. výročí upálení mistra Jana Husa. Abychom minimalizovaly riziko požáru, pálily jsme na betonovém školním hřišti a uvnitř nehořlavé nádoby, tzv. ešusu. Podmínky byly příznivé, hladina etanolu v krvi experimentátorek byla nulová. Při experimentu jsme porovnávaly hořlavost čerstvé a usušené biomasy jednotlivých druhů lipnicovitých i směšného vzorku.

Graf (obr. 1) zobrazuje pozorovanou hořlavost vybraných druhů a směsi trav. Netvrdíme, že výsledky jsou nějak signifikantní, nebyly také nijak statisticky zpracovány. Přesto s betonovou jistotou tvrdíme, že:

- 1) suchá biomasa hoří lépe než čerstvá;
- 2) trávy s řídkým květenstvím hoří lépe než trávy s květenstvím hustě staženým;
- 3) čím více biomasy, tím lépe hoří. Tento výsledek jen potvrzuje staletou lidovou zkušenost, podle níž nejlépe hoří stodola plná sena.

Obr. 1. Graf hořlavosti vybraných trav. č = čerstvá, s = suchá biomasa. Stupnice: v = vůbec, n = nic moc, j = jakž takž, d = docela jo, b = bomba!

Aplikace fytopyrotechniky

Praktický význam fytopyrotechniky je dalekosáhlý a není třeba jej zvlášť zdůrazňovat, přesto uvedeme alespoň několik běžných každodenních situací, v nichž fytopyrotechnika významně pomůže.

1) **určování kritických taxonů** pomocí Kubáta et al. (2002) a lupy je pracné, zdouhavé a nespolehlivé, zatímco fytopyrotechnika přináší okamžitý výsledek. Až bude sestaven kompletní pyrofloristický seznam pro Českou republiku, jednoduše rostlinu spálíme a hned poznáme, o jaký druh se jednalo. Velmi vhodné také pro revizi herbářových položek (pálíme samozřejmě bez schedy, jejíž hořlavost by do výsledku vnášela nežádoucí interference).

2) **vypalování trav v zemědělství a lesnictví**. Fytopyrotechnika poradí, které druhy spolehlivě zahoří, kdy a kde je bezpečné pálit. Experimentální výzkum hořlavosti jednotlivých společenstev v různou roční dobu je vhodným námětem pro studentské práce z botaniky.

3) **ochrana zemědělských objektů před požáry**. Požáry seníků působí každoročně obrovské škody. Ministerstvo zemědělství proto bude poskytovat zemědělcům dotace na zaměstnání **zemědělských asistentů-pyrotechniků**, kteří budou z posekané trávy nebo přímo z usušeného sena vytríďovat nebezpečné hořlavé druhy. Při tom je možné využít tradiční metodiky snímkování sena v seníku (Anonymus in Sborník prací a studií Botanické šestky MU Brno 1996–1998).

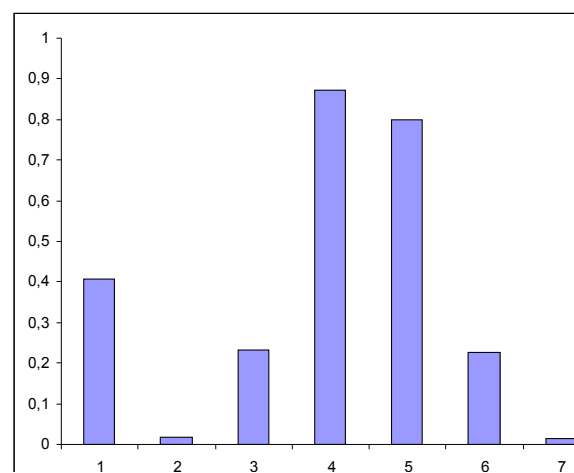
Pracovní pozice zemědělského asistenta-pyrotechnika bude vysoce vhodná pro absolventy bakalářského studia botaniky, v případě méně náročného nebo chudšího zemědělce i pro nedostudované botanické bakaláře. Studentům našeho Ústavu tedy v žádném případě nezaměstnanost nehrozí.

Sexappeal kapradin

Bc. Chekotay, Bc. Zlatokrt et Zodpovědná osoba Torquiel (prezentováno 2007)

Úvod

Pracovní skupina pro výzkum sexuality kapradin, náležející do sekce Volvox biologists, se zabývala otázkou sexappealu některých druhů kapradin. Základem se stala terénní práce v restauračním podniku U Raka v Kameničkách, po které následovala rešerše nejmenovaných internetových zdrojů. Nad získanými údaji jsme se důkladně zamysleli a provedli čistě subjektivní analýzu. Výstup numerické analýzy problému představuje graf (obr. 1), který byl vytvořen v programu Microsoft Excel jako zcela náhodný graf vhodný k vytvoření vědeckého dojmu v prezentaci.

Obr. 1. Zcela náhodný graf.

Poděkování

Naše díky patří grantové agentuře Hlinský Rychtář, zdroje jsme čerpali pravidelně a ve svižném tempu. Již před desátou hodinou nám byl však odepřen další přísun materiální podpory, díky čemuž musel náš výzkum pokračovat později z vlastních zdrojů.

Výsledky

Gradient sexappealu jsme začali u nejnižší hodnoty, u **kapradě samce**. Jeho sexappeal je sexappealem zpoceného, svalnatého, tvrdého barbara, jenž je někdy circinátně stočený, ale může být i odvážně vztyčený.

Druhým stupněm je **bukovinec osladičovitý**, jenž obývá „teplejší“ stanoviště. Každý z nás ho někdy potkal, i když o tom zrovna nemusel vědět.

Kaprad' osténkatá je první ženský faktor, je emancipovaná a ví, co chce. Ukázat samcům, že les nepatří jen jim.

Papratka samičí je robustní, esteticky někde na (nebo i pod) úrovni kapradě samce. Najdeme u ní ale spolehlivý determinační znak, má totiž měsíčky.

Hadí jazyk je podivná potvůrka. Nejsme si jisti, zda je vůbec správně řadit ji mezi kapradiny se sexappealem, i když se tak snaží.

Dostáváme se k horním oblastem gradientu. **Osladič obecný** je obyčejná a běžná kapradina, ale když si ji správně nakousnete, dovede vám krásně osladit život.

Hasivka orličí je pro milovníky poněkud extrémnějších vlnad, vzhledem k jejímu areálu se o ní nedá říci nic jiného, než že je to promiskuitní nymfomanka, která si vzala příklad z hlohů, růží, ostružin a podobného potvorstva.

Hodně zvláštní a odlišná je **šídlatka jezerní**, která na nás jen občas vystrčí špičky nad hladinu vody, ve které se většinu času zdržuje. Nechápeme, proč to vlastně dělá, ale je jisté, že se občas vyskytuje v pravidelných trsech.

Neobyčejně odvážná je **sleziník routička**, která se pouští tam, kam se málokterá z jejích příbuzných vydává. Vyrovnat se jí mohou snad jen její sestry sleziníkovy, z nichž zmiňujeme svěže zelený **sleziník červený**, který nám nejvíce připomíná křehkou zrčku se zelenýma očima..., která vás během chvilky překvapí tím, co všechno vydrží.

Naprostě nezapomenutelné, a na gradientu sexappealu velmi vysoko hodnocené, pro nás bylo setkání s **vratičkou měsíční** v Jeseníku. Ranní pohled na její vlnady se nám vypaloval na víčka ještě následující večer.

Krásná a éterická kapradinka je **puchýřník křehký**, jehož jemné tvary nalézáme v nečekaně tvrdých podmínkách.

Neobyčejně krásnými a vzrušujícími křivkami oplývá **jelení jazyk celolistý**, jenž je však natolik exotický, že na něj běžný botanik jen stěží dosáhne.

Na pomyslném vrcholu gradientu sexappealu kapradin, jehož hodnota snad ani nemůže být vyšší, stojí **žebrovice různolistá**, zvláštní, nádherná a neobyčejně lákavá. Prostě nejvíce sexy kapradina celých čtvrtohor.

Závěr

Kapradiny nás fascinují již léta svými extraordinárními tvary a svým velmi zvláštním a podivným stylem života, stejně jako neobvyklým přístupem k rozmnožování. Rádi bychom s nimi strávili co nejvíce času, neboť pouhou svou přítomností nám zpřijemňují život – zvlhčují vzduch, zakrývají díry ve zdech, pomáhají při meditaci, dobře se na nich leží, apod...

Náš vztah k ženám je obdobný.

Recyklace nápojů aneb drobné specialitky ústavních toalet

Autor si přeje zůstat utajen. (prezentováno 2007)

Úvod

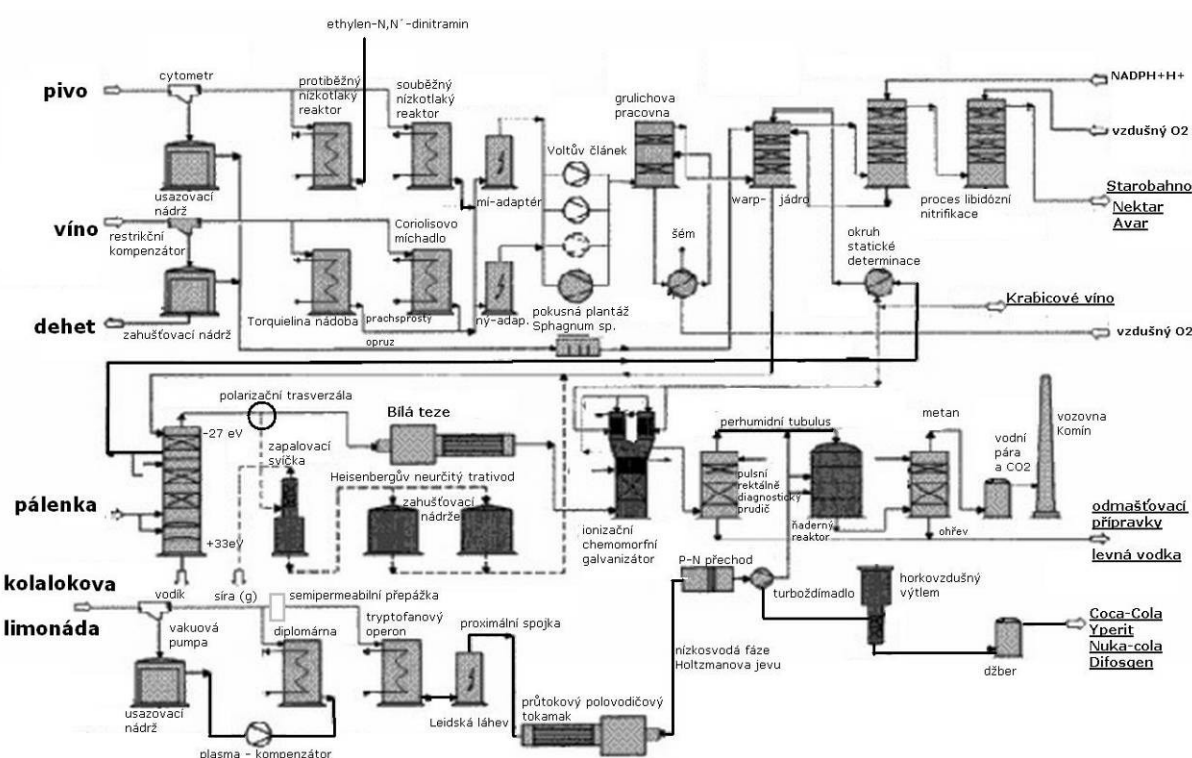
Součástí pánských toalet v prvním patře budovy deset jsou od jisté doby nenápadné cedulky, nabádající návštěvníky ke třídění odpadu. Ačkoli to většina lidí považovala za pouhou recesi, ve skutečnosti byla odhalena jistá fakta o některých komerčně rozšířených výrobcích, která ukazují, že to není pouhá legrace.

Jedná se totiž o tajné opatření pro zlepšení rozpočtu Ústavu botaniky a zoologie, které zde bude zveřejněno pouze pro vnitřní potřeby studentů a zaměstnanců.

Metodika

Jsou tříděny 4 druhy odpadu, totiž pivo, víno, pálenka a kolalokova limonáda (zahrnuje dva typy – kofola a grena). Jejich další zpracování vyžaduje co nejmenší obsah příměsí, které snižují kvalitu výsledných recyklátů.

Pro vlastní zpracování je využíváno technické zařízení, jehož schéma bylo nedávno připojeno k nahlédnutí ke zmiňovaným cedulkám (obr. 1). Chemická stránka zpracování odpadu je velmi jednoduchá, avšak zásadní úprava všeobecně známého Krebsova cyklu. Tato úprava zahrnuje přesun několika elektronů mezi několika dalšími sloučeninami v závislosti na požadovaném recyklátu.

Obr. 1. Schéma recyklace nápojů.

Výsledky

Ve výsledcích jsou zmiňovány produkty, které nejsou přímo zdraví škodlivé, ale jejichž původ by mohl odradit naše zákazníky, proto prosím udržujte v tajnosti, které komerční nápoje jsou recyklátem.

První zpracovávanou kategorií je **použité pivo**. Alkohol, zbytkové minerály a chmelové aroma, které jsou shromážděny v recyklátoru, jsou zpracovávány především odloučením čpavku a stáčeny do lahví jako levné druhy „piv“ (např. Lahváč). Pravděpodobně odtud vzalo původ přísloví „To pivo chutná jako chcanky“ (není to však statisticky průkazné).

V recyklátoru se shromažďují i **vinné zbytky**, které se po drobných úpravách nechávají odležet, aby získaly správnou barvu, a následně jsou prodávány jako levná krabicová „vína“ (např. Sladké dievča). Pro vznik „červeného vína“ se k recyklátu přidává barvivo, jehož původ radši nechtějte znát.

Recyklovanou pálenku si můžete občas zakoupit za neuvěřitelně nízké ceny s tím, že je to „opravdová slivovice“. Samozřejmě, že není. Opravdová slivovice nechutná po petroleji. A vezmeme-li v úvahu, že v recyklátoru dochází pouze k odstranění barviv a čpavku, ani petrolejová chuť ve skutečnosti není skutečná. Tento výrobek tvoří 91 % našeho exportu na Ukrajinu, je součástí levnějších značek pleťových vod a testuje se jeho využití pro výrobu biopaliv.

Nejúspěšnější recyklát, který produkujeme, se získává z **kolalokové frakce**. Je široce rozšířen a jeho podíl na celkovém zisku je nejvyšší. Jedná se totiž o oblíbený nápoj Coca-cola. Ve velkém jej dodáváme do fastfoodových řetězců KFC a McDonalds. Ze stejného recyklátu se vyrábí i odstraňovač rzi, stačí jen natočit do odpovídající láhve s jinou etiketou.

Jako odpadní produkt se za levný peníz prodává laboratorům získaný čpavek a jiné chemické látky.

Závěr

Ačkoli nejsou získané produkty přímo jedovaté, jejich vliv na inteligenci, plodnost a potenci u zasažené skupiny obyvatelstva nelze nevysledovat, proto jejich konzumace není doporučována.

Vegetace hrobů střední a jihovýchodní Evropy

Ivana Hralová, Veronika Kalusová, Dana Michalcová, Zuzana Myšková, Martina Nejezchlebová et Jana Nová (prezentováno 2006, 2007)

Hřbitovy jsou významnou součástí naší krajiny, botanik se s nimi při své práci často setkává a většina českých botaniků tam velmi pravděpodobně spočine navždy. Proto si pohřebiště zaslouží i botanickou odbornou pozornost.

V této studii předkládáme čtenářům jednak obligátní dějiny našeho oboru, jednak výsledky našeho vlastního výzkumu, zaměřeného na rostlinný kryt samotných hrobů, především klasifikaci náhrobní vegetace a sukcesi hrobu; zlehka zde natukáváme také problematiku pravěkých hrobů. Mezihrobní prostorům hřbitova se nevěnujeme: jsou porostlé obvykle společenstvy ruderalizovaných trávníků, tedy vegetací sdostatek probádanou jinými botaniky.

Obligátní historický úvod

Náhrobní botanika neboli **sepulchrobotanika** (z lat. sepulchrum – hrob) studuje rostliny na hrobech. Může být chápána též jako dílčí odvětví hřbitovní botaniky, vědy zabývající se o rostliny a pohřebiště komplexně. Současnými botaniky je bohužel poměrně málo pěstovaná, přestože právě v českých zemích má dlouhou a bohatou tradici.

Počátky amatérského zájmu o náhrobní flóru nalézáme již v lidové písni doby barokní. Tak např. ve známé moravské písni TA UNĚSKÁ ROLA se dozvídáme, že „na jeho hrobečku **rozmarýn zelený** těm kbelským pacholkom roste na znamení“.

Prvním, kdo se náhrobní problematice věnoval soustavněji, byť ještě poněkud diletantsky, byl v polovině 19. století známý folklorista a archivář Karel Jaromír Erben. V jeho sborníku KYTICE Z POVĚSTÍ NÁRODNÍCH nalézáme řadu zajímavých údajů. Hned v titulní básni Materídouška zaznamenává

Erben výskyt **mateřídoušky** na hrobě: „Mateřídouško vlasti naší milé, vy staré naše pověsti, natrhal jsem tě na dávné mohyle, komu mám tebe přinést?“ V dalších básních se setkáváme s pozorováními, že na hrobě rostla **lilie bílá** či **doubek**; autor však, jak je pro něj typické, tyto pozoruhodné věcné informace bohužel halí do pseudofolklorního balastu.

Skutečným zakladatelským počinem vědecké sepulchrobotaniky je dílo Jana Nerudy **HŘBITOVNÍ KVÍTÍ**, botaniky nepochopitelně a k jejich škodě zhusta opomíjené. Neruda je zasvěceným znalcem problematiky, nahlíží ji z nejrůznějších aspektů. Vyjadřuje se k chorii hřbitovních rostlin („Zelená se tráva po hřbitově. Snad ji nasilo zde ptactvo zpěvné?“), dávno před Zlatníkem a Klikou popisuje i celá společenstva („Však i zažloutlé zde bejlí hnusné porodila v bolu země pustá...“). Přestože Nerudova monografie vychází jen z pražského materiálu, neobejde se bez ní dodnes žádný seriózní zájemce o sepulchrobotaniku.

Metody sepulchrobotaniky

Při studiu vegetace hrobů je možné a vhodné používat standardní fytoocenologické metody curyšsko-montpelliérské školy. Specifické podmínky hrobů však vyžadují některé úpravy tradičních postupů.

Jako plochu snímku volíme zpravidla celý hrob. Kromě standardních hlavičkových údajů, jako je sklon, orientace atd., sledujeme i zvláštní podmínky na lokalitě, např. polohu hřbitova v obci, velikost (řádově odhadujeme počet hrobů), stav údržby hřbitova, přítomnost kostela apod. Co nejpodrobněji charakterizujeme samotný hrob (hloubený/zděný, substrát, stav údržby) a typ pohřbů (do země, urnový hrob, kombinace). V distribuci jednotlivých typů hrobového substrátu jsme zaznamenali pozoruhodný geografický rozdíl: na Moravě (na hřbitovech, které jsme navštívili) je drtivě nejčastější typ šterkový a téměř se nevyskytuje typ záhonový, kdežto v Čechách jsou typické hroby deskové a záhonové, šterk se vyskytuje zřídka, obvykle na nových hrobech. Exotičtější typy substrátu, např. umělý trávník (obr. 1), jsme potkali na různých hřbitovech spíše náhodně.

Vertikální struktura náhrobní vegetace je poněkud odlišná od porostů ve volné přírodě. Kromě normálního bylinného patra (rostliny v zemině záhonových hrobů) jsou na hrobech nalézány rostliny rostoucí v květináčích, utržené ve váze, části rostlin ve věncích a suchých vazbách. Také floristická skladba hrobových společenstev neodpovídá zcela zkušenostem středoevropského terénního botanika. Mimo okrasné kultivary (působící obtíže při počítačovém zpracování dat – s pohoršením upozorňujeme na skutečnost, že species list C_Europe v programu Turboveg neobsahuje např. ani *Pelargonium zonale*!) jsou skutečným determinačním oříškem umělé rostliny z nejrůznějšího materiálu, na které se ani Kubátův, ani Dostálův klíč opravdu nedá použít – doporučujeme v tom případě použít fantazii, případně povzbuzující prostředky (viz také studii M. Zdražilkové Umělá květena hospodská zemí Koruny české, 1998). Kromě rostlin bývají na hrobech zastihovány i přídavné předměty, zejména svíčky a nádoby na ně, umělé součásti věnců (stuhý atd.) – je vhodné je také zaznamenat a výstižně popsat. Pokryvnost všech součástí hrobové vegetace odhadujeme podle standardní Braun-Blanquetovy stupnice.

Sepulchrobotanik naráží v terénu i na problémy vysloveně technického rázu. Zvláštní význam má volba vhodné denní doby výzkumu. Naše pracovní skupina posoudila jako zcela nevhodné provádět botanický výzkum hřbitovů kolem půlnoci, a to zejména proto, že na ty kytky není vidět. Odběr vzorků biomasy, případně i půdy pro pozdější determinaci a laboratorní zpracování je komplikovaný i ve dne; doporučujeme provádět jej vždy ve dvojici, v níž jeden pracovník odebírá a druhý hlídá, jestli se ke hrobu neblíží pozůstalý. Pro navození a udržení dobrých vztahů mezi sepulchrobotaniky a amatérskými návštěvníky hřbitovů je vhodné použít decentní oděv tmavých barev, vážný výraz tváře, chovat se tiše a nenápadně, ve snímku se příliš neplazit ani nerejpat a po skončení výzkumu uvést hrob do původního stavu (pozor na šterkový povrch hrobů, bývá vzorně uhrabaný do řádků).

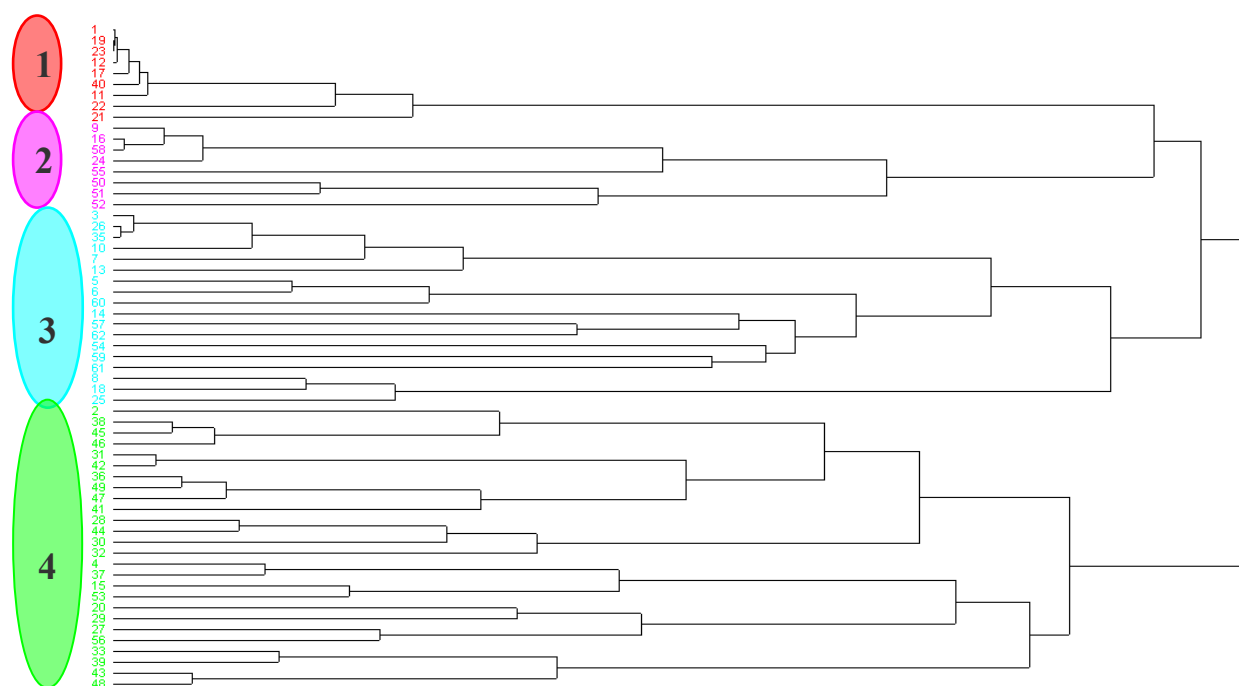

Obr. 1. Urnový hrob s umělým trávníkem. Foto Z. Myšková.

Analýza náhrobní vegetace České republiky a Republiky Černá Hora

Materiál, sebraný podle výše popsaných zásad v roce 2006, obsahuje 62 snímky ze 14 hřbitovů v České republice (Plzeň a okolí, Náchodsko, Kutnohorský, Brno, Blansko, Slavkov u Brna, Uherské Hradiště) a Černé Hoře (Kotor, Sumor, Podgorica). Data jsme počítačově zpracovali pomocí programů Turboveg, Juice a PC-Ord.

Shluková analýza v programu PC-Ord (Relative Euclidean distance, β -flexible=-0,25) rozdělila soubor na čtyři skupiny (obr. 2). V tomto stadiu výzkumu ještě nemůžeme stanovit jejich syntaxonomický rank, označujeme je tedy pracovními jmény vegetačních dominant.

Obr. 2. Shluková analýza náhrobní vegetace. Parametry: relative Euclidean distance, β -flexible=-0,25.

1. Skupina *Tilia* sp.-*Begonia* sp. – 9 snímků

diagnostické a dominantní druhy: *Tilia* sp., *Begonia* sp.

konstantní druhy: *Rosa* sp., *Dianthus* sp., *Pelargonium* sp.

Tato vegetace osidluje především hroby a hrobky kryté kamennou deskou nebo kombinované desko-záhonové v kolinním stupni Čech. Je druhově málo až velmi bohatá (2–19 druhů ve snímku), hojně se v ní uplatňují umělé květiny (28 %) a, vzhledem k substrátu, květináčová a vázová subetáž bylinného patra. Relativně vysoká pokryvnost stromového patra indikuje hřbitovy s parkovou úpravou.

2. Skupina *Phoenix* sp.-*Hedera helix* – 8 snímků

diagnostické a dominantní druhy: *Hedera helix*, *Laurus nobilis*, *Phoenix* sp., *Tilia* sp.

konstantní druhy: *Chrysanthemum* sp., *Buxus* sp.

Druhá skupina sdružuje snímky z různých lokalit České republiky (planární a kolinní stupeň) a Černé Hory (montánní stupeň), především z městských hřbitovů. Povrch hrobů je různorodý, převažují pohřby do země a starší hroby (poslední pohřeb před rokem 1990, bylo-li datum zjistitelné). Vegetaci charakterizuje nízká pokryvnost stromového patra (16 %), vyšší pokryvnost bylinného patra (50 %) s menším počtem druhů (<8) a s výraznou dominantou.

3. Skupina *Tagetes* sp. – 18 snímků

diagnostické a dominantní druhy: *Tagetes* sp., *Lobelia* sp., *Begonia* sp.

konstantní druhy: *Leucanthemum* sp., *Dianthus* sp., *Taraxacum* sect. *Ruderalia*

Snímky v této skupině pocházejí znovu z různých lokalit městských i vesnických, častěji než ve skupinách 1 a 2 jsou zastoupeny i hřbitovy moravské. Většinu plochy hrobů tvoří záhony a jsou

dobře udržované. Vegetaci dominují živé rostliny v zemině, bylinné patro dosahuje pokryvnosti kolem 30 % a zahrnuje 6–11 druhů, stromové patro často zcela chybí.

4. Skupina *Thuja* sp.-*Picea* sp. div. – 26 snímků

diagnostické a dominantní druhy: *Thuja* sp., *Picea abies*, *Picea pungens/glauca*, *Pinus* sp. div., *Viola x wittrockiana*

konstantní druhy: *Chrysanthemum* sp., *Rosa* sp., *Mahonia aquifolium*

Pravděpodobně jde o podzimní aspekt náhrobní vegetace, skupina totiž zahrnuje snímky bez vazby geografické či stanovištní, ale pořízené v dušičkovém období. Jedná se spíše o mladší hroby (poslední pohřeb často 2005–2006). Charakteristický je vysoký stupeň údržby hrobu. Stromové patro dosahuje nízké pokryvnosti, zato v bylinném patře se vyskytují mnohé konifery ve formě věnců a suchých vazeb, přítomna je i květináčová subetáž. Druhovná bohatost je vysoká (až 27 druhů ve snímku).

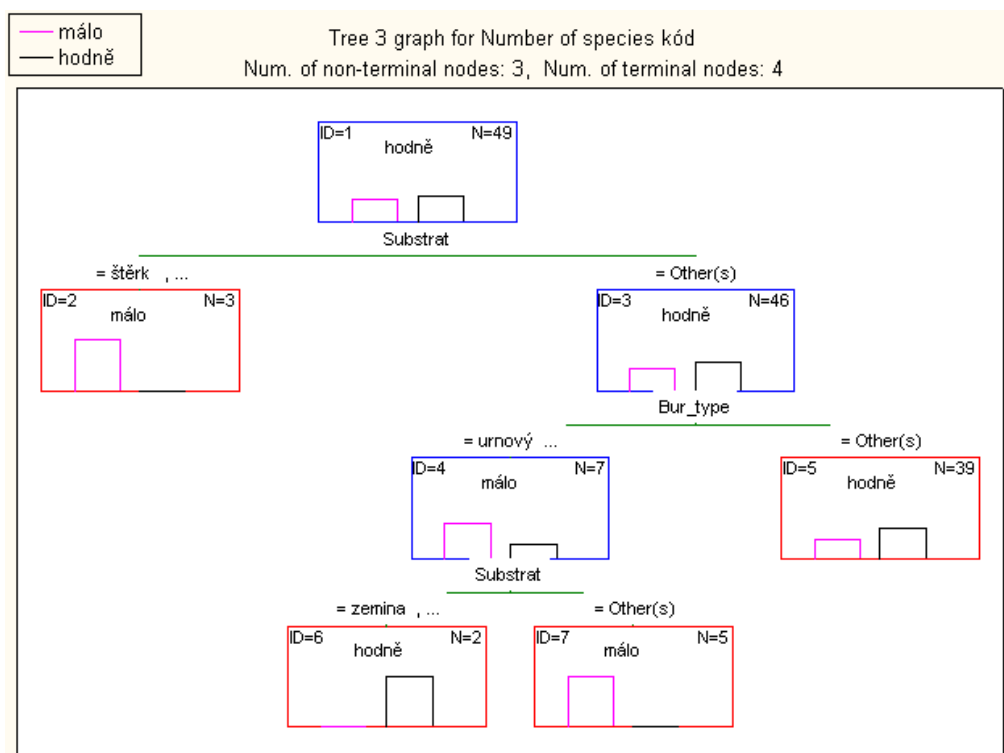
Faktory ovlivňující náhrobní vegetaci

Předběžně je možné se vyslovit k některým specifickým náhrobním faktorům:

1. Nádoby na hrobech. Korelace mezi počtem druhů v nádobách a celkovým počtem druhů ve snímku je pozitivní ($p=0,000072$), mezi počtem druhů v nádobách a počtem bylin ve snímku vysoce pozitivní ($p=0,000001$), mezi počtem druhů v nádobách a počtem dřevin ve snímku negativní ($p=0,0041$). Nádoby jsou tedy zřejmě důležitými mikrostanošti, zvyšujícími celkovou druhovou bohatost hrobů, avšak dřeviny se na jejich osidlování zatím příliš neadaptovaly.

2. Umělé rostliny. Korelace mezi počtem druhů živých a umělých rostlin ve snímku je záporná ($p=0,00036$), pokryvnost umělých rostlin stoupá s plochou kamenného substrátu ($p=0,0284$) a s nadmořskou výškou ($p=0,028$). Domníváme se, že umělé rostliny jsou v náhrobní vegetaci kompetičně silnější, zvláště úspěšně kolonizují nehostinné horské a skalní podmínky. Je otázkou, zda je tato kompetiční výhoda vázána pouze na hřbitovy, nebo se brzy setkáme s invazí umělých rostlin i ve volné přírodě. Nelze však vyloučit ani antropogenní podmíněnost; vztah mezi výskytem umělých rostlin na hrobě a frekvencí návštěv hrobu pozůstalými jsme zatím nestudovali.

Vliv různých faktorů na druhovou bohatost studované vegetace zachycuje klasifikační strom na obr. 3.

Obr. 3. Klasifikační strom náhrobní vegetace. Závislá proměnná: počet druhů – málo (2–6), hodně (7–27). Vysvětlující proměnné: typ hrobu (hloubený hrob, hrobka), typ pohřbu (urnový, do země, kombinovaný), povrch (štěrk, zemina, deska, kombinovaný), druh hřbitova (vesnický, městský, ústřední), údržba hrobu (nízká, střední, vysoká), přítomnost kostela na hřbitově (ano, ne).

Z grafu je vidět, že vegetaci hrobů nejvíce strukturuje hrobový substrát: štěrkové hroby jsou druhově chudé, záhonové hroby druhově bohaté. S tím je spojena geografická distribuce jednotlivých typů vegetace; jak již bylo řečeno, štěrkové hroby jsou typické pro Moravu, záhonové se vyskytují nejčastěji na českých vesnických hřbitovech. Vyšší druhovou bohatost hrobů s pohřby do země a kombinovaných než hrobů urnových lze vysvětlit jejich rozdílnou plochou (urnové hroby někdy jen 1 m² versus rozlehlé rodinné hrobky).

Další faktory, které jsme v terénu sledovali, se v analýzách výrazně neprojeví.

Sukcese hrobů

Hroby jsou vysoce antropogenní stanoviště a na sukcesi, kterou jejich vegetace prochází, má člověk významný podíl. Člověk je pravděpodobně rozhodujícím vektorem nových druhů rostlin, především okrasných a umělých, a naprosté většiny přídavných předmětů. Role antropochorie dominuje u hrobů štěrkových a deskových, kde se vždy jedná o sukcesi primární.

Následuje obecné schéma sukcese hrobu ve středoevropských podmínkách:

1. stadium – trvá zpravidla několik týdnů po pohřbu. Vegetaci dominují jehličnany (v bylinném patře!) ve formě věnců.

Obr. 4. Udržovaný deskový hrob v dušičkovém aspektu. Foto I. Hralová.

2. stadium – udržovaný hrob (obr. 4). Vegetaci záhonového hrobu dominují okrasné rostliny, na deskových a štěrkových je vegetace přítomna ve vázách a květináčích, hojně jsou umělé rostliny a přídavné předměty. Toto stadium trvá řádově roky až několik málo desítek let a je na hřbitovech pravděpodobně nejfrekventovanější. Vegetace projevuje výraznou sezónní dynamiku s obzvlášť typickými formacemi dušičkovými (možná vegetační typ *Thuja* sp.-*Picea* sp. div.) a vánočními.

3. stadium – opuštěný hrob (obr. 5). Z vegetace ustupují okrasné rostliny a přídavné předměty, sezónní dynamika se stírá. Na deskových hrobech a pomnících se objevují mechy a lišejníky, plochu kolonizují ruderalní byliny a náletové dřeviny.

4. stadium – zanikající hrob. Kamenné součásti hrobu jsou rozpadlé nebo zcela zmizely, hrob jen mírně vystupuje v reliéfu a jeho vegetace se neliší od mezihrobních prostor – je možné ji klasifikovat v rámci syntaxonomie ruderalů, někdy i jako společenstvo lesní. Toto závěrečné stadium hrobové sukcese již sepulchrobotaniku nezajímá.

Přechody mezi jednotlivými stadii jsou plynulé, přechod z 2. do 3. stadia pravděpodobně závisí zejména na věku a počtu pozůstalých, vzdálenosti jejich bydliště od hřbitova a jejich poměru k pohřbenému zesnulému; v některých případech tzv. slavných zesnulých je 2. stadium obzvlášť prodlouženo. Z kteréhokoli stadia se může sukcese vrátit na začátek v případě nového pohřbu a probíhá pak cyklicky.

Obr. 5. Opuštěný hrob. Foto J. Nová.

Vegetace prehistorických hrobů

Botanik se s hroby setkává (a často o tom ani neví) také ve volném terénu mimo organizovaná pohřebiště. Do dnešních dnů se totiž dochovalo mnoho hrobů z předkřesťanského období, z nichž zvláště mohylové hroby jsou v reliéfu rozpoznatelné a vyskytují se ve větších skupinách. Ve střední Evropě bývají lépe zachovány v lesích než v biotopech bezlesých.

Pouze orientačně jsme studovali dvě mohylová pohřebiště na Plzeňsku, archeologicky datovaná do doby bronzové až železné (cca 1500–400 př. n. l.). Průměry mohyl na těchto lokalitách dosahují nejvýše 40 m, proto plocha snímku vždy odpovídá celé mohyle (při studiu velkých mohyl, jaké jsou známy např. z Maďarska nebo z Anglie, považujeme za vhodnější snímkovat standardizovanou menší část povrchu hrobu a v případě heterogennější vegetace zapsat více snímků). Uvádíme příklady snímků z obou pohřebišť:

1 - lokalita Hádky (cca 1200 m SV od kapličky ve středu obce Kornatice), cca 600 m². **E3:** *Quercus petraea* 4, *Picea abies* +; **E1:** *Calamagrostis arundinacea* 3, *Dryopteris* sp. div. 2a, *Oxalis acetosella* 2m, *Galium odoratum* 2m, *Brachypodium sylvaticum* 1, *Hepatica nobilis* 1, *Impatiens parviflora* +, *Urtica dioica* +, *Senecio ovatus* +, *Myosotis sylvatica* +, *Mycelis muralis* r, *Actaea spicata* r, *Daphne mezereum* r, *Sorbus aucuparia* juv r; **E0:** 20%

2 - lokalita Hájek (cca 148 m S od restaurace Hájek v severní části obce Štáhlavice), cca 200 m². **E3:** *Picea abies* 2b, *Larix decidua* 2b, *Quercus robur* +; **E1:** *Oxalis acetosella* 2m, *Calamagrostis arundinacea* 1, *Avenella flexuosa* +, *Sorbus aucuparia* juv +, *Quercus robur* juv +, *Picea abies* juv +, *Acer pseudoplatanus* juv r; **E0:** 40%

Na první pohled jsou patrné některé odlišnosti prehistorických a recentních hrobů. Vegetace mohyl je velmi podobná okolnímu lesnímu porostu. Na rozdíl od většiny dnešních hrobů bývá dobře vyvinuto stromové patro. Vysoké pokryvnosti dosahují graminoidy, kaprad'orosty a mechorosty, naopak se téměř nesetkáváme s okrasnými rostlinami, které jsou pro recentní hroby typické. Na mohylách jsme našli také makromycety (např. *Russula* sp.), které na novodobých hrobech zcela chybějí.

Přímo na ploše prehistorických hrobů nebo v jejich těsné blízkosti jsme ke svému překvapení našli zástupce specifické kategorie přídavných předmětů: nádoby od potravin (např. sušenky Kolonáda), nápojů (např. Pepsi) a tabákových výrobků (např. Marlboro), vesměs prázdné. Ani po rozsáhlých konzultacích s předními odborníky se nám nepodařilo tento jev zcela vysvětlit. Pravděpodobně jsme však na stopě specifického a dlouhodobě tradovaného rituálu. Domníváme se, že obaly představují obětiny, které jsou na pohřebiště přinášeny potomky pozůstalých a jejich obsah na místě zkonsumován na počest zemřelých. Ověření této hypotézy si vyžádá další studium; bude také zajímavé sledovat, jestli se podobný rituál časem přenesl i na obvyklé moderní hřbitovy.

Hřbitovní botanika na spřízněném pracovišti

K naší neobyčejné radosti a nezávisle na naší pracovní skupině se do výzkumu hrobů pustilo také botanické pracoviště Univerzity Palackého v Olomouci. S dílem Martina Srančáka, hlavního řešitele projektu Úprava hrobů, se zájemci mohou seznámit na internetu:

<http://botany.upol.cz/images/video/upravahrobu.wmv>

Děkujeme všem příznivcům za užitečné i povzbudivé připomínky a cenné dary spojené s hřbitovní problematikou.

II. Plakátová sdělení a oběžníky

Ze života ústavního

biologické

půlnoční

v 7 hodin večer
4. 4. 2006 v klubu MELODKA
(bývalé MV, Kounicova ulice)

vystoupí skupiny JEŽÍŠ REVIVAL
a WAKLAF

TOMBOLA o velice výborné ceny

BioSilvestr

8. 11. 2006

19:00 klub Melodka (Kounicova u.)
zahrají: PERVERS ANIMALS
JEŽÍŠ REVIVAL

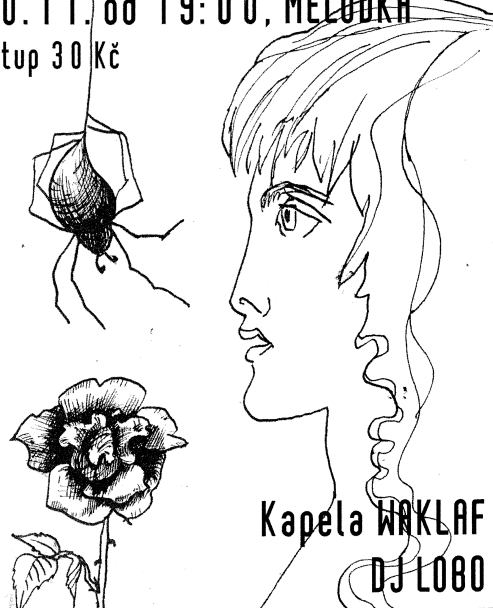
vstupné 30 Kč

www.melodka.cz

BIOSILVESTR 2

20. 11. od 19:00, MELODKA
vstup 30 Kč

Kapela WAKLAF
DJ LOBO

Prvních 100 platících dostane hubičku!

BIOSILVESTR 3

ANNIE'S TRIP
JEŽÍŠ REVIVAL
DJ LOBO

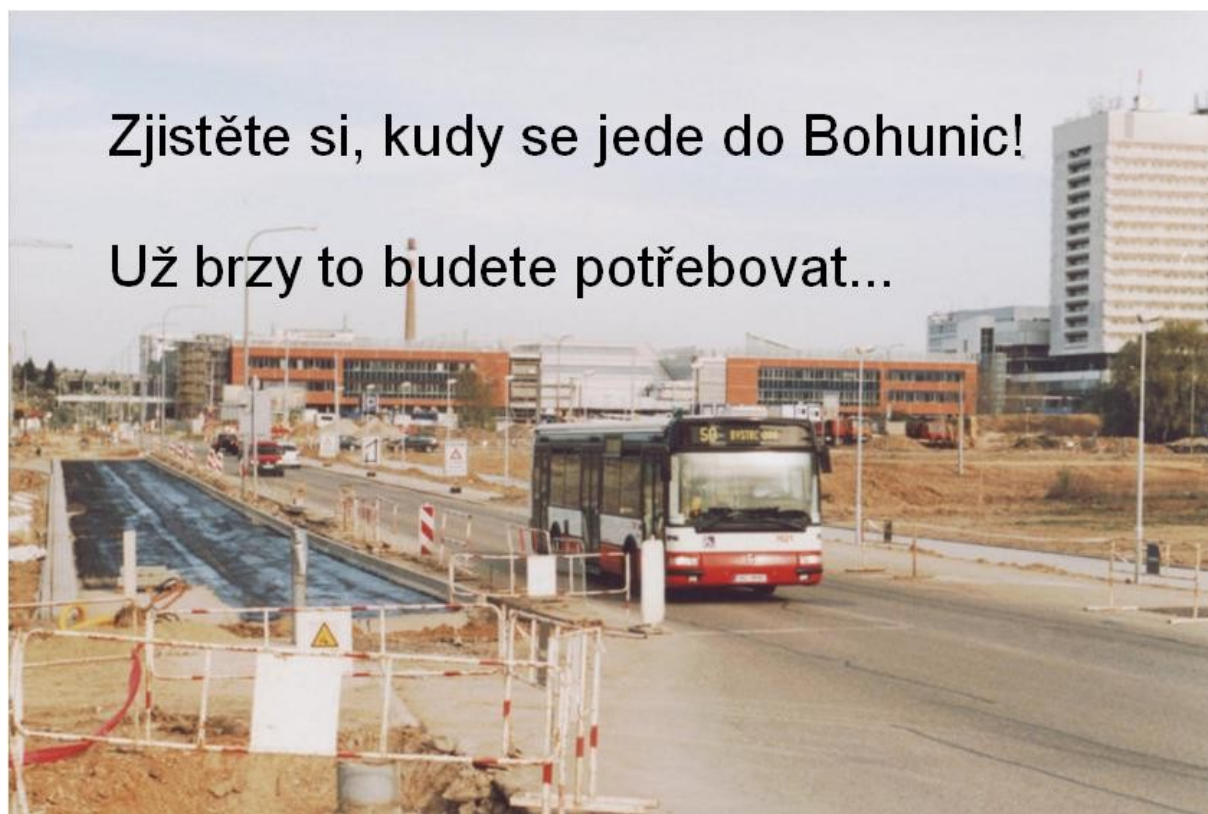
klub Melodka 18. 11. 2008
začátek v 19:00
vstupné 50 Kč + dárek v ceně

TOMBOLA
A DALŠÍ ÚŽASNÁ PŘEKVAPENÍ

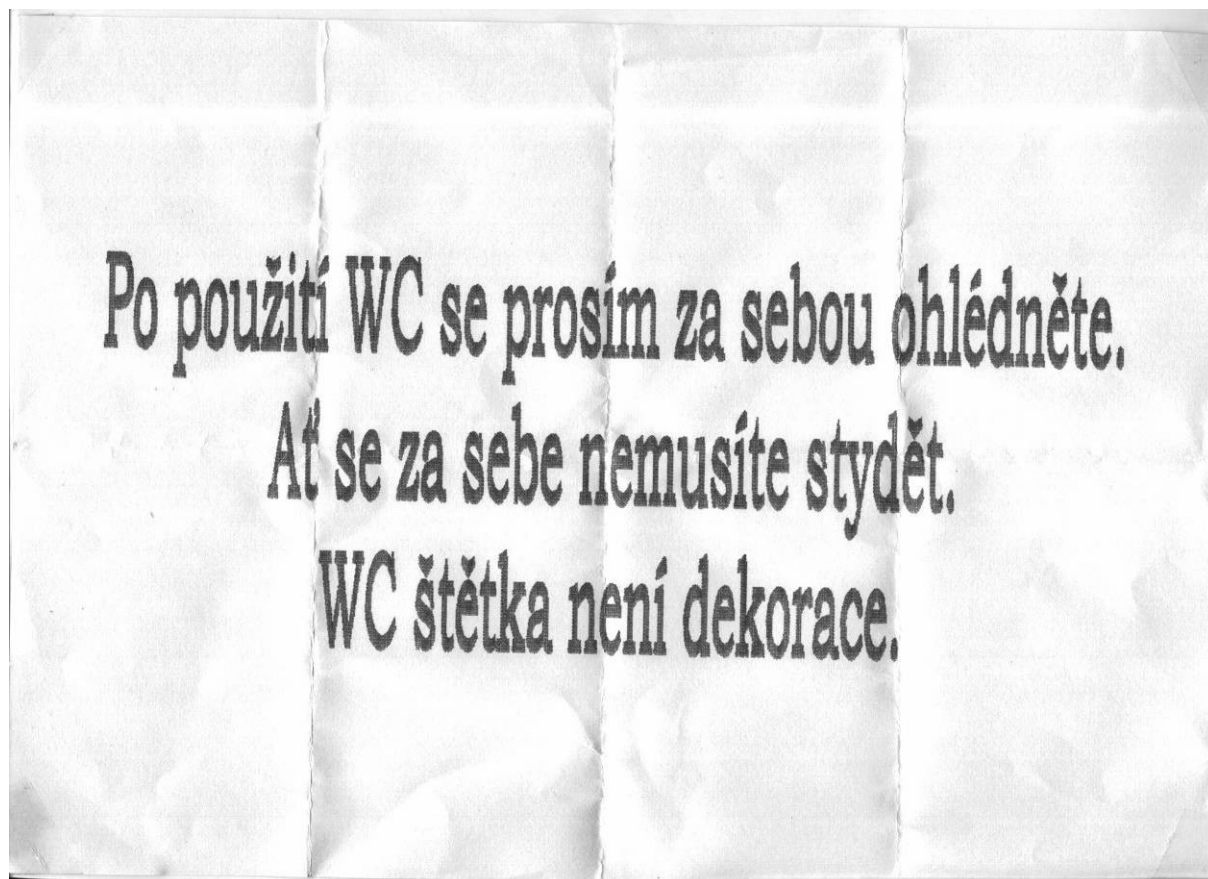

Pozvánka na vánoční besídku 2007 (některými mylně pochopená jako provokace stran ne-stěhování...)

Po skončení vánoční besídky 2008 se v 1. patře budovy 10 objevila barikáda s tímto textem:

Kamarádi! Bratři! (Sestry!) REVOLUČNÍ ROK 2008! NA BARIKÁDY!!!

Kampus není dostavěn a nás odsud vyhazují?
Mohou nás vyhazovat, ale nikdy nás nevyhodí!
Nevzdáme se svých teplých míst a útulných zákoutí! Budeme bojovat!

Poster z dílny našich uklízeček (2008). Doplnky z dílny botanické tvořivosti s dominantní *Dipsacus fullonum* se bohužel nedochovaly.

Tribute to JD (výběr)

Na tomto ústavu jsou ukryta **krutá a netušená fakta o JIŘÍM DANIHELKOVI**

Červená kniha, to je seznam druhů, které se Danihelkovi znelíbily!

Číslo pí je zhruba 3,14... – pokud tedy Jiří Danihelka neřekne jinak.

Devon/karbonová Romerova mezera, to si tedy Danihelka z paleozoologů pěkně vystřelil!

Latimérie podivná vyhynula před 40 000 000 lety. Do vod kolem Komor ji Danihelka introdukoval mnohem později.

Rosnička má na koncích prstů přísavky, díky nimž může vyšplhat i na nejvyšší větévky stromů. Jiří Danihelka to zvládne i bez přísavek!

Danihelka dokáže rozeznat a určit jednotlivé druhy ostružin. Sluchem.

Když Ježíš Nazaretský nechal uschnout fikovník (např. Matouš 21:19), byl to právě Jiří Danihelka, kdo ho zkásnul za poškozování veřejné zeleně.

Švédové obléhali Brno mnoho dní, ale odtáhli, když jim Danihelka pohrozil terénním cvičením.

Když chtěl Tomáš G. Masaryk založit Československo, Danihelka nebyl proti.

Neexistuje žádný genetický drift, to si jen Jiří Danihelka tak hraje.

Když Bůh tvořil svět, musel čtyřikrát měnit tvar Afriky. Danihelkovi se pořád něco nezdálo.

Když kapka vody padne na broskev, sklouzne, aniž by ji smočila. Říká se tomu HYDROFOBIE. Když kapka vody padne na Jiřího Danihelku, sklouzne, aniž by ho smočila. Tomu se říká RESPEKT.

Celý život se ajatolláh Chomejní pětikrát denně klaněl k západu – směrem, kterým Jiří Danihelka odešel z Mekky.

Když Mojžíš snesl z hory Sinaj Dvacatero, Danihelka si ho přečetl jenom do půlky.

Aby měl Danihelka co určovat, musí pro něj Bureš pořád vyrábět nové druhy kytek.

Není pravda, že Darth Vader zabil všechny rytíře Jedi. Na Jiřího Danihelku si netroufl.

Jiří Danihelka plave tak rychle, že se ani nestihají tvořit vlny.

Petr Bureš potřebuje k určení ploidního stupně rostliny cytometr. Danihelkovi stačí podívat se proti světlu.

Na závěr svých prací píše mnozí autoři obsáhlý seznam použité literatury. Danihelka tam vždy uvede jen krátký seznam nepoužité literatury.

Tantra vznikla, když jakýsi pilný student zakreslil a sepsal polohy, v jakých se Jiří Danihelka sklání k herbářovým položkám.

Ježíš měnil vodu ve víno, aby zjevil svou slávu (Jan 2:8). Danihelka mění vodu v kyselinu octovou, aby Olga Rotreklová šetrila rozpočet.

Danihelka umí přečíst všechna existující písma... a také několik, která ještě neexistují.

We ♥ Danihelka!

Ukázka z korespondence filmového klubu

Od: Tereza Náhlíková <TNahlikova@seznam.cz>

Předmět: jeden mail vo slepicích a háčkových dečkách ve filmu

Datum: 15.4.2009 14:49:20

Hola hola, strejda volá...jodledeidóó

přeji dobré vodpůledne všem, co jako já kdysi sledovali McGyvera, protože todlencto je podle mě frajer...sestrojí vám pHmetřík s půdní sondičkou v jednom enem z vaší vokousané svačiny a zajíce, co běžel zrovna vokolo...

Hledejte 2000 zlatých kupónů z našich báječných výrobků a my vám za to pošlem reklamní čepicu!!

Reklamy dosti, nejni zdravá na plet'...vyhlašuji další kolo soutěže o nejlepší knír omočený v nudlový polívečce...a kdo jsou naši soutěžící?

S číslem jedna se nám hrne na pódium slavný knírák

BORAT: NAKOUKÁNÍ DO AMERYCKÉ KULTURY NA OBJEDNÁVKU SLAVNOJ KAZAŠSKOJ NÁRODA (2006)

Borat Sagdijev je šestým nejznámějším Kazachem a nejlepším televizním reportérem Kazašské státní televize, která ho vyšle do USA, aby zde natočil dokument o této "zemi neomezených možností". A případně si našel novou manželku, protože tu starou tlustou mu znásilnil a roztrhal medvěd. Znamý britský komik Sacha Baron

Cohen bývá pro své imitační a improvizaci schopnosti často přirovnáván k Peteru Sellersovi.

S číslem dvě nám na pódium vylezl hnedle celý tým se jménem Monthy Python (pravda kníra tu má enom Eric Idle, ale chlapců je zas víc, nebojí se vlka ani kňoura nic, to sme zvědaví, jak si s nimi Borat poradí...umláti je knírem? chacha)

AND NOW FOR SOMETHING COMPLETELY DIFFERENT (1971)

And Now for Something Completely Different je prvním filmem skupiny Monty Python, natočený speciálně pro Ameriku, kde se jejich seriál ještě tehdy nevysílal. Vlastně spíše než film je to sled těch nejlepších a nejzábavnějších scének seskládaných z prvních dvou sérií jejich seriálu skečů "Létající cirkus" vytvořeného pro britskou televizi BBC. Obsahuje "Hell's Grannies sketch", "The Dead Parrot sketch", "The Lumberjack Song", "Nudge Nudge sketch", "How to Avoid Being Seen sketch" a samozřejmě nemůže chybět kurs obrany proti ovocem ozbrojenému útočníkovi.

Přímý přenos ze souboje s kníry a vo kníry se uskuteční příští čtvrtedník, to jest 23.4.2009, tož pište, kdo má největšího kníra a nepište mě, že Bureš, vo něm žádnéj film nemám, až nákej natočíte, ráda vám ho pustím...teda vy ste blázni, cha...

No jak ste si jistě povšimli na výběr só samý lehčí žánry, veselé a veselejší filmy, páč už mělo filmové kolégium deprézi, že nikdo nechodí a ještě se v týhle deprézi dívalo na deprézivní filmy, který pouští a začlo to vypadat dost zle, zvlášť, co jsem po posledním filmáči přistihla evku, jak se pokouší utopit ve svém hrnku se zdravotním čajem, tož mi to připadlo, že ironie je už přesepríliš a tak teda co ste chtěli to máte...

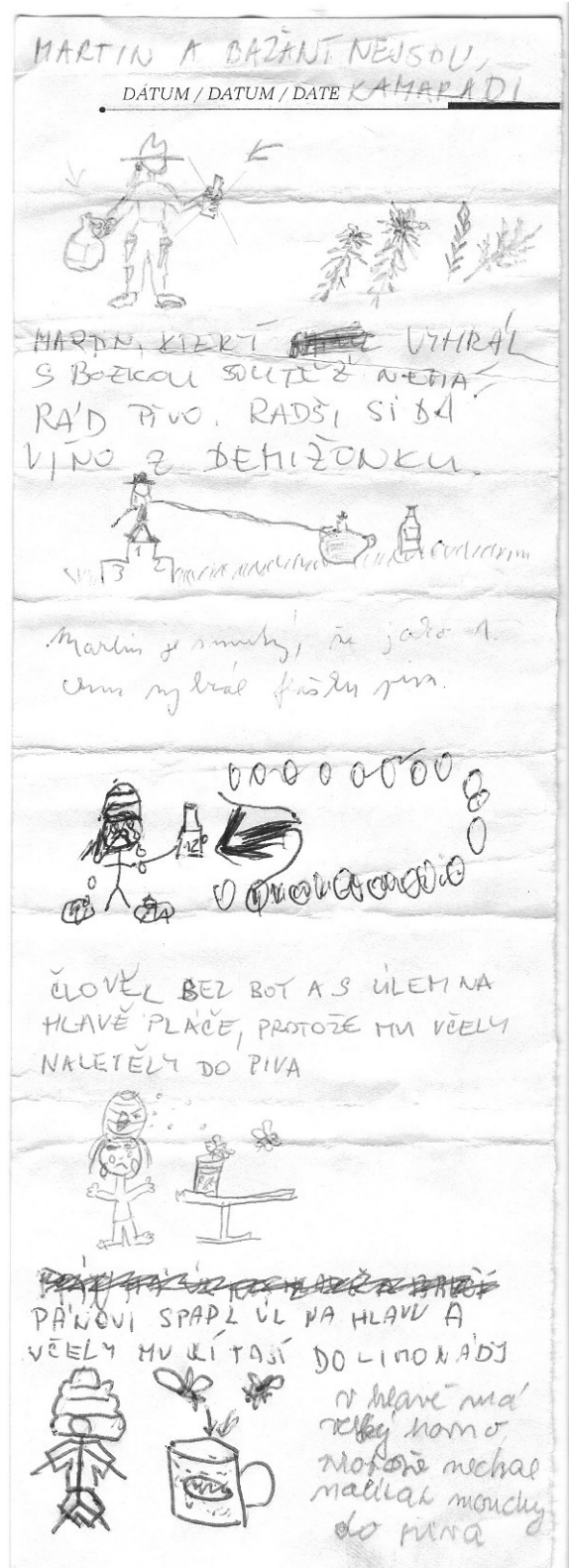
Buchtoklání příští filmáč nebude a můžete si za to sami, páč ste nechodili na filmáč a přinutili ste nás tak ke cpaní se vlastnímá sladoučkýma výtvorama, takže sme hrozně ztloustli, ale fakt příšerně, hlavně adam, je z něj teďkonec takovej špekoun, že ho jeho starostlivý školitel Michal "Šnečí muž" Horsák poslal na hubnoucí tábor pod vedením slavného dietologa doktora Dana "Tatranského čajíčka" Dítěte, tak uvidíme s čím se vrátí, snad ne s cirrhózou jater...

By to už stačilo, ne? No já myslím, že jo...

Zdraví vaše Réza na cibulce se smetanovou vomáčkou a americkejma bramborama...

Oběžníky z výjezdních akcí (výběr)

Orava

- 1) Martin a Bažant nejsou kamarádi.
 2) Martin, který vyhrál s Božkou soutěž nemá rád pivo. Radši si dá víno z demižonku.
 3) Martin je smutný, že jako 1. cenu vyhrál flašku piva.
 4) Člověk bez bot a s úlem na hlavě pláče, protože mu včely naletěly do piva.
 5) Pánovi spadl úl na hlavu a včely mu lítají do limonády.
 6) V hlavě má velký hovno protože nechal nalítat mouchy do piva.

Michal našel Vertigo / naučil ho hrát Go
 Kde jsou kdepak jsou / naše velkolepé plány

Vsadily nám těžké rány / ale my se vylížem
 Obvykle si pomůžeme / vysvitne zas sluníčko

Na pomočené Sphágničko / a proto všichni mechu zdar

Kde je dákej bar? / pod bílými oblakama
 Náhle vrána zakrákala / na rašelinnou zem bum báb

Pankrác, Servác i Bonifác / když neumí chodit po trsech / pohltí ho bažina

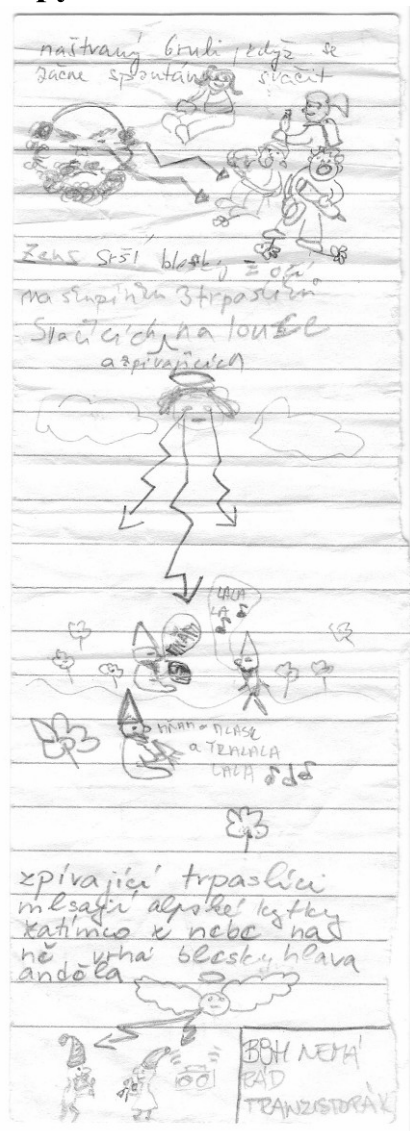
Narazí na Jožina / vyhodí ho zase ven
 Pak vykašle hustý hlen, / což na ni udělá velký dojem

Cratoneuron je totiž pojem / Martin dumá nad buly

O osudu Karkulky / proč ji musel ten vlk sníst?

Ona za to nemohla! / Neměl by si to hoch plíst

Alpy 2006

- 1) Hrozný horko páč oskar se dnes zbláznil
- 2) Botanická jízda na Havaj
- 3) Botanici jedou busem na kopec pozorovat palmu, která asi není palma
- 4) Xerobromion suché trápení, Phoenix najednou, na kopci se zelení
- 5) žízniví botanici hledají gradient od Bromionu k porostům s palmami
- 6) Dva unavení panáčky a klečící fousatej esesák s kloboukem myslí na plavbu k palmám
- 7) Opalující se lidi sní o opuštěném ostrově, na který jim ukáže cestu sedící fašista

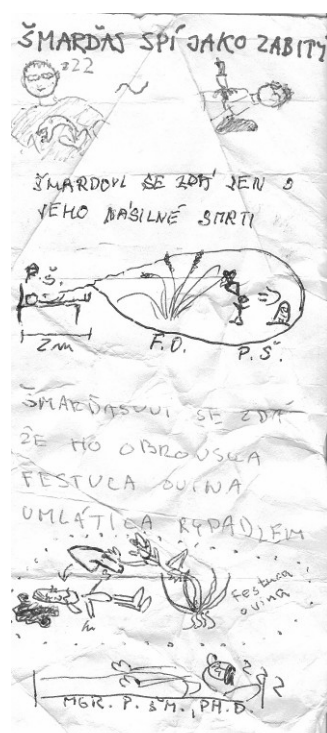
8) Opalující se milenci sní o Švejkovi, který vykládá o tropickém ostrově

- 1) Naštvaný Gruli, když se začne spontánně svačit
- 2) Zeus srší blesky z očí na skupinku 3 trpaslíků svačících a zpívajících na louce
- 3) Zpívající trpaslíci mlsají alpské kytky zatímco z nebe na ně vrhá blesky hlava anděla
- 4) Bůh nemá rád tranzistorák

- 1) Vandrovala má panenka do Tater...
- 2) Danihelka nebo Jirka Konečný milují Lucku, která před nima prchá na Gerlachovský štít
- 3) Prsatá holka si nemůže vybrat mezi plešatým botanikem a zarostlým parašutistou, tak jede na Slovensko na hory
- 4) Vlnadná rusalka sní o výstupu na Lienčské dolomity, ale usiluje o ni padající botanik a anděl s rukou v sádře (tříruký)

Itálie 2007

Šmardasovi se zdá krásný sen, ve kterém ho lopatičkou vyrývá Festuca ovina

Šmardas sní o tom, že se stane trpaslíkem a bude žít mezi festukami.

Šmardas se obává, že se Chytrý promění v kouzelníka a zbaví svět veškeré vegetace asociace Festucetum.

- 1) Šmardas spí jako zabitý
- 2) Šmardasovi se zdá sen o jeho násilné smrti
- 3) Šmardasovi se zdá že ho obrovská Festuca ovina umlátí rypadlem
- 4) Šmardasovi se zdá krásný sen, ve kterém ho lopatičkou vyrývá Festuca ovina
- 5) Šmardas sní o tom, že se stane trpaslíkem a bude žít mezi Festukami
- 6) Šmardas se obává, že se Chytrý promění v kouzelníka a zbaví svět veškeré vegetace asociace Festucetum

- 1) Hulákající botanici jedou na výlet
- 2) Botanikům došlo pití a tak jeli na výlet
- 3) Gruli s Chytrým propili šaty a včel nahánějí fata morganu

- 1) Grulich jásá nad objevem Calystegia soldanella na slanisku poblíž Raveny
- 2) Gruli našel pod papírem přímořskou kytku
- 3) Grulich na pláži sprejuje herbicidem invazní rostlinu, aby nevytlačila místního endemita, a slunce při tom zapadá...
- 4) „Pojdi, ty smradlavý plevele!“, řekl vousatý děda.
- 5) „Na sklonku života jsem našel tu nejsmradlavější kytku na světě!“ prohlásil Grulich
- 6) Umrlec vylezl z hrobu a čichá ke kytce

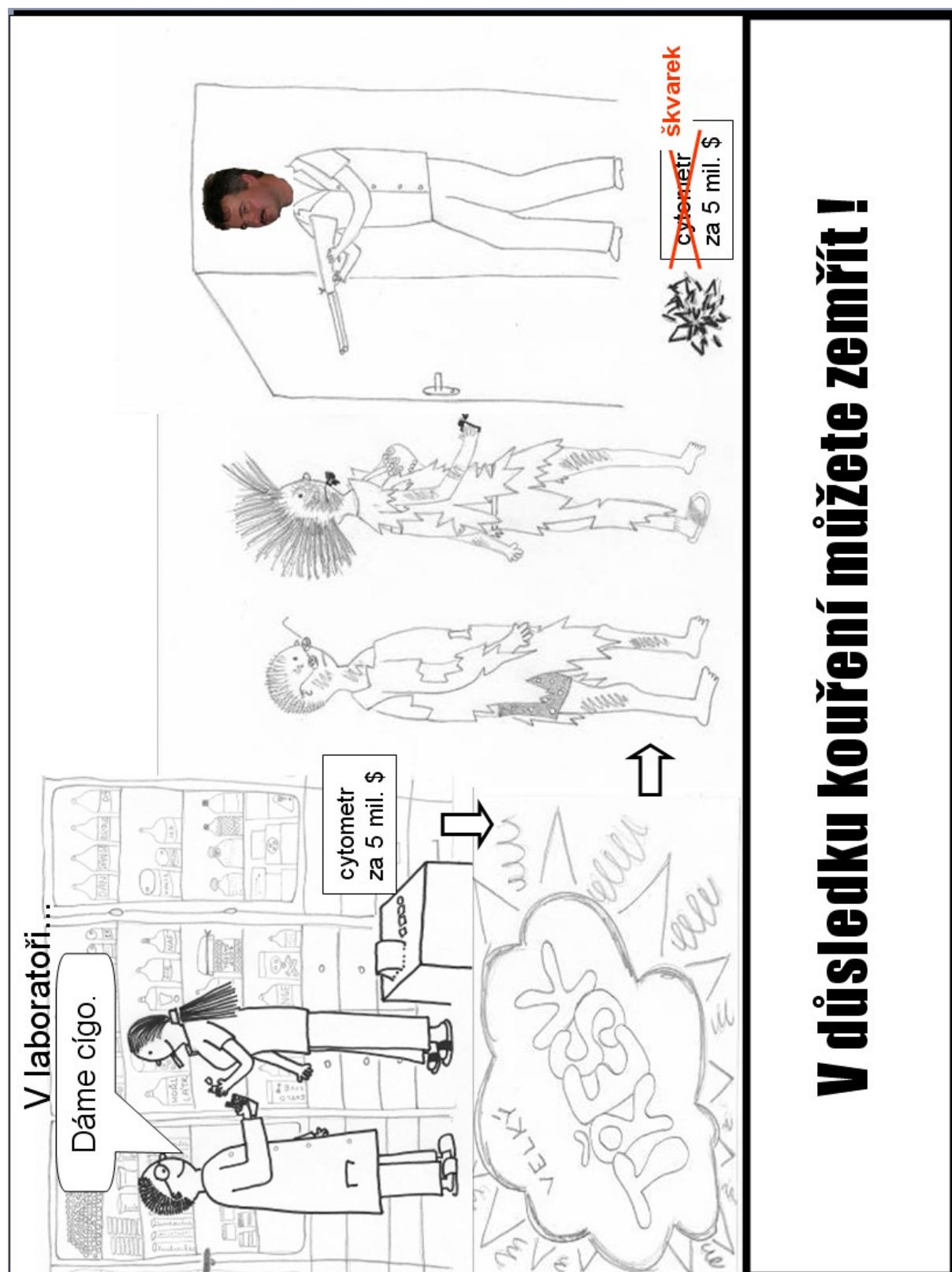
Ukrajina 2008

- 1) Silene vulgaris má chrupavčitý lem
- 2) Janka P. nakopla C1 kytku a ztuhl jí úsměv na rtech
- 3) Jana šla na kytky, ale nešťastnou náhodou místo Salix eleagnos našla chřipkový vir
- 4) Janča si spletla vikev s ambrosií
- 5) Janča nerozezná vikev od ambrosie
- 6) Manka přemýšlí, má-li sníst vikev nebo dubový list

Zdenka večer uléhá
smrad z myšiny ji obléhá
Na nosní dírky naléhá
a mučí sliznice
A hlavně bliznice
ale i Hoverly
A teď jedou autobusem
Který je dost zahumusen
Vodka kape ze stropu
Musíme vypít tu potopu
Část nalejem prasatům
selátkům malým růžovým
Přece jen raděj nepovím
že nejlepší jsou se zelím
Ale to já oželím
a radši se ožením
S ranním kuropěním
však dostanu rozum
Vačice opozum
králíček chce mrkvičku
než dostane mrtvičku
poslední přání před smrtí
Je Ondrovo vřelé objetí
... a rozsudek je vykonán
Ze stanu je vykopán
Hajný to je lesa pán!

Z protikuřácké kampaně

III. Povídky

Jirouškova jízda

(kolektiv, spácháno na geobotanické exkurzi v Mikulově 31.5.–1.6.2006)

Jiroušek je jedinečný. Jede jako jaguár (Jágr jenom jako jawa). Je jasná jednička. Jenže je jenom jeden. Jenom jeden? Ještě jednoho Jirouška!

Je jasné jarní jitro. Jiroušek ječí: „Jano, je ještě jar?“ Jo, jaru je jistě ještě jedna jednotka. „Jupí,“ jása Jiroušek, „já jím jen jar. Jano, jíš jahodové jogurty?“ „Jasně, jahodové jogurty, jeřabiny, jitrnice, jam.“

Jiroušek jedná jednoznačně. Jemně. Je jednobuněčný. Je ještě juvenil. Jezdí jenom jednosměrkami, jichž jest jako jepic.

1. júna (čte se: Jedného júna, aby se dodrželo první písmeno)
Jedno je jisté. Jiroušek je jetý jako jelito.

BEOWULF

(Chekotay)

Drsná botanická pověst z časů, kdy muži byli skutečnými muži, ženy opravdovými ženami a na sedmi pahorcích nebylo ani stopy po křídlatce japonské.

Poslední hřeb z blyštivé mědi zajel do břevna až po hlavici, hladce a rázně, jako nadržžený námořník do řádně promáznuté přístavní štětky. Utlchly rány kladiv, utlchly pokřiky mužů, odvázána nosná lana spadla do prachu. Stavba byla dokončena, dělníci spěšně slézali ze střechy a šikovali se po stranách cesty. Stavbyvedoucí se hrdě postavil před dvoukřídlé dveře bohatě zdobené propletenými hady, hrímtursy a draky, právě včas, neboť po mostu od řeky se již blížil průvod jezdců, v jehož čele, na skvostném vraníkovi, klusal statný, hrdě se nesoucí muž, jehož hlavu zdobila zlatá obruč vykládaná drahokamy.

Jezdci dojeli na dvacet kroků od stavby a sesedli. Sešikovali se za králem, jenž majestátním krokem došel až k průčelí budovy, nevšímaje si ani pohledem svých poddaných, klečících v prachu. Také stavbyvedoucí poklekl, avšak nesklopil zrak, nýbrž jej upřel do vznešené tváře, ošlehané mrazivými větry i žhavým dechem draků, lemované mužným plnovousem.

„Králi Milane, pohled, úkol, jež jsi nám zadal, jsme splnili! Nová botanická studovna jest postavena pevně, že ji ničádný uragán nezboří, a tak skvěle, že jistě vyvolá záblesk závisti u všech králů v širém okolí!“

Král mlčel, jeho starý, bělovlasý pobočník se však při pohledu na skvostnou stavbu neudržel.

„Toť jistě nejkrásnější, nejlepší budova na východ od Graenlandu, jakou má botanik tu čest obývat!“

Král, stále mlče, s rukou na jílci meče, pevným pohledem změřil nosné trámoví, podpůrné sloupy s hlavicemi v podobě zuřivých obřích obličejů i propletence hadích těl na dveřích. Pak vykročil, prošel kolem svých poddaných a rázně vkročil do budovy. Dveře, jejichž každé křídlo bylo tvořeno jediným kusem jasanového dřeva, vytesáno z kmene stromu, rostoucího již od založení světa, se otevřely dokonale lehce a tiše, tak umně byly vyrobeny jejich závěsy. Král Milan dlouze obhlížel zařízení budovy, až nakonec vyšel opět před dveře. Nikdo ani nedutal.

„Přátelé!“ zaduněl nad hlavami leníků zvučný hlas. „Tato stavba... jest skutečnou ozdobou mého království! Žádná se jí nemůže rovnat!“

„Hurá!“ zařvali náraz všichni.

„Přátelé! Necht' ohně vzplanou! Necht' jsou sudy naraženy! Necht' jsou herbáře otevřeny a binokly přichystány! Přátelé! Vítám vás ve své nové síni!“

„Hurá!“

Až dlouho, předlouho do noci se botanici krále Milana bavili, jedli a pili, zpívali své popěvky, vrhacími sekerami usekávali sloužícím dívkám jejich kadeře, a když je to přestalo bavit, odskočili do svých pracoven a bádali. Bardové hrající na gudky a koncovky pěli břítké písně plné nejrůznější květeny, opěvovali hrdinské činy bájných botaniků a vyprávěli heroické příběhy o terénních exkurzích.

Nad ránem třetího dne pak všichni, skoleni těmi velkolepými oslavami, padli na kdejakou podušku, pokrývku či ženu a usnuli spánkem spravedlivých.

Ráno bylo vše jinak. Dveře síně byly vylomeny, herbářové položky rozházeny, určovací klíče doutnaly v ohništích, terénní zápisníky mnoha bojovníků byly zcela zničeny. Byla to strašlivá rána pro celé království a král, stejně jako jeho muži, mohl puknout žalem.

Hned bylo jasné, kdo za vším stojí. V prachu cesty od síně vedly jasné viditelné olbřímí stopy.

„Trol!“ vydechl králův pobočník, když stopy viděl. „Obrovský trol! Očividně přitáhl z vlhkých oligotrofních luk v podhůří!“

„Tak na tohle nemám koule,“ povzdechl si tiše král Milan. „Jestli k nám honem rychle nedorazí nějaký nadupaný rek, jsme v průseru až po uši.“

V té době zuřila nad mořem strašlivá bouře. Mraky sahaly až po hladinu, která se vzpínala do desetimetrové výšky jen proto, aby se vzápětí propadla dvakrát tak hluboko, provazce deště hnány vichrem bičovaly svět ze všemožných úhlů, tmu tmoucí protínaly zášlehy blesků a dunění hromů se slilo v jednolitou kanonádu zániku. Bylo nemožné, aby v tomto pekle živlů mohlo cokoliv přežít, ale přesto...

Podobná ubohé tříse odsouzené k brzkému zániku, plula po hladině rozvášněného moře loď. Tančila na zpěných vrcholcích vln, řezala jejich úbočí a mizela v údolích. Co chvíli se přes ni převálila masa ledově studené slané vody, ale loď se stále znova a znova vynořovala, s přídí zdobenou ohyznou řezbou hrdě vztyčenou k temnému nebi. Plachta byla již dávno skasaná, ale přesto vichřice zlomila stěžeň. Jen síla ocelových paží veslařů dávala lodi rychlost, při které fungovalo kormidlo, jež, vedeno mocnou rukou, neochvějně vedlo drakkar kolmo na vlny. Drobná odchylka by přivedla zkázu všech, ale kormidelník žádnou odchylku nepřipustil.

„Veslujte, vy prašiví psi!“ řval ochraptělým hlasem. „Veslujte, jestli chcete přežít!“

Hned pod kormidelním veslem stál jiný muž, zuřivě bubnující na dva kotle, jejichž zvuk přebil i dunění hromů a udával tak rytmus posádce.

Před lodí se zvedla obrovská hora vody a řítila se ze strany na loď.

„Bubnuješ jako sám Taranis, Chekotayi!“ zvolal kormidelník. „Nuže zrychli tempo, popožeň tu línou chásku, honem!“

Bubeník zrychlil. Veslaři začali zabírat také rychleji, loď poskočila a vedena pevnou rukou kormidelníka, stočila se přídí proti hoře vody. Ta do lodi udeřila se zničující silou a na okamžik se zdálo, že je po všem, ale pak se opět nad hladinou ukázala vzdorná příď a štíhlý bort lodi. Několik veslařů, předem k tomu určených, vylévalo vodu z lodice.

„Tato bouře...!“ řval Chekotay, jen co vyplivl makrelu. „Tato bouře není z našeho světa!“

„Je to bouře bohů!“ přitakal kormidelník. „Zkoušejí, z jakého jsme těsta! A co my jim ukážeme?!“

„Že jsme z oceli!“ řval nadšeně bubeník přes proudy vody valící se po jeho tváři a řezal to do bubnů, až hromy bledly závistí.

Noc jako by neměla konce... Hodinu za hodinou trval boj o každý nádech, celou věčnost se moře i nebesa pokoušely strhnout loď do hlubin... Ale statečná posádka bojovala ze všech sil, s nadšením sobě vlastním, a tak to byla nakonec bouře, jež souboj vzdala.

Před přídí lodí – a nyní bylo vidět, že je zdobená hlavou zuřivého červa žužlavého – se rozestoupila mlha a moře lemované bílou pěnou se rozbíjelo o pevninu.

Po přistání vytáhli hrdinové svou loď na břeh a hotovili se k odchodu. Každý z nich byl vybaven dlouhým kopím s listovou dvoubřitou čepelí, krátkým mečem, kulatým štítem, varjagskou sekerou, Kubátovým klíčem a terénním zápisníkem. Na krku se mnohým houpaly amulety ve tvaru Tórova kladiva a tužky na řemíncích.

„Hola!“ ozval se mocný hlas od útesů. „Kdo se to opovažuje přistávat se vznešenou lodí zde, v ochranném pásmu Chráněné krajinné oblasti?“

„Já!“ předstoupil před své přátele kormidelník. „Já, Adam Zlatokrt, hrdina na volné noze.“

„Adam?“

„Říkají mi také – Beowulf!“ zaduněl Adamův hlas. Bylo vidět, jak strážný na útesu při zvuku toho jména ztuhl.

„V tom případě, pane, vítej v zemi krále Milana! Prosím, následujte mne přímo do jeho síně!“

Hrdinové se tedy vydali za zvědem, a po dlouhém, předlouhém pochodu botanickým tempem dorazili do skvostné síně krále Milana.

Král v sobolím kabátě jim vyšel naproti.

„Sám Ódin mi posílá tebe, hrdino! Vítej, ty, i tví přátelé, v mé zemi a mé síni,“ vzal Adama kolem ramen. „Jaká byla cesta? V noci jsem byl docela rád, že jsem na pevné skále.“

„Tož, trochu jsme se osprchovali,“ pravil rozšafně Adam, přestože na žádném botanikovi z lodí nebyl ani vlas suchý.

Všichni vstoupili do botanické síně. Nově příchozí stanuli zaraženi její nádherou, ale pak se rozběhli tam, kde hořely mohutné ohně a v jejich světle byly vidět stohy floristických zpráv a herbářových položek. Jen hrdina Adam zůstal stát v družném hovoru s králem.

„Co to slyším?!“ ozval se od trůnu v pozadí krásný ženský hlas. „Hrdina Beowulf poctil svou přítomností naši síň?“

„Ah, toť má současná žena,“ pravil tiše Milan.

„Současná?“

„Znáš to, král si musí brát kde koho, aby udržel zemi pohromadě,“ ucedil Milan.

„Beowulfe, vítej!“ pravila hlasitě královna.

„No, hm, ahoj.“ Ukázalo se, že Beowulf není ve dvorské etice tak zběhlý jako v rosnatkách.

Celou noc si nově příchozí určovali v klíších krále Milana, popíjeli horkou medovinu, jedli hromady masa a pastináku a vesele se bavili. Jejich vůdce seděl při stole s králem a královnou.

„A proč ti vlastně říkají Beowulf?“ zeptala se jej plavovlasá kráska korunovaná tenkou zlatou obručí, když si král odskočil... ehm... zkontrolovat strážce.

„Na to se mě ptali mnozí,“ pronesl tiše Adam. „Žádný se však odpovědi nedočkal!“

„Souvisí to s tím, že si nikdy nesundáváš tu červenou kostkovanou košili?“ vyzvíдалa královna a pobízela reka k dalšímu pití.

„Ano! Ale více ti neřeknu.“

„Tak mi aspoň dovoľ, abych ti doplnila roh medovinou,“ medovým hlasem požádala královna a nahnula se s karafou nad Adama. Tomu se tak nabídl pohled na bohatě vyplněný výstřih, do nosu jej udeřila vzrušující vůně, na obličejí laškovně zalechtalo několik jejích vlasů. Adam Beowulf těžce polkl.

„Adaméééé! Pod' sééém!“ rozječel se na druhém konci sálu hlas jednoho z nově příchozích. Jednalo se o botaničku s rohatou helmou naraženou až po uši. Její zbroj se vyznačovala mohutnými prsními pláty, jež se daly v nouzi použít k vylévání vody z lodí či dokonce k vaření (pro tento účel byly cejchovány stupnicí do deseti litrů).

„Co chceš, Moniko?“

„Podívej se, tady v těch fytoecnologických záznamech mají pěkný bordel. Nerada bych se krále Milana dotkla,“ ztišila bojovnice hlas, „ale vypadá to, že mu chybí spousta věcí. Dokonce ani jeho vlastní terénní zápisky nejsou úplné, v mapách potenciální přirozené vegetace chybí celé oblasti, odkazy odkazují na neexistující manuskripty, prostě to vypadá... jako by tady řídil nějaký požár, nebo co.“

„Je to divné,“ přidala se k Monice pomenší postava. Ze stínů vyšla bojovnice Mart'a, řečená Alytes. „Mnohá literatura nese známky těžkého poškození, herbářové položky jsou zpřeházeny...“

„Něco se tady najisto stalo,“ přidala se k diskutujícím třetí bojovnice. „Všimněte si, jak jsou místní zaraženi, jak se nad nimi vznáší opar strachu!“

„Torquiel! Třeba jsou jenom hrozně moc zkalení!“
„Ne, povídám ti, něco zlého se zde stalo!“
„Proč by nám to ale král Milan zatajoval?“
„Protože se stydím žádat vás o pomoc,“ ozvalo se Adamovi za zády.

Než kohout zakokrhal, zasvětil král Milan hrdiny zdaleka do svého problému. Řekl jim vše o netvorovi, jenž se takřka každou noc plíží do síně, omračuje strážce a ničí botanické klenoty, výsledky práce celých generací.

„Musíte ho zastavit. Nevím, co si s ním počít... Musíte ho zastavit vy!“
Na tohle může hrdina říct jenom jediné.
„Zastavíme ho!“

Slunce stálo v nadhlavníku a nad dvorem krále Milana zněly zvučné rozkazy. Boewulf stál na převráceném škopku a mával naběračkou jako maršálskou holí:

„Torquiel! Vem si pár maníků a vybuduj kruhovou obranu! Rennfri, Frodo, Dlhovláska – zkuste najít po tom šmejdovi nějaké stopy. Mrtvé ektoparazity a podobně. Dryádo, připrav zásobu loučí! Korálku, Alytes, zapište fytoocenologické snímky na támhletom úbočí, ať víme, jak jsme na tom! Barčo! Zkontroluj orchideje!“

„A co mám dělat já?“ zeptal se Chekotay.
„Ty se tu nepleť pod nohy!“ vykázal ho Boewulf z dvorce.

„Prej nepleť se pod nohy! To řekne mně! Ts!“ mumlal si Chekotay pod vousy a vztekle kopal do kamínek. Šel, kam ho nohy nesly, procházel se krajinou, divokou, nespoutanou... Občas na něj vyběhl nějaký ten kanec nebo medvěd, ale ať již zuby nebo mečem, vždy jej rozzuřený Chekotay skolil během pár okamžiků. Náhle se zastavil. Odněkud zdáli slyšel silný šum vodopádu.

„Hmmm, trochu se vykoupat by možná neškodilo, jsem docela pěkně vyuzený. A šatstvo by taky potřebovalo vyprat, všechny ty krystalky soli drásající citlivá místa jsou docela opruz.“

Dvěma seký přes rameno odrovnal dotírající medvědici a vydal se za zvukem vodopádu. Zanedlouho stanul na kamenité pláži jezera, do něhož padal s ohlušujícím rachotem sloup vody z nedozírné výše. Voda byla ledová, ale to je na kocovinu nejlepší. Chekotay se okamžitě svlékl jen do spodní ocelové zbroje a vklouzl do vody. Pořádně se vydrhl pískem, zaplul pod vodopád a nechal si na hlavu padat masy vody v naději, že vyženou medovinový bohlav. Pak laškovně zaplul pod hladinu a chvíli jen tak plaval a řádil. Náhle se zarazil. Ohlušen řevem vodopádu, nevšiml si, že na břeh přišly tři dívky a usadily se kolem hromady kamení, do níž připravily hranici z naplaveného dřeva. Očividně se tady rozjížděl jakýsi mejdan, nebo, soudě podle očouzeného kotlíku, snad i sabat.

„Cool!“ Chekotay se rozhodně chtěl přidat, vylezl tedy z vody. Přitom si uvědomil, že je takřka nahý, když nepočítáme jednoruční meč a azbestové bezpečnostní podvlékačky. Když na něj dívky pohlédly, trochu zrudl, ale pak si řekl, že žádný botanik se nemá za co stydět, nonšalantně přešel k ohništi a pozdravil.

„Práci čest, rukám klid! Mohu se přidat? Nejsem žádný houmlesák, ale mé oblečení je čerstvě vyprané a bude se ještě nějakou chvíli sušit... a váš oheň tak příjemně hřeje.“

„Kdo jsi?“ zeptala se prostřední z dívek provokativně.

„Říkají mi Chekotay a jsem bojovník z družiny reka Beowulfa. Připluli jsme do říše krále Milana včera večer na lodi Královna Mařenka.“

„Královna Mařenka?“ vyprskla nejmladší z trojice. „Co je to za jméno?“

„No na mě se nedívej, já navrhoval Skydbladni, ale znáte tyhle hrdiny, chtějí být za každou cenu originální.“

Nejstarší dívku to jméno zaujalo. „Vidím, že znáš mnohou eddu, statečný, leč poněkud zimomřivý válečník. Dobrá tedy – povím ti, jak nám třem říkají v této zemi. Pokud uhodneš naše skutečná jména, můžeš si k nám přisednout, pokud však ne, proběhneš se porostem *Urtica dioica* odsud podél řeky až k jejímu ústí do moře – nahý.“

„To má být nějaký quest?“ ušklíbl se Chekotay. „Beru!“

„Dobrá tedy. Pak věz, že zde před tebou sedí Viky, Jana Nová a já, Jana Dvořáková. Tak nám říkají poddaní krále Milana, my však nejsme poddány jemu, ani nikomu jinému, a naše pravá jména... no, ta jsou pro tebe tajemstvím!“

Chekotay se zamyslel. Po chvilce se ušklíbl. Bylo to snadné, tak snadné... Když někde u vody potkáte tři krásné dívky, jejichž jména jsou, co se týče délky, tak nerovnoměrná, je jasné, o koho se jedná. To poznání naplnilo duši bojovníkovu úžasem, na okamžik zapochyboval, zda jednal správně, když se dal do řeči s těmito dívkami, ale zahnal tyto chmurné myšlenky a usmál se na Janu Dvořákovou. Ta úsměv opětovala, neboť již samozřejmě věděla, k jakému závěru Chekotay došel.

„Mám to,“ pravil pro zbylé dvě dívky rek. „Urd, Skuld, Venderdi!“ Tříkrát luskl prsty, třikrát ukázal na jednotlivé norny, neboť to skutečně byly ony.

„Výborně!“ pravila prostřední, norna Přítomnosti. Nalevo sedící norna Minulosti jen pochvalně zvedla palec. Norna Budoucnosti sedící napravo se nepřestávala usmívat. Chekotay si přisedl a natáhl nohy pokryté husí kůží k ohni.

Král Milan odjel na nutnou inspekční cestu k suťovým svahům u pobřeží. Jeho královna stála na ochozu hlídkové věže a nemohla oka spustit ze ztepilého reka, junáka Beowulfa. Kdybych napsal, že při tom pohledu slintala jako doga, nebyl bych daleko od pravdy. Při pozdním obědě sama nabrala Adamovi do přilbice horký guláš, přitom se otřela o jeho rameno svou hrudí a laškovně se na něj usmála. Beowulf, jenž byl na hrdinských cestách již skutečně dlouho, při tom gestu ztuhl, pomalu se otočil a sledoval odcházející královnu. Ta, dobře si toho vědoma, ještě zakroužila svými překrásnými boky. Adam polkl slinu.

„No no no!“ napomenula ho Monika. „Ta není pro tebe!“ Královna, která to slyšela, se prudce obrátila a vrhla po Monice pohled tak plný jedu, že by se chřestýš zastyděl.

Večer se král Milan vrátil, a ve své družině přivedl i nového, podivného muže.

„To je Jiří, potulný mnich,“ představil ho svým přátelům. „Hlásá tady nějaké pomatené božstvo...“

„Víru v lesnictví a zemědělství,“ pousmál se mnich.

„A to ho taháš sem, mezi nás?“ vykřikl králův pobočník.

„Přece ho nenechám umřít samotného v pustém kraji. A krom toho, s knihovnou to umí dobře, a v těchto přetěžkých časech potřebujeme každou ruku!“

Po večeri se znavený král Milan odebral na lože a obranu síně přenechal plně rukám Beowulfovým.

„Nepůjdeme vůbec spát! Cítím v kostech, že dnes v noci ten trol přijde!“ rozhodl Adam.

„Přichystejte se k obraně! Kde je ten zatracený Chekotay?!“

Čekali dlouho, velmi dlouho. Rozvážně upíjeli medoviny a bděli. Hrdina Beowulf si nemohl nevšimnout, že královna odešla na lůžko mnohem později než její muž a že její poslední pohled, plný žádostivosti, patřil jemu.

Čas plynul. Dlouho se nic nedělo... Najednou noční ticho prořízl hluk ovčích zvonců.

„Ha! Moje nástraha nezklamala!“ vykřikla Torquiel. „Perimetr narušen! Perimetr narušen! All hands on battlestations!“

„Do střehu!“ vyskočil Beowulf na nohy. „Vpřed!“ Jako jeden muž vyrazili všichni skrz dveře před síní, třímajíce v jedné ruce štít, ve druhé kopí, avšak pohled, jenž se jim naskytl, je zarazil. Všechny louče byly zlámané a uhašené, všechny stráže ošklivě pobité.

„Ten trol je někde tady!“

Strašlivý třesk se rozlehl síní, vichřice od moře vrazila spolu s něčím velkým, temným, přímo do místnosti skrz odvrácené okno!

„Zpátky!“ řval Beowulf. V záři skomírajících ohňů a doutnajících loučí spatřil hrubé obrysy netvora. Okamžitě viděl, že to nestihne, obr mířil přímo do knihovny a v cestě mu stál jen vychrtlý mnich. Ten zařval hrůzou a padl na kolena, ale když se nad ním vztyčil strašlivý trol, vzpamatoval se, vytrhl zpod kutny svůj amulet a pozvedl jej proti netvorovi.

„Kulturní les je se mnou, ty bezbožný bukofašisto!“ Trol se zastavil, a to stačilo hrdinům, aby dorazili na dosah svých zbraní. První mrštil kopí Beowulf, listová čepel zasvištěla vzduchem a proklála trolovo zápěstí. Netvor překvapeně zařval a s obratností, kterou u něj nikdo nečekal, se vyhnul zbylým kopím.

„Taste meče!“ řval Beowulf. Torquiel a Dryáda skočily po svých dlouhých lucích.

„Pohled’ na svou smrt!“ vrískala Dryáda a vypustila první šíp, ale trol se jen ohnal a zachytil letící šíp mezi dlaně! Znovu vztekla zařval a vyskočil. Kopancem rozházel pečlivě srovnané krabičky

s mechy a lišejníky a plavně přelétl nad ohromenou družinou. Jen jediná vržená sekera se zabořila do vrat vedle netvorova plece, a již byl trol v noci a zmizel ve tmě.

„No to byla teda síla!“ vyhrkl kdosi.

„Co? To už je konec? Ještě jsem se ani neoblékl do zbroje,“ pravil z kouta Miro Kužela.

„No aspoň že jsme ho zahnali, nestihl nadělat moc škody.“

„To proto, že jsme ho překvapili. Až se příště vrátí, bude to tvrdší boj!“

„To jistě ano,“ pravil Beowulf. „Ale dnes již se nevrátí. Pokuste se tedy trochu prospat!“

I navzdory vzrušení z boje nakonec všichni jakž takž pousínali. Věděli, že příští noci jim již nemusí být dopřán vůbec žádný spánek.

Chekotay se vrátil nad ránem.

„Kdes sakra byl?!“ zprdl ho Adam. „My jsme tady bojovali s trole a ty sis válel šunky bůhví kde!“

„No, já jsme se byl vykoupat... a pak jsem potkal tři dívky a...“

„Jo, jasně, mně je to jasné. My tady nastavujeme svou kůži a ty se někde muchluješ kdoví s kým!“

„Ne, počkej, tos blbě pochopil, já se ne... a to není jen tak někdo, to jsou...“ zakoktal se Chekotay.

„Mě to nezajímá. Dnes v noci budeš mít hlídku přede dveřmi!“ rezolutně vyhlásil Beowulf.

Jak prohlásil, tak se stalo. Celý den se okolím rozléhaly údery, tesání a řezání, jak byly opravovány škody napáchané trole, vzduchem vonělo vyzrálé jasanové dřevo, Torquiel a Korálek chodily po okolí a určovaly ruderální a synantropní vegetaci, Dryáda v kovárně kalila hlavice šípů a brousila je do takového ostří, že by mohly protínat světelný paprsek.

Večer pak všichni zaujali přidělené pozice, očekávající tuhý boj. Chekotay se dvěma meči stál přede dveřmi, Beowulf pak stanul sám na ochozu hlídkové věže. Slunce zapadlo a ochladilo se, louče prskaly v mlze, kterou večerní bríza přinesla od moře. Vyšel měsíc, ale přes mlhu pronikalo jen slabé světlo. Každý zvuk byl tlumen... Adam málem vyskočil z kůže, když se ho dotkla něčí ruka. Otočil se a tasil – ale včas se zadržel.

„Královno! Vůbec jsem tě neslyšel přicházet!“

„To proto, že mám chlupaté papučky,“ usmála se královna. Adam pohlédl na její nohy, skutečně obuté v huňaté kožešině, a pak jeho pohled stoupal vzhůru, sklouzl po stehnu, nabízejícím se z velkorysého rozparku sukně, zastavil se na prosté lněné halence, tak krátké, že odhalovala pupík a ploché bříško, a tak řídké, že se přes její vypnutou látku zřetelně rýsovaly dvorce řader.

Adam polkl.

Spanilá tvář královny, lemovaná rozpuštěnými vlasy, se ozdobila svůdným úsměvem.

„Jsi skutečně statný bojovník, Beowulfe. Stát sám takto, v temné noci, v slizké mlze, očekávat nelítostného protivníka... To si zaslouží uznání.“

„Nejsem sám. Tam pode mnou je má družina...“, vykoktal Beowulf. Královna přistoupila ještě blíže a jakoby náhodou se dotkla hrdinova lokte. Ten dotek jím projel jako elektrická jiskra.

„Přesto... ty jsi hrdina. Tvá družina... to jsou tví družiníci. Ty jsi jejich velitel.“

„No... ano.“

„To musí být velice osamělé povolání. A velice zodpovědné. Musíš udržovat dekorum, musíš se chovat, jak se od tebe očekává, musíš si udržovat od svých podřízených odstup...“

„Jo... nějak tak. No jo,“ zamumlal Adam, nemoha odtrhnout pohled od zapínání její halenky. Dvě olivky se vyvlekly z dírek a odhalily tak překrásný pohled do dekoltu. Přes lněnou látku se vztyčily bradavky.

„Je... je tady docela zima, co?“ zakoktal se při tom pohledu Adam. „Ehm...“

„Také jsem velmi osamělá,“ pokračovala královna, otočila se k němu bokem a opřela se o cimbuří. Zapřela se o něj nohou, takže stehno se zcela vymanilo zpod látky sukně. Mírně se zaklonila a nabídla hrdinovi pohled do výstřihu. Beowulfův meč cinkl o podlahu. „Velmi osamělá,“ opakovala. Pak se přitočila k Adamovu uchu. „Král Milan je dobrý král, ale už ho ta záležitost s trole zmáhá. Večer co večer padá na lůžko a okamžitě usíná...“, šeptala. Beowulf cítil její teplý, voňavý dech na své tváři, ale ještě se ovládal.

„Je to velká zodpovědnost...“, pokoušel se ho bránit.

„Ne!“ vyhrkla vášnivě královna. „To není zodpovědnost! Vždyť on vůbec nespí se mnou, ale s...“ Včas se zastavila. Ne, tohle říct nechtěla. Beowulf zpozorněl, teprve nyní si všiml, že v královnině hlase není jen touha, ale i zoufalství.

„Král Milan má milenkou?“ zašeptal. Královna se roztřásla, sklopila oči... Beowulf neměl na vybranou, přikročil k ní a objal ji, snažil se ji uklidnit...

„Kdyby jen to!“ zaštkala ubohá královna. „To bych dokázala pochopit. Ale není tomu tak, vždyť jsem nejkrásnější žena v celém království. Ne, je to mnohem horší. Král Milan... každý večer usíná... objímaje...“, nyní již šeptala takřka neslyšně, „...svou nejoblíbenější, nejdražší, nejceněnější... herbářovou položku!“ Tak, a bylo to venku. Královna se rozplakala usedavým pláčem. Beowulf ztuhl ohromením. Tak to bylo to strašlivé tajemství! Nebo za tím bylo ještě něco?

Královna štkala a mezi vzlyky vyrážela: „Vždyť jsem ještě mladá! Mladá a krásná! Můj manžel mi prokazuje všechnu úctu, ale... Je toho tak moc, co chci? Aby mi prostě občas vysouložil mozek z hlavy?“ Adamovi se při té představě podlomila kolena. Královna toho využila, skočila po něm a strhla ho na zem.

„Počkej, po...mmmm!“ nezmohl se rek ani na protest, nadržená královna přitiskla svá lačná ústa na jeho, a Adam cítil její jazyk až na svých mandlích.

„Ne, to není...“, začal zase, když se vztyčila nad ním, ale královna mu nedala šanci promluvit, jediným trhnutím z něj servala košili... a ztuhla. Adam, když si uvědomil, co se stalo, také ztuhl. Chvilí, velmi dlouhou chvíli, bylo ticho.

„Tak proto ti říkají Beowulf!“ zašeptala pak královna. Ve světle pochodní bylo vidět, že Adam má pod košili černé tričko s bílým nápisem **BEOWULF * White Pride – World Wide** zářícím do tmy.

„Je to pamětní tričko, které jsem si dovezl ze své první botanické konference“, zašeptal Adam. „Velmi se mi líbilo, ale když jsem později zjistil, jaký význam má ten nápis, styděl jsem se za něj. Nosím ho jako talisman, ale nechci, aby si o mně ostatní mysleli, že jsem nácek. Je to prostě taková chyba z mládí, která mne provází životem. Nemohu se toho trička zbavit, připomíná mi mé mládí, zvykl jsem si na něj!“

„Rozumím“, vydechla královna.

„Prosím, neříkej o tom nikomu. Ví to jenom Monika a Hanka.“

„Nebudu“, zašeptala královna. „A teď bychom se mohli vrátit k...“

„Adamééééé!“ přerušil ji jekot Moniky, provázený třeskotem rozrážených okenic.

„Trol!“ vyskočil zpod královny Adam, jediným pohybem si zapnul kalhoty, druhým popadl meč a ladně jako kormorán skočil z hlásky na slaměnou střechu síně. Proletěl skrz, jen o centimetry minul rozkrokem nosné břevno, zachytil se za pověšený lustr a zhoupal se na něm. Plameny svíček zaválaly, horký lůj vystříkl, přímo na Adamova záda. Protože hrdina nebyl (na rozdíl od podstatné části jeho družiny) až takový masochista, zařval bolestí. Naštěstí to vyznělo spíš jako řev zuřivosti. Trol, jenž se zrovna pokoušel hodit sbírku herbářů do plamenů krbu, se otočil a spatřil letícího junáka s ostrým mečem v ruce. Napřáhl svou nestvůrnou ruku, rozevřel dlaň a Adam se o ni rozpleskl jako moucha. Pomalu stekl na podlahu, trol se napřímil, aby ho zašlápl...

Sviist! Sviist!

Lučištnice střílely přesně, dva šípy proťaly Achillovu šlachu, trol zařval. Vzduchem proplula rozzuřená Ronja, v rukách dvoubřitou sekeru, a začala trola otesávat do příjemnější podoby. Také ostatní bojovníci se dali do boje! Na trola se snesl déšť ran.

Řva jako raněné zvíře, vlekl se trol k oknu. Jeho záda již připomínala jehelníček, další a další šípy a oštěpy se zabodávaly do ztvrdlé pokožky.

„Nikam nejdeš!“ zařval Beowulf z podlahy, vyskočil a popadl dlouhý, mocný kovaný řetěz. Jeden jeho konec omotal kolem podpěrného sloupu, s druhým přiskočil k trolovi. Roztočil řetěz nad hlavou a mrštil jím. Netvor se právě chystal rozrazit okenici, když přilétl řetěz a omotal se mu kolem paže. Napjal svaly, zatáhl, řetěz se rozdrnčel jako struna.

„Zbrááň!“ řval Beowulf, neboť svůj meč někde ztratil.

„Tady!“ hodila mu Rennfri dlouhou varjagskou sekeru.

„Střílejte do lebky!“ rozkazovala Torquiel lučištníkům.

„Uhaste ten požár!“ ječel mnich Jiří.

„Počkejte na mě, ještě nejsem oblečený!“ huhlal Mirek.

Netvor vyrazil kus stěny a vyskočil do tmy, ale ruka připoutaná k nosnému sloupu jej zadržela. Zařval hlasem plným vzteku, otočil se...

„Headshot!“ ucedila Dryáda a nasadila na tětívu další šíp.

„Nestřílet!“ zastavila ji Torquiel. „Adam útočí!“

Trol, omráčený úderem šípu do čela, spatřil rozmazaně, jak se na něj řítí vztekly Beowulf. Pokusil se bránit levačkou, ale hrdina proklouzl pod ní a sekl netvora do břicha. Rozpoutala se lítá řež. Trol uskakoval, útočil svou dlouhou paží, ale pravačku měl stále spoutanou a nedokázal ji osvobodit. Torquiel s obavami sledovala, jak se nosný sloup prohýbá...

„Vydrží to?!“ vyhrkla zděšeně.

„Určitě vydrží,“ ubezpečil ji jeden z maníků krále Milana. „Je vytesán z toho nejtvrďšího, nejpevnějšího jasanového dřeva, jaké je na světě k nalezení!“ vychloubal se. Dryáda, slyšíc tato slova, zpozorněla. Něco se jí nezdálo...

Trolův řev zaburácel síní, když Beowulf vyskočil trojitým saltem vzhůru a sekl netvora přes obludnou tvář. Nevšiml si však levačky, která jej opět smetla na podlahu.

Torquiel využila té chvíle. „Paltééé!“ zaječela, až křišťálové mísy popraskaly. Šípy zasvištěly a do nehybného cíle se zabodly všechny. Několik jich zasáhlo i trolovo oko. Jeho řev nyní neustával, trhal řetězem, ale bezvýsledně, osvobodit se nedokázal. V zoufalství se vrátil do zakouřeného, hořícími požáry osvětlené síně a strhl ze zdi pověšenou halapartnu.

„Tak teď to bude zlé,“ ucedila mezi zuby Korálek a skrčila se za štít. Ale trol již nevěnoval obráncům pozornost, snažil se přeseknout řetěz, a když viděl, že se mu to nepodaří, ve vrcholné nouzi ťal do vlastní paže. Řev přešel v hrůzný jekot. Netvor ťal podruhé, potřetí...

Za strašlivého zaječení se osvobodil a odpotácel se do tmy. Na zemi zůstala v kaluži smradlavé krve ležet jeho pravá paže.

„Musíme ho pronásledovat!“ křičela Barča.

„Nikam!“ zvedal se ze země Beowulf. „Musíme uhasit požáry, jinak bude naše snaha zbytečná! A ten netvor již daleko neunikne...“

Dalí se do práce. Beowulf osobně šel zkontrolovat hlídky a našel Chekotaye přede dvěma svázaného jako balík.

„Přepadl mě ze zálohy, bastard!“ vyhrkl, když vyplivl roubík.

„Počkej s tím rozvazováním!“ vykřikla přihlížející Torquiel. „Tyhle uzly bych se chtěla naučit!“

„A co takhle se učit na někom jiném?“ zavrčel Chekotay. Tori se jen pousmála.

Ráno se družina krále Milana a reka Beowulfa rozjela po krvavé stopě. Netrvalo to dlouho, a na břehu moře skutečně našli ležet mrtvolu ohyzdného netvora. Král Milan měl proslov, v němž opěvoval udatnost bojovníků.

„Nikoho nezabil,“ mumlala bokem stojící Dryáda. „Vždyť nikoho nezabil! A my jej jo!“

„Máš výčitky svědomí?“ zeptal se Chekotay.

„Jeho smrt nelze omluvit. Byla to vražda. On lidi vždycky jen zbil, svázal nebo omráčil, ale nezabil. Jediné, co dělal, byl bordel v botanických záznamech.“

„Pálil zápisky, mapy a herbářové položky!“ vyplivla Monika stéblo trávy. „Podle mě to měl za sebou ještě moc rychle. Já bych ho raději napíchla na kůl, ať si chcípá tři dny!“

„Myslíš, že botanické zápisky jsou cennější než lidský život?“ otázala se Dryáda.

„Samozřejmě,“ odsekla Monika. „A navíc to ani nebyl člověk. Byl to netvor. Bestie.“

„Zajímalo by mě,“ pravil zamyšleně Chekotay, „proč vlastně útočil?“

Král Milan to zaslechl, otočil se a jeho tvář se zakabonila. Zdálo se však, že si toho Beowulf nevšiml.

Celý den se slavilo a bylo jasné, že večer oslavy vyústí v brutální chlastačku. Medovina tekla proudem, piva bylo, že je neměl kdo pít, nad ohni se opékali celí divoáci, Dryáda měla obrovskou mísu špenátového salátu jen pro sebe, prostě nářez. Král Milan seděl na trůně a pral to do kytary jako šílený, smál se na celé kolo a dobře se bavil. Také Beowulf, sedící po jeho pravici, měl vždy roh plný, neustále jej obletovalo hejno polonahých dívek nosících mu další a další vybrané dobroty... Ale zkušený pozorovatel si mohl všimnout, že všechna ta Beowulfova veselost a nadšení, s jakým zpíval sprosté písničky, ta opilost, s jakou se klátil, to vše je jen hrané. Kolem půlnoci vytáhli krále jeho

pobočníci k ohni, u kterého se vyprávěly příběhy z dávných terénních exkurzí, a Beowulf tak osaměl. Věděl, že královna se omluvila z oslav a již brzo večer odešla spát. Obratně jako úhoř se junák proplétal mezi slavicími botaniky, až, nikým nepozorován, zmizel v chodbě vedoucí do královských komnat.

Potichu rozhrnul jemnou kožešinu kryjící vchod a vstoupil. Místnost byla zařízena v královském duchu – stěny lemovaly skříně plné herbářů a určovacích klíčů, na stole byla mohutná binokulární lupa, trámy byly vyřezávány *Festucami* – Beowulf si s údivem uvědomil, že každá vyřezaná tráva odpovídá jinému druhu –, prostě místnost nesla pečeť skutečného přepychu. V rohu pak stálo lůžko, z něhož se právě zvedala udivená, avšak očividně potěšená mladá královna. Měla na sobě jen lehoučkou košilku, jemnou a průhlednou jako ranní mlha, nezakrývající v podstatě vůbec nic. Beowulf nestíhal při pohledu na krásná ňadra, oblé boky a štíhlé nohy polykat, ale nestal se bájným rekem tím, že by očumoval nahotinky. Rázně vykročil...

„Věděla jsem, že přijdeš,“ rozplývala se královna.

„Musel jsem,“ tvrdil Adam.

„Já vím, přece jen jsi již dlouho pryč z domu...“

„Ne! Musím zjistit, s jakou herbářovou položkou to král Milan spí!“

Královna byla zaražena.

„Cože?“

„Kde je?“

Beowulf začal bez okolků přehrabovat kožešiny králova lůžka. Záhy našel, co hledal.

„*Fraxinus excelsior*?!“ vyhrkl překvapeně. „Čekal jsem něco jako *Welwitschia mirabilis*...“

„Tiše!“ přiskočila k němu královna a zacpala mu pusou. „Někdo sem jde!“

„Král!“ vydechl Beowulf. „Jsem v loži!“

„Honem, schovej se pod kožešiny!“

Tak tak to stihli, královna si lehla do kožešin, Adam pod ně a doufal, že to nepůjde poznat. A skutečně někdo vešel do místnosti.

„Ty?!“ vyhrkla překvapená královna. „To je tvůj bojovník,“ sykla do kožešin. Adam vystřelil ven a zhluboka se nadechl.

„Cože? Chekotay?“

„Sorry, že ruším,“ rozmrzele ucedil návštěvník a obrátil se do chodby. Beowulf jej několika skoky dostihl a popadl ho za rameno.

„Cos dělal v královském pokoji?!“

„Chtěl jsem ukecat tu blondatou klisničku, aby mi podržela, ale vidím, že jdu pozdě.“

„Já tam nebyl kvůli sexu!“ navztekal se Beowulf.

„Jasně. A já nepiju medovinu, abych byl ožralý. OK, každý jsme nějaký...“

„Nedělej ze mě šaška!“ obořil se Beowulf. „Byl jsem tam, abych zjistil, jaká herbářová položka je králi Milanovi dražší než jeho vlastní krásná, voňavá, měkká, smyslná, vzrušující, prsatá, nadřžená...“

„Myslíš královnu?“ přerušil ten výčet Chekotay.

„Jo. A hele, co jsem našel. S tímhle král Milan spí, a královnu nechává ležet ladem!“

„*Fraxinus excelsior*?!“ vyhrkl překvapeně Chekotay. „Čekal jsem něco jako *Welwitschia mirabilis*...“

„No právě. Já taky! Tady je něco špatně...!“

„Podívej se na tohle,“ pravil Chekotay a naklonil list papíru blíž ke světlu louče. „Datum sběru – dva měsíce zpátky, to se prý začala stavět tahle síň. A tady, to jsou zeměpisné souřadnice! Musíme zjistit, odkud je ten vzorek odebrán, to nám objasní více!“

„To bude těžké,“ řekl Beowulf. „Vždyť ani nevíme, kde jsme my... moment! My to vlastně víme! Dneska, když tady Monika zapisovala snímky, měřila sextantem svou pozici, mám to tady v terénním zápisníku!“

Položili oba údaje vedle sebe.

„Myslel jsem si to,“ zavrčel Chekotay.

Údaje se shodovaly.

Společně vyšli před budovu.

„Mám takovou teorii,“ rozhovořil se Beowulf. „Před dvěma měsíci se něco stalo, něco, co umožnilo králi Milanovi postavit nejskvostnější síň pod hvězdami, co však současně namíchlo trola natolik, že se přišel králi mstít!“

„Jo. A bude to mít něco společného s jasanem, který tady roste.“

„Celá síň je postavena z jasanového dřeva.“

„Musel to být obrovský jasan...“ začal Chekotay, ale nedokončil. „Obrovský jasan...“

„A je mi jasné, že cokoliv se stalo, ví o tom jen král Milan, a ten nám to nepoví. Kéž bychom mohli nahlédnout do minulosti,“ povzdechl si Beowulf.

„Do minulosti! No jasně!“ vykřikl Chekotay. „Adame, na koně!“

„Není čas vysvětlovat, musíme být zpátky, než slunce vyjde!“ křičel Chekotay, jedoucí tryskem skrze divoký přirozený les asociace *Carici pilosae-Carpinetum*. Svítil si na cestu prskající loučí, stejně jako Beowulf, jedoucí za ním. Konečně dojeli k rozbourané řece a vydali se podél ní tam, kde hučel vodopád.

V naprosté tmě přebrodivili vodní tok, sahající jezdcům až po kolena, a na druhé straně se dali takřka neznatelnou stezkou.

„Jak víš, kam jet?!“ volal Beowulf.

„Sleduji, kde roste *Plantago major*!“ odvětil Chekotay. „To je pěšina!“

Vyjeli vzhůru, mezi skalní věže hor. V dále, v hloubi pod sebou viděli zářící světla královské síně.

„Dál stezka nevede!“ seskočil Chekotay z koně. „Dál musíme pěšky.“

Šplhali tedy do kopce, zachytávali se trsů *Carex montana*, šplhali vpřed. Najednou se Chekotay zastavil.

„Ve vzduchu... cítím vůni *Lawsonia inermis*! Tudy!“ Pokračovali tedy dál, kam je vedla vůně, až došli do chráněného údolí, jež se utápělo v naprosté tmě.

„Kam dál?“ zeptal se uštěpačně Beowulf. „Co to celé má znamenat?“

Místo odpovědi se Chekotay rozkřičel: „Urd! Urd! Musím s tebou mluvit! Urd!“

„Neříkej mi tak,“ ozval se melodický hlas za jejich zády. Pouze podle vůně Beowulf poznal, že kolem něj prošla dívka, pak ji uviděl ve světle louče. „Říkala jsem ti, že zde mě nazývají Viky!“

„Viky! Prosím tě o pomoc! Ty jsi norna Minulosti, pověz nám tedy něco o minulosti!“

„Ale? A co bys chtěl vědět, bohatýře?“

„Musíme vědět, za jakých okolností byla postavena síň krále Milana!“ řekl Beowulf.

„Dobrá,“ usmála se Viky. „Když musíš, tak musíš! Pojdte...“ Vedla hrdiny tmou. Náhle ve tmě před nimi zaplála okna malé chýše.

„Nebojíš se, bydlet zde, tak daleko od lidí, sama a beze zbraně?“ zeptal se Beowulf, když vešli do chýše. Viky se zasmála.

„Ale kdež, má sestra Jana Dvořáková, norna Budoucnosti, mi pro letní příbytek vybrala místo, kde mi nehrozí žádné nebezpečí.“

„Letní příbytek?“ podivil se Beowulf.

„Norny obvykle obývají přízemí Valhaly,“ ucedil bokem Chekotay.

„Tak nějak,“ přikývla Viky a usadila se za oheň. „Takže vy chcete znát minulost...“

„Pověz nám prosím...“

„Vím. Jak vznikla síň krále Milana. Prosím tedy!“ Znovu se usmála, zablýskly se její bílé zuby, mávla rukou v podivném gestu a...

Vznášeli se vysoko na obloze. Beowulf cítil vedle sebe Chekotaye, cítil uklidňující oběti norny. Zvědavě shlížel pod sebe, na místo, kde se pevné útesy zakusovaly do břidlicově šedé pláně moře.

Támhle je útes, u nějž jsme přistáli s Královnou Mařenkou, vnímal Chekotayovy myšlenky.

„Jsme nyní dva měsíce zpátky v minulosti,“ pravila norna.

Takže tam... tam, jak je ten obrovský strom, tam nyní stojí síň! uvědomil si Beowulf.

Viděli, jak k obrovskému stromu cválají dva jezdcí.

Tak obrovský strom jsem nikdy v životě neviděl, myslel si Beowulf. Cítil Chekotayův neklid. „Něco víš?“

„Jen jeden strom může být tak velký, aby vypadal, že roste od počátků věků!“ odvětil Chekotay plný úcty, strachu a hrůzy.

„Správně,“ souhlasila spokojeně norna. „Nyní pojďme blíže!“

Sklouzli až pod strom, k jeho olbřímímu kmeni, a sledovali cválající jezdce. Beowulf se na okamžik ošil, nechtěl, aby ho jezdci zahlédli, ale ucítil nornin posměch a uvědomil si, že jsou nejspíš neviditelní.

Jezdci se přiblížili a pozorovatelé viděli, že se jedná o samotného krále Milana a jeho nejvěrnějšího pobočníka a rádce. V plném cvalu se před stromem rozdělili, aby jej objeli každý z jedné strany. Kopyta koňů bušila do tvrdé kamenité země, trvalo velmi dlouho, než se jezdci opět potkali. Teprve ve srovnání s postavami mužů na koních si Beowulf uvědomil, jak nesmírně obrovský strom to je.

„Z jeho kmene bychom mohli vytesat Královnu Mařenku v jednom kuse!“ Byl ohromen.

„I dvě!“ pravil Chekotay.

Norna je přivedla na doslech jezdců.

„Výborné místo. Zde bude stát má síň!“ rozhodl král Milan.

„Přímo pod Stromem?“ zeptal se rádce.

„Ne. Místo stromu! Strom skácíme a z jeho dřeva postavíme síň!“

„Pane!!!“ šokovaně vykřikl rádce. „Skácet Strom?! Ty žertuješ!“

„Nežertuji, Vítku. Skácíme ten strom a postavíme z něj síň, jaké nebude rovno! Nikde po celém světě, nikde a nikdy nebude stát skvostnější síň! Bude to vpravdě botangaard, sídlo botaniků, místo, kde se věda dotkne božských výšin!“

„Pane můj, zaslepila tě pýcha!“

„To ty jsi zaslepený! Já vím, co chci – chci být nejlepší botanik, jaký se kdy v sedmi světech zrodil!“

„To stačí,“ pravila norna. „Nyní trochu popojedeme...“

Scéna se změnila, kolem stromu stály desítky dřevorubců a náležitě se činili. Ještě trochu... Strom byl skácen, a král Milan ulomil větvíčku a založil si ji mezi dvě desky, aby z ní později udělal nejcennější herbářovou položku svého království.

„Takže...“ začal Beowulf, ale...

Seděli kolem ohně v malé chýši vysoko v horách.

„To je hrozné,“ šeptal otřesený Chekotay.

„Ten strom, to byl...“

„Ano. Ygdrasil. Strom světa. A král Milan jej skácel!“

„Už víte, co probudilo vztek trola?“ zeptala se Viky.

„Už je mi to jasné,“ zachmuřeně pravil Beowulf.

„Co teď bude se světem, když byl Ygdrasil zničen?“ ptal se Chekotay.

„Nevím,“ odvětila Viky. „To je budoucnost.“

„A co s králem Milanem?“ vyhrkl Beowulf.

„Také nevím. To je přítomnost.“

„Přítomnost?!“ vyskočil Chekotay na nohy. „Osud krále Milana se rozhoduje v přítomnosti?!“ Beowulf již byl také na nohách. „Honem zpátky do síně!!“

Zpátky ujížděli, jako by měli za sebou samotné peklo, ale z úbočí hor bylo jasně vidět, že peklo je teprve čeká. Celá síň byla v plamenech!

Uvítal je kouř, křik raněných, sténání a lamentování. Ale také odvaha Beowulfových a Milanových ozbrojenců, kteří si podávali kbelíky a hasili. Trvalo to dlouho, ale ráno se podařilo požár zvládnout. Síň byla zachráněna, přestože velká její část byla spálena na uhel a popel. Mnoho botanických pokladů vzalo za své, také pro několik botaniků si přišly valkýry. Král Milan klečel před tou pouští a plakal.

„Takhle nějak jsem si vždycky představovala oskonpir,“ šeptala znaveně Torquiel při pohledu na tu hrůzu.

„Před nebo po Ragnaroku?“ uštěpačně se zeptala Dryáda.

„Dej pokoj.“

„Co to vlastně způsobilo?“ ptal se Beowulf.

„Běs. Netvor.“

„Další trol?“

„Bohové ví, co to bylo!“ šeptala Mart'a.

„Ano, bohové to jistě ví,“ sevřel pěsti Beowulf. „To celé je boží trest! Trest za hroznou pýchu!“

„Jsem zvědav, z čeho král Milan síň opraví,“ pravil flegmaticky Mirek.

„Určitě si někde pár břevnen vytesaných z posvátného stromu schoval. Ygdrasil by stačil na dvě takové stavby!“ odsekl Chekotay.

„Cože?!“ vykřikla Dryáda. Rennfri se zajíkla.

„Ano,“ pokýval hlavou Beowulf. „Je to tak. Síň byla postavena ze dřeva Stromu světa.“

„Vidím, že již víte vše,“ pravil těžkým hlasem stařec, králův pobočník, za jejich zády.

„Vše ne. Nevíme, kdo ve skutečnosti jsou ti trolové.“

„Tak já to povím, dříve než králova zaslepenost a pýcha bude stát další životy. Nejsou to žádní netvoři bez rozumu. Jedná se o pracovníky místního odboru ochrany životního prostředí. Sídli v bažinách v podhůří. Stětí Ygdrasilu je rozzuřilo na nejvyšší míru.“

„No to se nedivím.“

„Dal jsem králi Milanovi své slovo, že ochráním jeho síň,“ pravil Beowulf. „A svému slovu dostojím. Pane Vítku, doved' mne k těm bažinám!“

Tři dny na nohách, ale na Adamovi to nebylo znát. On je přeci hrdina, geroj! Provázen toliko královým rádcem, dorazil až do podhůří, k oligotrofním vlhkým loukám, kde se již koně bořili tak, že museli pokračovat pěšky. Překonali překrásné vrchoviště, na kterém rostla *Drosera rotundifolia*, obešli prameniště s množstvím tučnice, až došli k temné jeskyni. Stáli před ní a pomalu se bořili do rašeliny.

„Počkej na mě u koní,“ rozkázal hrdina a sám, jen s loučí a svým věrným mečem, se vydal do temných hlubin vlhké jeskyně.

Netrvalo to dlouho a jeskyně končila zatopeným sifonem.

„Ach, kéž by zde byla Malví,“ postěžoval si Beowulf kamenným stěnám, odhodil louči a skočil do studené vody.

Bystře jako vydra proplul temným sifonem a s hlasitým prskáním se vynořil na druhé straně, v jezeře vprostřed velkého dómu.

„Ano... jestli to není náš hrdina, Beowulf...“, ozval se hluboký, posměšný hlas z temnoty.

„Jsem to vskutku já!“ opáčil Adam. „Kdo jsi ty?!“

„Zabil jsi mi syna,“ pokračoval hlas, ozývající se díky odrazům v jeskyni jakoby odevšad. Adam stále nic neviděl. Pak si vzpomněl – jeho památeční tričko je přece potištěno svítící barvou! Okamžitě ze sebe strhl svou červenou kostkovanou košili a do tmy zasvítíl nápis **BEOWULF * White Pride – World Wide**, spolu s velkým kulatým obrázkem skinheada pogujícího na cigárech.

„Nevěděla jsem, že jsi rasista,“ pravil překvapený hlas.

„Nejsem! Ale nějak si na tebe posvítit musím!“ Beowulfovi probleskla hlavou myšlenka, že i protivník jej nyní lépe uvidí, ale pak ji zahnal. Byl přece viděn, jen co vyplul ze sifonu.

„Ale já se ti ráda ukáži sama!“ zaburácel hlas a na konci věty vyšlehly ve tmě plameny. V jejich záři Beowulf viděl mohutné, stočené tělo wyrma. Nebyl příliš překvapen, čekal něco podobného.

„Wurm, jehož synem je trol? O tom se nám kněžna Relichová nezmínila!“

„Adoptovala jsem toho chudáčka, když byl ještě malý, a za těch pět tisíc let mi přirostl k srdci, jako by byl můj vlastní,“ hřímál wyrmov hlas.

„Mám nabídku,“ pravil Beowulf, stále se ještě rozkukávající po té plamenné exhibici.

„Necháš krále Milana a jeho síň na pokoji a já tě nechám žít!“

Chvilí bylo ticho. Dlouhou chvíli bylo ticho.

„No?“

„Promiň, že tě nechávám čekat, víš, my wyrmové se nesmějeme nahlas.“

„To byla vážně míněná nabídka!“

„No ovšem.“

„Jsem si jistý, že král Milan již nyní lituje svého pyšného činu.“

„No to by měl, vždyť s't'al Ygdrasil!“

„Pověz, co je třeba udělat, aby si opět usmířil bohy? Není třeba prolévat další krev!“

„Bohové s tím nemají co dělat. To já. Já se vylíhla pod posvátným stromem ještě před tím, než se na něm Ódin oběsil. To já jej chránila celé věky před všemi nebezpečími, ale pak jsem se nechala

ukolébat, a strom na to doplatil. Mluvíš o pýše a lítosti krále Milana, ale zapomínáš na mou vlastní pýchu a lítost. Neubráníla jsem strom stromů, nyní toho lituji, a neustanu, dokud mou zuřivost nepocítí co nejvíce lidí!“

„To ti nemohu dovolit!“

„Já vím!“ s těmi slovy vyšlehly z wyrmových nozder burácivé provazce plamenů, ale Beowulf dokázal rychle uskočit, kotoulem se přenesl na druhou stranu dómu a vyběhl přímo na wyrma!

„Jestli si tady budeš hrát s těmi plamínky, tak se v té kamenné troubě uvaříme oba!“ vykřikl posměšně na svou protivnici.

„Na tom něco je,“ připustila wyrma. „Dáš tedy přednost mým jedovým zubům?!“ Rychle a hbitě jako ještěrka vystřelila podél kamenné stěny přímo na Beowulfa! Ten se odrazil a skočil přes wyrmu, zahlédl pod sebou zelenou záři jejích očí s hadími zorníčkami, a dopadl těsně za její tlapu do ukázkového podřepu. Otočil se a ťal, meč sklouzl po pancéřové kůži a zasekl se do kloubu tlapy. Wyrma se zkroutila jako blesk, Beowulf koutkem oka zahlédl blýskat se obludné špičáky, ale uhnul včas, sekl zespoda do wyrmina hrdla a kotoulem opět unikl. Prostor za ním pročistil plamenný pšouk. Uskočil, otočil se a tanečním krokem uhnul pod levou tlapou, využil rotace, odstrčil se od hrubé pokožky a ťal tam, kde tušil zadní nohu – ale meč jen cinkl o kámen.

„Kde máš zadní nohu?!“ vyhrkl překvapeně.

„Já jsem wyrm, ty tupče!“

„Sorry,“ ucedil Beowulf a nastavil meč přilétajícímu ocasu. Náraz jej sice odhodil, ale wyrma zaduněla její obdobou bolestného řevu, neboť ostrá čepel protřela páteř. Beowulf Zlatokrt se na wyrmině hřbetě překulil, zaklekl, protočil v rukách meč a bodl jím přímo do zad. Ostří se zabořilo do netvorovy kůže a proniklo pěkně hluboko, ale wyrma ještě nebyla ani zdaleka poražena, prudce sebou škubla a shodila Beowulfa na zem, pak se otočila a koncem ocasu jej smetla do kouta. Zaccouvala a rozhlédla se.

„Kdepak jsi?“

Ležím ti pod ocasem a ty se ptáš, kde sakra jsem?! nevěřil svým uším Beowulf, jemuž tíha wyrmina ocasu bránila dýchat. Pak mu to došlo. Trefil jsem páteř! Ona necítí! Má ochrnutý ocas!

Pořádně zabral, podařilo se mu nadzvednout masu, která jej tak tížila, a vykulit se zpod ní. Wyrma reagovala po zvuku, bleskově se stočila za hrdinou, ale ten se odrazil a přeskočil ji na druhou stranu. Bestie se prohnula vzhůru, aby si mohla pod vlastním břichem protáhnout dlouhý krk, a čelistmi již hledala Beowulfa. Ten se opět otočil, skočil, zakopl... zavravoral... Zelené oči zářily jen půl metru od něj, když padl naznak na zemi. Strašlivý wyrm zařval, zavřel oči, zaútočil... V posledním okamžiku se hrdina odvalil bokem, a wyrma se zakousla do vlastního necitlivého ocasu! Dlouhé jedové zuby pronikly do masa a s pocitem ne nepodobným ejakulaci do něj vystříkly veškerou dávku jedu.

Beowulf se zatím potichu plížil ke svému meči, popadl jej právě v okamžiku, kdy uspokojená wyrma otevřela oči a zjistila, že leží zauzlena jak pletýnka a zakousnutá do vlastního ocasu, a co víc, že je otrávena svým vlastním jedem.

„To by mě zajímalo, zda jsi imunní vůči tomu svému svinstvu!“ protočil Beowulf meč v ruce a sklonil se do bojového postoje, očekávaje další boj.

Ten však nepřicházel. Wyrma se jen trochu natočila, aby na něj viděla oběma očima, a ani nepovolila sevření vlastního ocasu. Její zelené oči zrcadlily jakýsi nepozemský klid, jenž ostře kontrastoval s divokostí souboje. Cítila, jak jejím tělem postupuje otrava. Věděla, že lidé mají takovou slovní hříčku: Může všemocný bůh vytvořit tak těžký kámen, že jej sám neuzvedne? Ona znala odpověď. Jestliže existuje jed, proti kterému není obrany, pak proti němu opravdu není obrany!

Nebála se svého konce. Ona věděla. Věděla... Znovu spatřím Ygdrasil!

Cítila svou smrt jako postupující stěnu chladu, jež pronikala pomalu, ale nezadržitelně celým jejím tělem. Mozek zasáhla nakonec.

Zelená záře v hadích očích vyhasla. Beowulf měl pocit, jako by se koutky tlamy zvedly do něčeho na způsob spokojeného úsměvu... Ale to mohla být jen posmrtná křeč.

„Zabil jsem trolovu matku. Ty, tvůj lid i tvá síň jste nyní v bezpečí,“ pravil Adam králi Milanovi.

„Konečně!“ padl král na improvizovaný trůn.

„To si zaslouží oslavu!“ vykřikla potěšená královna.

„Myslím, že nemám chuť slavit. Nikdo z nás nemá chuť slavit,“ pravil těžce Beowulf.

„Prosím tě, z tebe to leze jak z chlupaté deky!“ vyhrkla Monika. „Tak řekni něco o tom souboji!“

„Byl to wyrm, samička, prastará, stará snad jako sám Ygdrasil,“ začal pomalu Adam. Král Milan sebou při tom slově trhl, ale už se smířil s tím, že jeho tajemství je prozrazeno. „Bojoval jsem s ní a těžce ji poranil, nakonec jsem ji donutil, aby se zakousla do svého vlastního ocasu a tak se otrávila.“

„Dobře, ty!“ poplácali ho bojovníci po ramenech. „To bylo odvážné!“

„Wyrm, který se sám zakousl do svého vlastního ocasu?“ ptal se Chekotay.

„Jo, skončila propletená jako pletýnka,“ pousmál se při té vzpomínce Boewulf.

„Jako pletýnka? Nějak takhle?“ ptala se rychle Dryáda a rozlitou medovinou kreslila po stole zvláštní propletenec.

„No, tak nějak.“

„Takže jako Ouroboros?“

„No, nevím, prostě jsem ji zabil!“ řekl Beowulf, který už toho měl plné zuby a chtělo se mu spát.

„Je to možné?“ podívala se Dryáda na Chekotaye. „Adame, jak se ta wyrma jmenovala?“

„Nevím, neřekla mi to.“

„Takže víme prd,“ zkřivila pysk bojovnice.

„Co bys po mně chtěla? Zabil jsem obludnou wyrmu v souboji jeden na jednoho! Jestli mi nevěříš, tady je jedový zub,“ vybalil Beowulf dlouhý špičák z posmrkaného kapesníku. Pak podal smrtící trofej králi. „Uzavři ji do zvláštní schrány, králi Milane, aby na věky připomínala, co se zde dnes stalo!“ požádal jej.

„Pokud vůbec nějaké věky budou, protože jestli to byla Ouroboros...,“ mumlala polohlasem Dryáda.

„Musím to vědět!“ otočil se Chekotay, naskočil na oře a vyrazil k lesům.

Ten večer se přeci jen konala oslava. Ale byla to taková oslava... dosti pochybná. Mezi lidmi se již rozneslo, že skvostná síň je postavena ze dřeva posvátného stromu, a říkalo se, že tím král Milan urazil bohy. Mnich Jiří měl kázání, v němž poučoval bezbožný lid, jak správně ukládat položky do herbáře a jak vypisovat schédy. Král Milan seděl na trůně zamračen. Beowulfovi se chtělo příšerně spát, ale jak to říkala královna: člověk jeho postavení se prostě musí chovat určitým způsobem.

Chekotay se škrábal do kopce, jako by měl za zadkem smrt. Slunce zapadalo, když dorazil do údolíčka, kde stála chajda norny Viky. Utíkal k ní. Dveře se otevřely a norna vyšla ven. Bojovník jí padl k nohám všecek udýchán. Nezmohl se na slovo, a když se podíval Viky do tváře, pochopil, že žádných slov není třeba.

„Odcházíš?“ vyprskl přec.

Pokývala hlavou. „Ouroboros se zakousla do vlastního ocasu. Sedm světů již nemá minulost.“

„Takže... se vracíš?“

Opět pokývala hlavou. Z kožené tašky, kterou měla pověšenou přes rameno, vyňala list papíru – herbářovou položku krále Milana.

„Král Milan ve svém herbáři zachoval na ukázkou nejen ratolest, ale také jedno semeno posvátného stromu. Vráťím se na počátek Času a zasadím jej.“

Než mohl Chekotay cokoliv říci, z mlhy vtékající do údolí se zhmotnila Jana Nová. Přes rameno nesla objemný vak, z něž odkapávala krev.

„Nechápu, proč tahle hnusná práce vždycky padne na mě! Musela jsme to z ní vysekat nějakým zrezivělým mečem... Co ten tady dělá?“ změnila směr hovoru, když uviděla smrtelníka.

„Přišel se rozloučit.“

„Budu hádat,“ pravil Chekotay. „To, co vlečeš – to je vajíčko, které jsi vysekala z chladnoucího těla Ouroboros?“

„Přesně tak. Za chvíli se s ním vrátím...“ Přerušil ji zvuk, jako by praskla struna, tichý, ale intenzivní. Chekotay měl pocit, že musí být slyšet snad do všech koutů světa.

„Co to bylo?“

„To praskla Fenriho pouta. No bezva. A měli jste slyšet Garma, ten vám řval, až se celá Gnipská sluj otrásala!“

„Ahoj sestřičky!“ zahlaholila Jana Dvořáková zhmotňující se z druhé strany. V obou rukách vlekla kýble jílu, jeden trochu jemnější, druhý hrubší, a bojovník v tom okamžiku prostě věděl, že jílu je dost na uplácení muže a ženy.

„Takže máme všechno,“ shrnula sabat Jana Nová. „Tak jdeme, ne?“

„Jděte napřed, doženu vás,“ řekla Viky. Obě norny se rozplynuly.

„Vezmi mě s sebou,“ požádal Chekotay.

„To nejde.“

„Tento svět již nemá budoucnost.“

„Budoucnost, přítomnost, minulost... Nech na nás, bojovníče. Pro tebe je určující čest, hrdost, touha a vášně... Následuj svého velitele. Přichází doba, kdy bohové budou potřebovat pomoc lidí, a je dobře, že se jim dostane bojovníků pod praporcem krále Beowulfa.“

„Znáš budoucnost?“

Usmála se. „Znám minulost.“

„Kolikrát již... a kolikrát ještě...?“

Smála se nahlas. „Jednou – a nekonečně mnohokrát! Nesnaž se to pochopit, člověče.“

„Tak tedy...“

„Tak tedy sbohem.“

„Sbohem.“

Poslední norna se rozplynula v mlze.

Bardové znovu přezpívali píseň o hrdinských skutcích reka Beowulfa, když se král Milan postavil.

„Přátelé!“ zvolal silným hlasem. „Udělal jsem strašlivou chybu! Ve své nekonečné pýše jsem dal porazit strom Ygdrasil! Chtěl jsem se rovnat botanickým bohům. Nyní vidím, jak bláhový jsem byl! Přivolal jsem na svůj lid prokletí a demony. Démonů mě zbavil Beowulf, prokletí se však mohu zbavit jediným způsobem.“ S těmi slovy vytáhl ze schránky dlouhý, ostrý zub wyrmy a jediným pohybem si jej vbodl přímo do srdce.

„Chci... aby mým nástupcem... byl Beowulf... vždyť on i chlastá jako Dán!“ zachrčel král Milan a svalil se do trůnu. Během pár okamžiků byl mrtev.

Když Chekotay vrazil do dveří síně, spatřil, jak jeho velitel usedá na trůn se zlatou korunou na hlavě, a mohl se tak akorát připojit k pokřiku „Ať žije král!“

„Ať žije král Beowulf!“

Monika, Dryáda a Chekotay se probírali Milanovou pozůstalostí. Bylo toho mnoho, mapy potenciální přirozené vegetace, nikdy nepublikované floristické soupisy, pozoruhodné herbáře... v jednom z nich našla Dryáda položku *Fraxinus excelsior*. Souřadnice místa sběru poznali okamžitě.

„Tak si myslím,“ řekl pomalu Chekotay a vybral z přilepeného papírového sáčku hrst semínek, „že si z nás norny pěkně vystřelily!“

„Nekecej a pojď si zahrát na zahradníka!“

- konec -

© chekotay 080722:1855

Technická poznámka: Základní kostra děje je přebrána ze stejnojmenného filmu. Všechny ty cizí výrazy z nordické mytologie jsem posbíral v různých koutech paměti, a pokud jsou nepřesné nebo vyloženy blbě použity, pak se omlouvám. Králi Milanovi samozřejmě nepřěji nic zlého! Nomenklatura rostlinných druhů nebyla sjednocena. Nomenklatura fytoecenologických jednotek dle Neuhäuslové.

Omlouvám se (dávno tuhému) autorovi původního příběhu, že jsem ho takhle zprzil.

S další (rozsáhlou) Chekotayovou (nejen botanickou) prozaickou tvorbou nechť se laskavý čtenář seznámí na webu: <http://chekotay.sweb.cz/povidky.htm> a taky <http://www.spoluzaci.cz/291717>

Utrpení mladého Doubka (Rolda)

„Pane kolego! Už jsme s vámi ani nepočítali!“ zahlaholil docent Mareš na spěšně přicházejícího Doubka a blahosklonně se usmíval.

Doubek ho udýchaně pozdravil, omluvil se za pozdní příchod a před velkou skupinou studentů vedenou Marešem konečně zastavil. Opodál se z ostružin vynořil Doubkův přítel doktor Carda se zahradnickými nůžkami v ruce. Mávnul Doubkovi na pozdrav a věnoval se výkladu pro svou skupinu. Úplně vepředu se ve vysokých holínkách brodila mělčinou Horního rybníka Doubkova spoludoktorandka Katka Zemánková. Několika studentkám právě demonstrovala podivnou věc, visící jí z natažené ruky. Při troše fantazie to mohl být nějaký rdest, nebo taky horní díl dámských plavek, znetvořený dlouhým pobytem v rybníčním bahně, jak to na tu dálku zhodnotil Doubek.

Byl poslední den terénních cvičení z botaniky pro učitelské obory, kdy se jako každoročně udělují zápočty. Účast všech cvičících nutná, neboť studentů je mnoho.

Za to může rektor, pomyslel si Doubek. Hodnotí univerzitní výuku od kusu, jako ve fabrice.

Za to, že dnes tak nehorázně zaspal, ovšem rektor nemůže. Ani za palčivou bolest v jeholebce. A za jeho morální kocovinu teprve ne. Za ty může stříbrná tequilla – mnoho stříbrných tequill – a dlouhá štíhlá stehna studentky Terezy Kuncové, jež bylo chybou studovat včerejší noci tak důkladně a tak dlouho.

Tereza Kuncová teď navíc stojí jen několik metrů od něho, ve skupině vedené docentem Marešem, a nejspíš ho pozoruje.

„Ahoj,“ kývnul na ni, ale příliš rychle odvrátil zrak, takže odpověď provázenou ruměncem ve tváři zaznamenal už skoro mimoděk, ve zlomku vteřiny před tím, než se vrhnul do víru pedagogické činnosti.

„Takže dobré ráno všem,“ zahalekal, „všichni studenti z mé skupiny pojdte prosím za mnou, chápu, že byste radši zůstali s docentem Marešem a jeho fundovaným výkladem, ale je mi líto, možnosti našeho vysokého školství jsou omezené, stejně jako síly docenta Mareše, takže kdo z mé skupiny chce dnes dostat zápočet, pojdte za mnou.“

Doubek zaregistroval smích několika studentů i pobavený komentář docenta Mareše, ale další vteřinu věnoval myšlence, kolika asi lidem jeho obvyklý žoviální tón leze na nervy. Otevřený odpor se zatím naštěstí neobjevil, takže po chvíli hemžení se původní Marešova skupina rozpadla na dvě a jedna z těch dvou se pomalu sunula k Doubkovi. Součástí toho sunutí byla nevyhnutelně i Tereza Kuncová.

„Po cestě jsme viděli *Melica picta* a *Arabis pauciflora*,“ zavolal za ním ještě docent Mareš. „Všiml jste si jich také, pane kolego?“

„Meliku jsem neviděl, ale arabisu je tu v lesích jako zeli. Na jak dlouho to ještě vidíte, pane docente?“ zjišťoval Doubek, kolik času má věnovat výkladu a kdy asi vypukne zkoušení.

„No já myslím, že vše důležité už jsme si víceméně zopakovali. Pojdme k rybníku, tam si ukážeme ještě nějaké mokřadní ostřice,“ pravil nevinně docent Mareš, spiklenecky pomrkáváje na Doubka.

„Nééé!“ zvedla se očekávaná vlna nevole, vzbuzená obavou z obtížného rodu.

„Pane docente, to nám v tom uděláte chaos!“ ozval se přídrzlý dívčí hlas. „Ostřic už jsme měli osm druhů: hirta, pilóza, pilucifera...“

„Pilulifera! Ty máš dost!“ vyprskla její kamarádka a drzounka se chytla za pusku: „Ježiš, pardon, to já mám takovou mimotechnickou pomůcku.“

„Dovolte, milé dámy,“ vzal si opět slovo docent Mareš, „abych vás upozornil, že flóra České republiky obsahuje celkem osmdesát druhů ostřic. V Kubátově klíči jich najdete jen sedmdesát devět, protože zatím poslední druh, *Carex obtusata*, objevil kolega Řepka z Mendelovy univerzity teprve před pěti lety. Šlo mimochodem o velmi pozoruhodný nález!“

„Každopádně myslím,“ obrátil Mareš řeč zpátky k Doubkově otázce, „že se teď zvolna přesuneme k rybníku, kde nám kolegyně Zemánková ukáže, co ulovila za makrofyta (a jak je to s tou podprsenkou, pomyslel si Doubek), a pak už pomalu půjdeme k Lovecké chatě.“

Lovecká chata byla tradičním místem udělování zápočtů. Její didaktická hodnota spočívala zejména v tom, že zde byla terasa s venkovním posezením, výčep otevíral nedlouho po poledni a točili jedenáctku Černou Horu, Marešovo nejoblíbenější pivo.

„Tak pojďme,“ vyběhl Doubek svou skupinu a dal se do výkladu. Opakoval základní druhy a čeledě, studenti co chvíli mručeli „To už bylóóó!“, ale evidentně je těšilo, že se „chytají“.

Katka Zemánková jim ukázala jen *Myriophyllum spicatum* a *Potamogeton natans*, což Doubka lehce rozladilo. Hlava mu třesla a jazyk drhnul o zhrublé patro. Pivo by mu bodlo. Bez větších okolků zamířil k Lovecké chatě, studenty v patách. Na rozšlapaném rybníčním okraji ještě stačil zahlédnout zeměžluč spanilou; zarazil se, ale pak to nechal být.

Tereza Kuncová se držela trochu zpátky. Doubkovi to bylo milejší, než by býval očekával. Ke studentům i studentkám se snažil chovat kamarádsky. Chodil s nimi na pivo, kde v pozdních hodinách občas došlo i na důvěrná témata. Tak daleko to ale nezašlo nikdy. Ani zdaleka ne. Cítil se mizerně. Obyvatelstvo nově dobytých území mu není nakloněno. Je tu cizí. K otevřenému nepřátelství je snad jen krůček. Náklonnost Terezy Kuncové tady není ku pomoci, naopak. Ten hubený týpek, co pozná *Geranium phaeum*, by se možná přestal smát jeho „dobřejm džoukům“, kdyby se dozvěděl, který klín včera Doubek vyrazil svým klínem...

Došli k Lovecké chatě. Výčep měl ještě zavřeno. Nikde nikdo, podle cedule za oknem měli otevřít za 52 minut.

To bude krušná hodinka, pomyslel si Doubek.

„Zavřeno,“ otočil se k přicházejícím studentům.

„Jééé,“ zašumělo to zklamaně.

„Kdo má svačinku, ten svačí a sbírá síly na zápočet,“ překonal se Doubek a jal se zahánět hrozící rozladěnost výřečností, „kdo má prd, jako já...“

„Ten prdí,“ skočila mu do řeči drzounka.

Zasmál se její pohotovosti a pokračoval: „Ne, nebo možná taky, ale hlavně: ten se postí a tráví čas tichou modlitbou za úspěch u zápočtu a šťastný návrat pana výčepního!“

Když smích odezněl, ozvala se evidentně dobře připravená černovláška: „A kdy začnete zkoušet? Mně jede ve dvě vlak domů.“

„Ale! Pokud vím, oficiální konec cvičení je až o půl třetí,“ opáčil Doubek, sednul si na lavici a zkoumal její pravidelný, byť trochu tuctový obličej.

„Já už pak mám jen samé nevýhodné přestupy,“ vysvětlila tak samozřejmě, že si Doubek připadal skoro nepatřičně, když se na lavici pohodlně natáhnul, zavřel oči a pravil: „Teď čekáme na ostatní, pak zkouším. Ne dřív než za deset minut. Pamatujte na pana výčepního!“ řekl ještě a sepal ruce na břicho.

Po chvíli si přes oči přehodil košili a přestal vnímat. Cítil se unavený a starší než kdy předtím. Očekával příchod spřízněných duší, doktora Cardy, Katky a docenta Mareše. Vzpomněl si na zeměžluč a zamrzelo ho, že ji studentům neukázal.

„Nechceš jabko?“ zaslechl z dálky známý měkký hlas. Sundal si z očí košili a ztěžka zvednul oční víčka. Nad ním stála Tereza Kuncová a podávala mu žlutou malvici.

„To je dobrý na žízeň,“ dodala, jako by věděla...

„Ze stromu poznání?“ zavtipkoval Doubek a natáhnul po ovoci ruku.

„Ne, ze supermarketu,“ pousmála se Tereza Kuncová, rozhodila rukama, a odcházela, dívajíc se do sešitu s poznámkami.

„Tak díky!“ zavolal za ní, posadil se a zakousnul se do jablka.

Nabířovaná černovláška ho pozorovala, a když její pohled zachytil, podívala se za odcházející Kuncovou.

„No a co vy?“ vypustil obrannou raketu Doubek. „Taky jste se rozdělila s potřebnými?“

Na terasu Lovecké chaty v družném hovoru přicházelo trio Carda-Zemánková-Mareš a na sousední louku se vylila velká skupina jejich studentů.

„Žádný zdržování,“ pravil na uvítanou Carda, „ať to máme do otvíračky z krku! Dám si jedno pochodový a budu muset jít. Jedeme dnes s Eliškou k jejím rodičům. Hlíдали nám přes týden děcka, víš,“ vysvětlil tatíkovsky.

„Neblázni,“ zvolal Doubek zděšeně, „ty si tohle jedinečné a neopakovatelné posezení v oduševnělé společnosti necháš ujít?! Kde jinde můžeš popíjet Černou Horu s výhledem na *Carex pediformis*?“

„Kde je tu *Carex pediformis*, pane kolego?“ zareagoval se zájmem docent Mareš.

„Támhle ten polštář na kraji lesa, pane docente,“ ukázal Doubek přes rybník.

Mareš se na něj nedůvěřivě podíval.

„To jsem tam našel loni,“ vysvětlil Doubek. „Doloženo, herbarizováno.“

„Ach tak,“ pousmál se Mareš. „Každopádně souhlasím, že by bylo škoda odsud pospíchat. Zvlášť pokud ve třináct hodin skutečně otevrou,“ dodal s pohledem na cedulku s otevírací dobou.

„Je mi líto, pánové a dámo,“ omlouval se Carda. „Víte, že se rád nechám přemluvit. Ale Eliška mě ráno varovala, že jestli nebudu o půl třetí doma, odjíždí beze mě a já jedu do Plzně autobusem.“

„Tak autobusový výlet do Plzně taky nemusí být špatný,“ poznamenal lživě Doubek. „Tam se přece pořádají celé autobusové zájezdy, ne?“

„Jistě,“ pochopil Carda, „ale domnělý půvab takového výletu se poněkud vytrácí, vezmeme-li v úvahu výskyt mé manželky na plzeňském autobusovém nádraží v čase příjezdu. Co říkáte, pane docente?“ obrátil se Carda na jediného dalšího ženáče.

„Musím uznat, že taková okolnost by ten půvabný výlet mohla dočista zruinovat,“ pochopil nahrávku Mareš a neomylně zavěsil.

Doubkovi se udělalo trochu lépe. Bylo-li to společností, nebo snad tím jablkem, netušil.

„Nu, pojďme na věc, pánové a dámo,“ změnil docent Mareš tón. „Pravidla bodování myslím všichni znáte. Studentům jsem je vysvětlil při ranním nástupu,“ poznamenal ještě k Doubkovi, který ráno nebyl přítomen.

Doubek sestoupil z terasy na louku a došel ke své skupině studentů. Někteří polehávali na jarní trávě a studovali své poznámky, další propátrávali okolí a pokoušeli se určit každý druh, na jehož jméno by se snad Doubek při zkoušení mohl zeptat.

„Tak kdo chce jít první?“ zvolal Doubek, aby ho slyšeli i ti nejvzdálenější pátrači.

„Já,“ vystartovala černovláška neohroženě. Nikdo nic nenamítal.

„Tak pojďte,“ pokynul jí Doubek a zamířil k nedalekému okraji lesa, aby trochu ztížil práci jestřábům, snažícím se vypořádat, na jaké druhy se ptá.

V půli cesty k lesu zastavil, z kapsy vytáhnul papír a podložil ho Kubátovým klíčem.

„Vaše jméno?“ zeptal se.

„Jana Kořínková,“ odpověděla černovláška.

Podíval se přes okraj papíru a špičkou pohorky kopnul do rozkvetlé sedmikrásky: „Tohle?“

„*Bellis perennis*, *Asteraceae*,“ řekla jistě.

„Umhmm,“ odkýval Doubek. „To bylo jen tak pro zahřátí,“ vysvětlil lehkou otázkou.

Jana Kořínková zavrtila hlavou a rozhodla rukama, jako že jí to nevadí.

Na kraji lesa cvrnknul prstem do vyšší kytky se vstřícnými listy, až se zakývala: „Tohle?“

„Umm, *Stachys sylvatica*?“

Kývnul.

„*Lamiaceae*.“

Kývnul.

Zatahal za převislou větev keře v lesním plášti: „Tohle?“

„Umm,“ pokročila a rukama rozhrnula listoví, jako by něco hledala.

Zřejmě to našla, protože ohlásila: „Klokoč zpeřený.“

„Umhmm.“

„*Staphyllea pinnata*,“ doplnila vědecké jméno. Na chvíli se odmlčela a pak trochu zkroušeně dodala: „Čeled' nevím.“

„Hmm, to já vlastně taky ne, když o tom tak přemýšlím,“ doznal překvapeně Doubek a pousmál se, byť ho trochu polilo horko.

„Koukneme se do Kubáta,“ řekl a otevřel klíč. „Beru, jako že to víte.“

Spokojeně přikývla.
Nalistoval stranu 443 a přečetl: „*Staphylleaceae*. No vida.“
Jana Kořínková přikývla, jako že to bere na vědomí.
Zavřel klíč a pokynul k blízkému potoku. Sešli na břeh.
„Támhle?“ ukázal na velký trs odkvetlé rostliny s ledvinitými listy.
Nahnula se, aby lépe viděla.
„Není to blatouch?“
„Je to blatouch,“ potvrdil.
„*Caltha palustris*, *Ranunculaceae*,“ upřesnila.
„Hmmm. Znáte takhle všechno?“ zeptal se jí.
„Nééé,“ protáhla potěšeně, „jen to, co jsme se učili.“
„Všchno?“ chtěl vědět.
„Tak plus mínus,“ zhodnotila sympaticky věcně.
„Tak ještě támhleten strom,“ ukázal na svah nad potokem. „Když ho poznáte, máte rychlou smrt.“
Pousmála se typicky Marešovskému výrazu a zaostřila pohled daným směrem.
„Á, čertíček,“ rozzářila se, když uviděla charakteristicky rohaté listové čepele. „*Ulmus glabra*, *Ulmaceae*.“
„Dobrý,“ pravil uznale Doubek. „Na učitelku dobrý,“ popíchnul ji a zapsal si na papírek k jejímu jménu Z jako započteno.
„Tsss,“ procedila mezi zuby. „Myslíte si, že jsme všechny hloupý?“
„Né,“ zdůraznil. „Špatnej vtíp.“
Po chvíli dodal: „Jó, kdyby to všichni uměli jako vy...“
„Takže můžu běžet?“ zeptala se s nadějí v hlase. „Stíhám ten vlak...“
„Já vím. Ať už vás tu nevidím,“ svolil naoko mrzutě.
„Díky!“ řekla radostně a opravdu se rozběhla.
„Řekněte tam dalšímu,“ zavolal za ní a sledoval její trochu rozevlátý styl.

Rozhlédl se po údolí. Svěží zeleň dubů a habrů kontrastovala s temnou zelení smrkových výsadeb. Zdály se být skoro černé. Nedostižná květnová podívaná. Bolest hlavy trochu ustoupila, a když jí nehýbal, skoro ji necítil. Studenti chodili jeden po druhém a Doubek je uvážlivě volenými otázkami převáděl přes práh třiceti bodů. Šlo to hladce. Dnes byl dobrý pedagog. Z jeho studentů na louce zbývala už jen Tereza Kuncová.

„Tak pojď,“ mávnul na ni.
Pokrčila rameny a trochu neochotně se k němu vydala. V bílé rezné košili a džínách jí to slušelo. V dlouhých světlých vlasech jí hrálo slunce. Zastavila před Doubkem, naklonila hlavu na stranu a pohlédla mu do očí. Kousala si dolní ret, pak tázavě zvedla obočí a s mírným úsměvem ho vybidla: „Tak do toho, pane magistře.“
„Umíš to?“ zeptal se jí.
Vzdychla. „Vždyť víš, že ne,“ pronesla se smutným úsměvem. „Umím to stejně jako včera. A včera jsem neuměla nic. Jsem holt blbá.“
„Mno,“ pravil Doubek a na skoro zaplněný papír připsal její jméno. „Zkouška je od slova zkusiti, ne?“
Znovu pokrčila rameny.
„Tohle znáš?“ kopnul špičkou do už okopané sedmikrásky.
„Znám. To je sedmikráska chudobka,“ řekla celou větou.
„Latinsky?“
„Umumm,“ zavrtěla hlavou.
„Čeled?“
„Jako kopretina. Hvězdnicovité.“
„Dobrý, to půjde,“ řekl Doubek jistě a napsal na papír 3 jako tři body.
„Tohle?“
„Hluchavka bílá. Hluchavkovité.“
„Jo,“ napsal další trojku.

„Dáváš mi to schválně lehký,“ pravila nespokojeně u deváté správně určené kytky.

„Dávám ti to přiměřeně těžký, jako každému,“ odmítnul diskutovat.

Podívala se na něj, ale nic neřekla.

„Abys snad neměla špatnej pocit, poslední bude těžší,“ řekl a odvedl ji ke klokoči.

„Určilas všechno, ale jen česky, takže máš dvacet sedm bodů. Když poznáš tohle,“ ukázal na klokoč, „máš to. Když ne, končíš,“ vyličil jí situaci.

Tereza Kuncová rozhrnula listí klokoče, mezi kterým jako miniaturní lampiónky svítila růžovobílá převíslá květenství. Dlouho keř zkoumala, mnula listí mezi prsty a číchala k němu.

„Tak co?“ chtěl po chvíli vědět Doubek.

„No nevím,“ nechala keř být a narovнала se. „Listy jsou lichozpeřené. Bez ani ořešák to nejsou, ty smrdí. Tak snad jediné jasan, ale nějaký divnej.“

„Nic dalšího tě nenapadá?“ dal jí ještě šanci Doubek. „Předchozí dny jsme to neviděli, až dneska...“

„Tak to je ztracený, já dneska nevnímám, Petře,“ oslovila ho jménem, zavrtěla hlavou a zůstala na něj hledět.

„No jo, ale já ti to v tom případě nedám,“ konstatoval Doubek.

„Však jo. Jsem blbá, tak to mám.“

Doubek vzdychnul. „To je klokoč. Ze semen se dělají růžence. Po babičce klokočí...“ zanotoval šlitrovku. „Neznáš?“

„Ale znám...“

Schlíple se vydali k chatě, kde už na terase seděl docent Mareš, který měl odzkoušeno.

„Tak co, pane kolego?“ ptal se Doubka na výsledky zápočtů.

„Mají to všichni, až tady na Terezu,“ sdělil nevesele Doubek.

„Á, slečna Kuncová,“ přeměřil si ji pohledem docent Mareš.

„Kolik jste získala bodů?“ zeptal se jí.

„Dvacet sedm,“ odpověděla.

„Poznala devět z deseti, ale jenom česká jména,“ upřesnil Doubek.

„Ani pokus poslední naděje vám nepomohl?“

„Jé, pokus poslední naděje!“ plácnul se do čela Doubek, „já jsem úplně zapomněl!“

„Co to je?“ zeptala se Tereza Kuncová.

„Pokud vám po deseti položkách chybí do limitu tolik bodů, kolik je možné získat určením jediné položky, máte nárok na pokus poslední naděje,“ vysvětlil docent Mareš další ze svých ďábelských fines. „Vám chybí tři body, takže pokud určíte české jméno druhu a čeledi položky, kterou vám teď kolega Doubek vybere, máte vyhráno.“

Tereza Kuncová nevěřicně zírala.

„Tak běžte, ať to můžeme uzavřít,“ vybídnul je docent Mareš.

„Tohle?“ nakopnul Doubek první kytku, která jim přišla pod nohy.

„Jitrocel větší, jitrocelovitě,“ pronesla somnambulicky Tereza Kuncová.

„Takže to mají všichni,“ ujistil se naposled docent Mareš.

„Ano, všichni,“ potvrdili Doubek i Katka Zemánková.

„I ta Kuncová,“ pohlédnul Mareš na Doubka.

„I Kuncová,“ přitakal Doubek.

„Na rubusy jste se jí asi neptal,“ pohlédnul na něj Mareš s úsměvem.

„Ani na karexy, pane docente,“ přiznal s úsměvem Doubek. Mareš pokýval hlavou.

„Tak to abysme si zašli pro tekutou odměnu, co říkáte?“ obrátil se na Doubka a Katku.

„Jasně, já tam zaběhnu,“ pookřál Doubek.

„Radši ne,“ zadržel ho Mareš, „já už jsem to tam objednal a zaplatil, takže to i přinesu, ať v tom panu výčepnímu neděláme zmatky.“

„Já jdu s vámi, pane docente,“ přidala se Katka, „dám si k tomu párky.“

„Jé, vem mi tam prosím taky jedny,“ zavolal za ní Doubek.

Katka přikývla a zmizela ve dveřích. Doubek osaměl. Potřeboval si utřídit dojmy z posledních čtyřadvaceti hodin, ale nebyl mu k tomu dopřán čas. Na terasu přicházela Tereza Kuncová.

„Tak co, už jste to uzavřeli? Půjdeš se mnou do města?“ zeptala se ho bez váhání.

„Nó, zápočty už jsou vyřízeny, ale ještě tady něco máme...“ mávnul rukou směrem k nepřítomnému Marešovi.

„Jasně,“ odtušila nepřesvědčeně a upřeně se na něj zadívala.

Strčil si za ucho neposlušný pramen vlasů, co se mu svezl do čela. Chtěl být s ní – nevěděl ani proč –, ale nechtěl ani odejít – a věděl proč.

„Běž domů, já ti večer brnknu,“ navrhnul Doubek, nevěda kudy kam.

„Jako bych to už někde slyšela,“ řekla s ironií v hlase.

Doubek se usmál, nerozhodně mávnul rukou, ale zůstal sedět. Stála tam a prohlížela si ho. Nakonec povolila.

„Tak se ozvi, no. Číslo máš a...“ nedořekla. Podívala se stranou, nerozhodně přešlápla a pokrčila jedním ramenem. Pak se otočila na patě, mávla na pozdrav a odcházela.

„Zatím,“ otočil se za ní Doubek. Byl na měkko. Ale jak sledoval její vlnící se boky, rozeznávaly se i jiné struny jeho duše. Džiny měla stejně obtažené jako včera, takže nezvykle širokou mezerou mezi jejími stehny bylo vidět kus cesty před ní.

„Široká pánev a štíhlá stehna – to je vzácná kombinace,“ znalecky okomentoval odcházející Terezu přicházející docent Mareš. V rukou nesl tři čerstvě natočená piva. Spolu s ním přicházela Katka, nesoucí sobě a Doubkovi ohřívané párky.

„A dobré znamení – tedy pokud se týká reprodukce a věcí s tím spojených,“ zamrkal Mareš na Katku a Doubka.

Katka se zasmála, Doubek mlčel a dělal na stole místo pro piva a párky.

„Ty papíry můžete vyhodit, když to všichni udělali,“ poznamenal Mareš k popsaným zkušebním protokolům a posadil se.

Chopili se půllitrů a připili si: „Tak na Podpěru!“

„Abych pravdu řekl, nechápu, proč takové děvče, jako je Kuncová, u nás studuje,“ pravil docent Mareš a Doubek tiše naslouchal, krouže parkem v hořčici.

„Své půvaby by myslím lépe využila jinde než jako učitelka na střední škole,“ pokračoval nemilosrdně Mareš, nic netuše o Doubkových citech. „A pokud se týká znalostí, zkoušel jsem ji ze systému nižších rostlin – a vy víte, že jako examinátor jsem velmi mírný –, a prošla opravdu jen tak tak.“

„Říká se o prsa, ne, pane docente?“ neodpustila si uštěpačnou poznámku Katka.

„Děvče milé,“ zareagoval pobaveně docent Mareš, „kdyby to bývalo bylo o prsa, tak by je ta Kuncová bývala musela nemít, aby prošla – tak těsné to bylo!“

Katka se smála, zatímco Doubek vypustil vzduch nosem a vrazil si do pusy půl párku najednou.

„Ale ale, pánové a dámo, snad se tu nebavíte o přednostech našich studentek?“ zařičel doktor Carda, který konečně odexpedoval posledního studenta a teď se s půllitrem hrnul k jejich stolu.

„To je pod úroveň akademické debaty,“ zadeklamoval, napodobuje nezaměnitelný tón emeritního profesora Pokoutného.

„Já vám říkám,“ pokračoval významně už vlastním hlasem, „ženskou buď přefíknout a rychle se zdejchnout, nebo zavřít do kuchyně dřív, než ji začnou napadat nebezpečné myšlenky.“ Vědoucně pokýval hlavou a přešel pohledem Doubka a Mareše, co si o tom jako myslí.

Oba se té Cardově teorii pousmáli a docent Mareš se nevinně zeptal: „A kam, Emile, když dovolíš, spadá v tomto pojetí tvá dobrá žena?“

„No,“ svažtil obočí Carda, „to je právě ten třetí případ. Před tím bych chtěl důrazně varovat. Tak to dopadne, když člověk včas nerealizuje jednu z těch dvou variant, co jsem říkal prve.“

„Petře!“ obrátil se Carda k Doubkovi. „Na ženský bacha!“ pravil s přehnaným důrazem, až se Doubek dal do smíchu. „Ať nedopadneš jako já!“ pohrozil mu ukazovákem a zakoulel očima. To už se smáli všichni.

„Je mi líto, pánové a dámo, ale známé okolnosti mne nutí dopít a jít,“ řekl Carda po chvíli a obrátil do sebe zbývající téměř půlku piva naráz.

„Já půjdu s vámi,“ řekla Katka, která právě dojídala druhý párek, „ještě musím ke koním.“

„Vy nám taky dáte košem, Katko?“ zalitoval docent Mareš. „Tak to to tady s kolegou Doubkem budeme muset odsedět za vás oba.“

„Je to řehole,“ pokýval hlavou Doubek.

Čtvrté pivo nechutnalo o nic hůř než třetí a Doubek hleděl z terasy přes rybník k lesu. Odpolední slunce osvětlovalo skalnatý hřbítek, na němž si uhájilo místo pár křivolakých borovic. Jejich zrzavá kůra prosvítala řídkými korunami. Docent Mareš se díval týmž směrem.

„Pěkné, že? Pod těmi borovicemi je stará lokalita *Cardaminopsis petraea*.“

„Aha,“ zajímal se Doubek.

„Bohužel, v posledních pětatřiceti letech se mi ji nepodařilo ověřit.“

Po chvíli se Doubka zeptal: „Kolik vám je vlastně let, pane kolego?“

„Dvacet osm.“

„Vida! Čili když jsem tam ten řeřišničník viděl naposled, byl jsem skoro stejně starý jako vy teď,“ poznamenal Mareš a znovu se zahleděl k borovicím. Byl to dlouhý pohled.

U dveří Lovecké chaty postávala mladá, docela hezká servírka, a pokuřovala – výčep byl bez obsluhy a restaurace ještě neotevřela. Doubek pohledem zabloudil do jejího výstřihu, kde bylo dost práce pro obě ruce. Duchem opět přítomný docent Mareš jeho pohled zachytil a ohlédl se.

„Ani tam to není špatný,“ okomentoval Doubek, co viděl, slovy známé odrhovačky.

„Jistě,“ přitakal docent Mareš a pousmál se. Napil se piva a po chvíli pravil: „Víte, pane kolego, že vám to vaše mládí tu a tam ani nezávidím? Co všechno vás napadá... O čem všem musíte přemýšlet...“

„Vás už to nenapadá, pane docente?“ chtěl vědět Doubek.

„Představte si, že nenapadá. A když mě to přece jen napadne, jsem spokojený s tím, že mě to vůbec ještě napadlo,“ řekl s úsměvem docent Mareš.

„Víte co? Tykejme si. Já jsem Karel,“ podal Doubkovi ruku.

„Petr,“ potřásl podanou rukou Doubek.

Usrknul piva, znovu se zadíval přes rybník a chvíli měl pocit, že svět má řád a on, *Cardaminopsis petraea* i stehna Terezy Kuncové jsou jeho součástí.

IV. Poesie

Hasajaki

(zpívá se jako To ta Hel'pa)
 kolektiv tchajwanských
 autorů, dodali Woody a
 Šťopka, premiéra na
 geobotanické exkurzi
 v Mikulově 2006
 „Prý to není nic sprostýho,
 naopak píseň pojednává o
 mladém muži, kterému
 připomíná chvění okvětních
 lístků *Taraxacum* sect.
Ruderalia (nebo něčeho
 hodně podobného, co roste
 na Tchajwanu) jeho milou a
 přemýšlí, jestli jí ty
 pampelišky má natrhat a
 jestli se jí budou líbit.“

Hasajaki, hasajaki
 í to šau je dží
 Infon jau jí
 čan fang mei dý
 šə: wo šan cí ný
 Čin čin čaj šja
 son kej leu ný
 ný šə: fō chuan ší
 Hasajaki hasajaki
 í to šau je džý

Noční děsy

Rolda 2004

Dubové listí
 mi pod nohama šustí
 Nejsem si jistý
 když noc oponu spustí

Podpálím klestí
 a vínem se opiju
 Snad s trochu štěstí
 i tuhle noc přežiju

Snímkování

(zpívá se jako Putování za
 prací z filmu Lotrando a
 Zubejda)

Jana Nová při (resp. místo)
 sběru dat na bakalářku 2005

Snímkování, snímkování,
 snímkování mokřadů
 Nikdo nám v tom nezabrání,
 máme souhlas úřadů
 Blbé kytky nejdou určit,
 žádá to však obyčej
 Ochutnáme, budeme mít
 fialový obličej

Snímkování, snímkování,
 snímkování doubravy
 To, co při tom pošlapeme,
 to už se nenapraví
 Roste kytky v patře E3,
 je to kytky zelená
 Jmenuje se *Quercus robur*,
 nevím, co to znamená

Máte toho mnoho?
 - Máme toho mnoho,
 máme toho mnoho ještě.
 Čtverec stometrový,
 žaludek hladový,
 jen aby nepřišli...

... Chytrý a Grulich!

**Bojový pokřik
 válečných biologů
 (četa botanická)**

Chekotay 2007

Kdo je první v boji?
Brněnský botanik!
 Kdo na stráž stojí?
Brněnský botanik!
 Kdo se vyzná v lese?
Brněnský botanik!
 Kdo kytaru s sebou nese?
Brněnský botanik!
 Kdo ví si vždycky rady?
Brněnský botanik!
 Kdo zůstává vždy mladý?
Brněnský botanik!
 Kdo přidá se vždy v písni?
Brněnský botanik!
 Kdo pomůže ti v tísní?
Brněnský botanik!
 Kdo každou ženu rozpálí?
Brněnský botanik!
 Kdo rád se v seně vyválí?
Brněnský botanik!
 Kdo pozná každý alkohol?
Brněnský botanik!
 Kdo vyléčí ti světabol?
Brněnský botanik!
 Kdo pozná tisíc ostružin?
Brněnský botanik!
 Kdo na svačinu chroupe blín?
Brněnský botanik!
 Kdo pozná každou kytku
 světa?
 ...
 ...
 [trapné ticho]
 ...
 nesměle: Víť a Grulich?
 sbor: *Brněnský botanik!*
Brněnský botanik!
Brněnský botanik!
 Až vyrostu, chci být taky...
Brněnský botanik!!!

Mladičká botanička

(zpívá se jako Básnička od
Jarka Nohavici)
autorský kolektiv: Blanka,
Malví, Božka, Adam, Mart'a
na rašelinářské exkurzi 2008

Mladá botanička
s gumáky nad kotníky
bouchala na dvířka
ústavu botaniky
S někým si určovala,
někomu snímkovala
kytky jako hobby
Tak o tom napsala článek
a ten byl dobrý

ÓÓÓ

Své srdce skloňovala
podle vzoru Braun-Blanketa
Ve vzduchu nechávala
vyset vždy jen epiteta
Plná tragiky,
plná mystiky,
plná splínů
A pak jí nezbylo nic
než odvar z blínu

ÓÓÓ

Bývala viděna
v praktiku u mikroskopu
Od sebe kolena
a divných mechů velkou kopu
Trochu se napila
trochu se opila
na účet prorektora
Za týden na to
byla hvězdou Bryoflóra

ÁÁÁ

Pod paží nosila
rozepsané rukopisy
Ráno se budila
vedle recyklační mísy
Hroudou políbená,
výtrusy potřísněná,
plná zázraků

A pak ji vyhodili z grantu
a hned na to i z privátu

ÓÓÓ

Ve třetím ročníku
dostala chuť na tituly
Ale docenti tatíci
dávaj' pozor na podvody
Cítíla u srdce
jak po ní přešla

verze A:

Chytrého bota
Tak rychle dopsala práci
ó kvalita

verze R jako rašelina:

Lucčina bota
Tak rychle určila
Caliergonella cuspidata

HM HM HM

Išel kmotr

(hornácká lidová
mykologická)
dodal Janek,
ústavní premiéra na
semináři na podzim 2008

Išel kmotr
s kmotříčkú na huby
On náš kmotr
suché huby lúbí

A jak došli
navrch vinohradu
Už sa kmotr
na kmotříčku kladú

Jak sa vám
tá robotěnka lúbí
Ej kmotříčko,
lepší jak ty huby

Ja, kmotříčko,
tust'uličká, tustá
Je to ale
robotěnka hustá

Bádání

(zpívá se jako Dělání z filmu Princové jsou na draka)

kolektiv tehdejšího třetího ročníku,
premiéra na půlení v jarním semestru 2009

Když máš srdce zjhlé, když máš potíže,

v Řečkovících vždy jsi v stavu beztlíže

Do herbáře zajdi, mrkni na sbírky,

tichý kout si najdi, určuj motýlky

Žena doma pláče, není na chleba,

zajdi pro lahvičky, chleba netřeba

Děti také pláčou, není na otop,

kör kdyžs do laborky odnes přímotop

Bádání, bádání neznámá strádání

Bádání, bádání je lék

Bádání, bádání spásou světa zavání

Bádání, bádání je lék

Když máš výzkum v kýblu

a v prezentaci neduhy,

nemysli na nevěru, nemysli na dluhy

Rýpni do zeminy, zatřes listovím,

Natúra ozve se ti hlasem medovým

Vzorek ti utekl, kytky uhnily,

ve výpočtích ses sekl - chyba debila

Pohled, sedmikráska! Drozdík, cvrliká!

Vzduchovka v tvé ruce uspí drozdíka

Bádání, bádání, to je naše poslání

Bádání, bádání je lék

Bádání, bádání bývá občas k posrání

Bádání, bádání je lék

Když tě život trýzní, když máš lenoru,

do gumáků vklouzni, naplň čutoru

Brouzdej rašelinou, snímkuj úhory,

klíšťata necht' zhynou, zab je, netvory

Svody světské na tě všude číhají,

biohodiny tvé hrůzně tikají

Rodiny se zřekni, přátelů se zbav,

na kolena klekni, objev kouzlo trav

Bádání, bádání tupé hlupce zahání

Bádání, bádání je lék

Bádání, bádání dovede nás k poznání

Bádání, bádání je lék

Pavel

(zpívá se jako Linda od Ivana Mládka)

DAniela na zahraniční exkurzi 2009 do Francie Pavlovi k narozeninám

Pavel a Pavel a Pavel

nejradši geofyty ze všech kytek má

Pavel a Pavel a Pavel

za nový druh česneku cokoliv dá

Říkám mu: Pavle, čum, endemický *Ornithogalum*!

On na to: Na balkóně mám jich sedum!

Pavel, jó Pavel, jó Pavel

svůj rýček vždy ve střehu má

V. Společenská kronika

Report z narozek Chytrý et Tichý 2007

(Chekotay)

Začalo to nevinně, volejbalovým zápasem. Petr Bureš se kamufloval oranžovým řečkovickým prachem a pak vybafoval na soupeře zpoza sítě, Šmarda házel míčem věčně po policajtech a Dan Dvořák tam rozjížděl svou vlastní mimickou show – bohužel se nepodařilo vyfotit.

Zhruba v pět nastal přesun do jídelny, kam jsem byl odveden třetáčkami, a než jsem se vzpamatoval, vrazil mi Chytrý do ruky sklenku vína. Brzy se prozradilo, že patřím k těm otřesným druhákům, kteří dnes ráno obsadili BR3, když tam měly být státnice, ale třetáci již nebyli ani moc krvežízniví, ježto to všichni (až na jednu dívku) dali. A stejně si všichni (až na tuším Martina - bráchu od Božky) budou studium prodlužovat (což se jim nedivím, v Řečkách je líp než na světě).

Brzy se utvořil had a botanické duo přijímalo gratulace. Mezitím bylo určeno pohlaví Hájkovy ratolesti a jeho jméno. (Ondřej).

Chytrý et Tichý dostal hlavně hromadu chlastu plus velkou bednu s JUICEm 7.35.35 – obsahovala (krom návodu k použití) základní balíčky JUICE a přídatný modul KUBAT9 (vydal Božkov, 2007). Myslím, že to je na fotce. Poblhopřál jsem našim zázrakům jménem celého druhého ročníku a šel na guláš (mňamky mňamky!).

Následně se konala přednáška na téma vybírání darů – byl učiněn pokus o využití moderních informačních zdrojů (Google) a hledalo se dle výrazů „Milan+needs, Luboš+needs, Milan+give“, případně v češtině „Luboš+potřebuje, Milan+dostat“. Ukázalo se, že Milan nepotřebuje dráty k připojení, což ovšem nebylo nijak užitečné, ježto to pouze ukazovalo, co Milan nepotřebuje! Důležité bylo zjištění, že Milan potřebuje vyřešit své problémy, narůst si dlouhé vlasy a sehnat novou dívku, ale to nebylo proveditelné, zvláště z důvodů pomalého růstu vlasů. Celá přednáška by měla být na netu, byť bohužel bez doplňujících komentářů, které stály za to. Nakonec ještě přibyl fotokomix o výrobě svetrů (absolventi Vrbna znají). Milan dostal Lubošův svetr a naopak, svetry jsou kvalitní, kolektivní práce a počítají s dalším profesním růstem svých nositelů (velká volnost v oblasti bříška)

Do toho nám paní Holčáková svým hypersonickým hlasem přečetla svou floristickou báseň o oslavovaných velíkánech a pak Jana potichounku dala k dobru svou pohádku o Zlatovlásce. Zrovna když četla o tom, jak Jiřík dorazil do Řečkovic, dorazil do Řečkovic Jiří Danihelka, a když to slyšel, vypadal poněkud strnule, asi jako žízala po viagře. Závěr byl provázen bouřlivým potleskem a Jiří zmizel.

Takže přišly na řadu obložené talíře a další víno, eventuálně „pivo“. Milan vytáhl kytaru, další frajer, kterého se nepodařilo identifikovat, vytáhl banjo, a už se jelo, bohužel (nebo bohudík?) nás za chvíli obsluha jídelny vyhodila.

Ještě před tím, v době předávání darů, však proběhlo referendum ohledně znaku fakulty na trička. Bohužel fylogenetický návrh zřejmě neobstál, budeme tam mít kolečko, a v něm netopýra, houbu, kytku a tuším že nějakého hmyzáka nebo tak něco (už si moc nepamatuju). Obrázky byly identifikovány, v trojlístku se poznal: a) Štírovník bez palistů, b) Mochna bez dvou krajních lístků, c) Jasan bez většiny lístků. Co tam bylo nakresleno za ptáka, poznal jistý vetchý kmet jako netopýra, ale že prý tam není za ptáka, ale za nožičky. Houba byla určena Danem jako „macatá černobylská holubinka“.

Přesun k ohni byl veselý, ježto nebyl žádný oheň. Chytrý byl zase jednou preacox, a my tam rozdělávali fajn z mokřých větví topolu a toaletáku (jiného, než ten, co dostal Chytrý

et Tichý). Nakonec se povedlo, ale to už pařba prodělávala schizma, kdy většina lidí včetně oslavenců byla na Podpěrově náměstí. No však jsme je nahnali ven!

Následovalo velké množství chlastu, instalace hydrauliky k bečce, další chlast a hromada salám + pytel pečiva. Taký tady kolovala jedna sodovka, ale tu nikdo pít nechtěl. Hrál Chytrý... Kolem půlnoci už se hrály písničky, které jsem snad ani nechtěl slyšet 😊 Jako že znám hodně sprostých písniček, ale tohle bylo maso! V té době již kolega Fajmon sklesl do Božčina pelechu a víceméně tam usnul. Naši starší kolegové byli velice hodní, když Kája spadl mezi palety, tak ho vytáhli, když jsem já usnul v ohništi, tak mě taky vytáhli, no nemůžu si stěžovat.

Pak někdo probudil Dana a Káju s tím, aby zazpívali „Aj tí chlapi“, což oni promptně udělali, čímž šla celá párty do děsných sraček...ehm...obrátek, navíc kytaru už okupoval Horsák, takže jsme zase sbírali mochromůrky bílé a opakovali si ptactvo v sovičkách. Karel se pokoušel znásilnit asi tři dívky najednou, ale protože byl schopen pouze plazivého pohybu, moc mu to nešlo.

Pak mám nějaké okno... jo, myslím, že jsem lezl z okna, a teda doufám, že jsem vypadl z WC v přízemí a ne v patře! Dneska mě podezřele bolí různé části těla. Taký se projevila snaha „vzhůru ke hvězdám“, ale naštěstí se hromosvod utrhl včas. Dále jsem potkal Danihelku, sedlal svého oře (byl na kole) a poradil mi, ať přespím na gauči na Podpěráku, což jsem však raději neriskoval.

Lidu ubývalo, Horsič už nevěděl, co by zahrál, tak jsme zpívali různé lidovky, popř. Nohavicu.

A najednou nás tam bylo už jenom šest, včetně Tichého a Fajmona, tak jsme to zabalili, odnesli židle, sklidili chlast... já šel dom, ostatní spali na ústavu, a protože jsem se cestou stavil v #23 na kompech, tak víte přesně, kdy jsme to utnuli. Až dodatečně mi došlo, že jsem mohl přespát na nějakém exkluzivním místě, třeba na dámských WC, v BR3, nebo na střeše.

Tento semestr jsem už zažil pár pěkných biopárty, ale tahle byla ze všech daleko nejlepší, i když na ní nebyl Grulda (možná proto 🤔).

Akorát mám dneska strašnou kocovinu a taký nevím co s botama, protože jediné místo na tančení bylo tradičně v ohništi, což mě samozřejmě nezastavilo 🤨 Bože... na „Čiže stě húsličky“ jsem snad ještě nepogoval...

Ták, a teď víte všechno, teda kromě toho, že otázky na státnicích byly: Rozsivky, Srovnání *Apiaceae* a *Asteraceae*, a Typy obratlů + ke které skupině patří (tohle asi nepůjde nijak obkecat!).

Henten pošahané proslov

(Adam, Chekotay a spol., proneseno na bakalářské promoci 2008)

Prohlédni si plénum zleva doprava, pomalu, tak tři sekundy. Vyhledej oční kontakt s pošukama, co si o sobě myslí, že jsou důležitý a co maj ve zvyku být ukecaný (e.g. Priesnitz e.c.). Zlepší to pověst proslovu. Tvař se důležitě – ted' seš tady kápo ty – a zdravě sebevědomě – my terénní jsme větší šarže než jacísi molekuláři! Každopádně ale ne povýšeně.

Vaše Magnificence, spectabilis, honorabiles, cives academici, vážení absolventi a hosté!

Sešli jsme se dnes při slavnostním zakončení a promočním aktu absolventů bakalářského studijního oboru Systematická biologie a ekologie. Při této příležitosti mi dovoluje krátce se zamyslet nad naším oborem.

Ekologie je vědou zkoumající vztahy mezi živými a neživými objekty, a mezi živými objekty navzájem. V podstatě zabírá veškerý život, jeho vztahy k neživé přírodě a všechny jeho ostatní projevy. Projevem života je růst stromů v lese, vztahy mezi opylovačem a květem rostliny stejně jako kvašení piva a koneckonců i jeho konzumace. Jako taková je ekologie vlastně nejkomplexnější vědní obor, jaký známe. Všechny ostatní obory lidské vědy můžeme považovat alespoň zčásti za pomocné vědy ekologie.

Říká se, že ekologie je tím skutečně nejstarším řemeslem – a už jen existence takového úsloví vypovídá o ekolozích mnohé –, neboť pokud by se lidé nenaučili poznávat své okolí, velmi záhy by vymřeli. Dnes jsou ekologické aplikace užívány tak běžně a provázaně, že si to obvykle ani neuvědomujeme, bez ekologických poznatků není existence naší civilizace možná. Ale tato naše věda není jen prostředkem k přežití. Je to také obrovská výzva lidské mysli, neboť ekologie podává celistvý pohled na existenci života ve vesmíru. Je možno si představit většího cíle?

Bakalářské studium nás naučilo mnohé. Naučili jsme se chápat svět jako nesmírně bohatou síť vztahů v biosféře naší planety. Naučilo nás také základním schopnostem vědce – ptát se, kriticky zkoumat nabízené odpovědi, přemýšlet o nich a obracet je ze všech stran. Třeba se časem naučíme používat tyto schopnosti i mimo zkouškovou období...

Během našeho studia jsme se setkali s mnoha výjimečnými lidmi, patří jim náš dík za čas, který s námi strávili, když se pokoušeli předat nám alespoň zlomek jejich vědomostí a zkušeností v naději, že pouze nehází perlet'ové výměšky vodních měkkýšů příslušníkům druhu *Sus scrofa* forma *domestica*. Nakolik se jim to podařilo, nejsem schopen říci, ale to, že jsme zde, svědčí o tom, že jisté předpoklady pro sběr perel máme.

Bakalářské studium je jen malý milník na naší dlouhé cestě za poznáním, která, jak doufáme, neskončí předčasným vyhazovem. Neboť být vědcem je krásný a povznášející pocit.

Přátelé, pamatujte: Není důležité přežít, ale zúčastnit se!

Použitá literatura: Svoboda in Königova et al: Vita nostra revue, 12. ročník, 3. číslo. 4. strana. 3. LF UK, Hradec Králové, 2003.

VI. Citáty pro každou příležitost

Bureš: „Abyste si představili čtyřrozměrný systém, tak potřebujete určité povzbuzující prostředky.“

Chytrý: „Na mapě máte buď zelenou, to je les, nebo bílou, to není les.“

Chytrý: „Základním vybavením do terénu je batoh a svačina.“

Danihelka: „Prožíváte ten nejkrásnější okamžik svého života, stáváte se přírodovědce.“

Danihelka: „Kdo je tady neformální vůdce smečky?“

Marek Gonda: „Vy.“

Danihelka podpírá herbářem nožičku u tabule.

Verča Kalusová: „Tady vidíš to využití v praxi.“

Na terénním cvičení bylo probráno již mnoho zástupců rodu *Veronica*.

Jana Nová: „Ještě štěstí, že tady nemáme žádnou Veroniku.“

Martin Jiroušek: „Bysme jí rozrazili.“

Nela Kubová s trávou v ruce: „Mně se to nepodařilo určit. Moc jsem pro to teda neudělala, jenom jsem s tím točila...“

Aleša Vinikarová: „Já to taky zkusím. Na kterou stranu mám točit?“

Při návratu z terénního cvičení, kde byla strašná zima...

Aleša Vinikarová: „Já mam dvě mikiny a triko a bůhví, jestli pod tím ještě něco nemám, já už jsem se dlouho nedívala.“

Chytrý představuje disertačku Katky Šumberové: „Rybí sádky, to je biotop, do kterého nikdy nikdo nechodil, protože je to hnusné, smrdí tam chciplé ryby...“

Hrouďas: „My houbožrouti trháme jen ty produkční orgány.“

Jirka Konečný: „To by u zvířat bylo dost drastický.“

Grulich: „To jsou takové ty lokality, kde je deset centimetrů vody, sedm metrů rašeliny a pod tím sediment... utopených botaniků.“

Eliška Horodyská při prezentaci na semináři: „Když tam ten druh nebyl, tak jsem ho sáhodlouze nevyhledávala.“

Klára Helánová: „To napiš do diplomky.“

Chytrý: „Do kapitoly Metodika.“

Grulich: „Já jsem ji (*Carex dioica*) tam teda neviděl, ale pravidelně to rašeliníště vídávám... z vlaku. Bohužel jsem si ještě nenašel čas, abych tam vystoupil, zatáhl za záchrannou brzdu...“

Rolda chválí Kristině Merunkové diagram: „Jak tě napadlo to udělat?“

Kristina Merunková: „Tož tak.“

Lydie Navrátilová o odběru profilu z rašeliníště: „Byla to sedmičlenná výprava...“

Jitka Effmertová: „A vrátili se čtyři.“

Grulich o nějakém ostrovu: „Také nebyl před příchodem člověka osídlený.“

Zuzka Myšková: „*Ostrya carpinifolia* – to je něco mezi chmelem a habrem.“

Michal Hájek: „Oheň může být významným kulturním zážitkem, jiná kultura v tajze není.“

Zuzka Myšková o *Montii*: „Dřív se z nich dělal salát.“

Bureš: „A chutnala jste je? Já jsem je kolikrát jed.“

Rolda: „A proto vyhynuly.“

Chytrý o zahraničních stážích: „Zvláště doktorandi by měli vycestovat, aby pak byli použitelní. Roldo, ty se nesměj, ty jsi nikdy nebyl.“

Rolda: „Já jsem byl na Sibiři.“

Kristina Merunková: „Je potřeba se zapsat do semestru, aby vám nějak neukončili studium, to by bylo takové letální.“

Michal Hájek o tundře: „Víc medvědů znamená víc medvědíh hoven.“

Jana Nová si v atlase prohlíží bizarní houby.
Dan Dvořák: „Odhalil jsem tě, prohlížíš si pind'oury!“
Jana Nová: „Prohlížím si *Lysurus cristatus*.“
Martin Jiroušek: „Každý tomu říká jinak.“

Dan Dvořák o nějaké houbě: „Obsahuje stejný jed jako muchomůrka zelená.“
Jirka Konečný: „Důkaz místo slibů!“

Hrouďas recituje morbidní texty: „To mám od jinejch kamarádů.“
Rolda: „Hrouďas má divný kamarády.“
Hrouďas: „Rolda je můj kamarád.“

Chytrý: „Ekologie obnovy - říká se tomu také restaurační ekologie a to vystihuje atmosféru té konference.“

Marek Gonda (překlad do češtiny): „Co můžeš osnímkovat dnes, nenechávej na zítřek. Jeden porost *Seslerie*, byl už večer, nechtělo se mi – přišel jsem za pár dní a stál tam pionýrský tábor.“

Chytrý: „Neříkejte všichni nativní! Šárka to razí...“
Šárka Cimalová: „Já jsem to převzala od Luboše.“
Zdenka Otýpková: „To jde z vaší pracovny!“

Bureš o domorodci z tropů, který znal kytky tak dobře, že se stal kustodem herbáře: „Když i taková funkce, jakou má Jiří Danihelka, může být nahrazena takovým přírodním stromohledačem, tak je vidět, že musí mít ty znalosti opravdu fenomenální.“

Chytrý o máčce (*Eryngium*): „Je tak trnitá, že se nedá nijak uchopit, ať už jste herbivor nebo botanik.“

Ikonka v Juicu u nějaké analýzy...
Jana Nová: „Proč je tam ten tuleň?“
Marek Gonda: „Chtěl říci, že to často zamrzá.“

Rolda: „Ty lesní druhy nejsou úplně lůžči.“
Terka Náhlíková: „Nezastávej se jich.“

Terka Náhlíková: „Co to znamená zabuřenělá paseka?“

Rolda: „To je dobře, že se na to ptáš.“

Následuje delší přednáška o odlišnostech biologické a lesnické terminologie, a chce přejít na další slide.

Jana Nová: „Co to teda je ta zabuřenělá paseka?“

Rolda: „To je paseka, která je zarostlá buřinou...“

Daniela Bártová Dittrichová prezentuje bakalářku: „Omlouvám se, že jsem neuvedla všechny tituly pana docenta Bureše, ale i tak se mi jich zdá dost.“

Chytrý: „Docent Grulich využil strategie, kterou vynalezla Lydie, hlásil se během potlesku.“

Iveta Járová prezentuje bakalářku: „Čeká mě zápis do Turbovegu a zpracování v těch programech se zajímavými názvy.“

Bára Chattová: „Dezertovala jsem k vám z mikrobiologie, ale po docentu Němcovi se mi hrozně stýská.“

„Terénní deník, kam si zapisuju, jaká byla teplota, jaké bylo počasí, jak jsem se cítila...“

„Jestli ty krytenky žerou ty rozsivky nebo naopak.“

Chytrý: „Musím říct, že pro mikrobiologii by vás bylo škoda.“

David Zelený: „Proč je ta půda živinami bohatá? Není to spíš současností, jak jdou všichni z hospody dom...“

Rolda: „To je blbec!“

Jitka Effmertová prezentuje na semináři: „Já jsem to dělala narychlo.“

Chytrý: „Jo, aby byl nějaký graf.“

Rolda: „To nemůžeš přiznat.“

Jitka Effmertová: „To bude na diplomku úplně jinak.“

Rolda: „Jo, tady těm blbečkům to stačí...“

Chytrý: „Teď se hlásil Michal Hájek, Kristína Merunková a Petr.“

Michal Hájek: „Já jsem měl pocit, že Kristína se hlásila dřív.“

Kristína Merunková: „Ne...“

Šmardas: „Tak se zeptám já.“

Štěpánka Králová o výpravě do Finska: „Někdo si řekne: já to zvládnou, a ty tam jedou a nemaj problém. Někdo si řekne: v žádném případě, tak tam nejedou.“

Chytrý: „A taky nemaj problém.“

zápis: B or C

Bureš chce závorky.

Michal Hájek: „Můžeš si je dát třeba mezi B a C.“

Šmardas: „Ale tam je ještě O a R.“

Chytrý: „Teď se dočkáme toho referátu z literatury... Ne?“

Rolda: „Milan odejde domů neuspokojen.“

Chytrý: „No, já jsem se tak těšil...“

Michal Hájek: „Milan už dlouho nic nečetl.“

Chytrý doporučuje Malví, aby si zkusila referát přeříkat doma.

Malví: „Já jsem to zkoušela, ale vono to vyprávět doma psovi a vám tady je něco jinýho...“

Woody: „In early afternoon the forest looks like this... or even worse.“

Chytrý má výhrady k mluvnímu projevu

Ondry Vilda: „Někdo se narodí jako táborový řečník, třeba Rolda... Rolda si musí opakovat jiné věci.“

Bureš: „Není nic horšího než usnout na vlastní přednášce.“

Itálie

Porucha autobusu při odjezdu, načež návrat do Brna.

Karel Fajmon: „Tak letos to bylo takové kratší.“

Evka Hette: „Ani jsme se moc nespálili.“

Michal Juříček: „To je zajímavé, že to v té Itálii vypadá skoro jako v Brně.“

Kristína Merunková: „Voni mají pro nás vyhrazenej nákej autobus, kterej na nic jinýho nepoužívají.“

Klárka Helánová píše SMS: „Ještě jsme nevyjeli z Čech, rum jsem už vypila. Přijed na parkoviště, přivez novej rum.“

Jana Nová: „Pošlete dopředu, že chcem čůrat.“

Božka: „A ať nám řeknou, proč nechcou zastavit, ať víme, proč je nenávidíme.“

Venku hrozně prší.

Katka Krátká: „Pane řidiči, můžu na záchod?“

řidič: „Běžte do přírody.“

Marek Gonda: „Máš to i s bidetem.“

Evka: „My tam fakt jdeme?“

Karel: „Vy tam fakt jdete?“

Marek chce jít.

Marek Gonda: „Čím dřív zmokneš, tím dřív budeš zpátky.“

Šmardas: „Ty jsi poprvé na zahraniční exkurzi?“

Klárka Helánová: „Čím dřív zmokneš, tím dýl budeš mokrej.“

Marek velmi chce jít.

Evka Hette: „Marku, běž ven, zahraj si na píšťalku, třeba tě to uklidní.“

Chytrý: „Já bych jako skoro šel.“

Božka: „Tak čau.“

Chytrý: „Myslím, že nás tam čeká tisíc skvělých zážitků.“

Kristina Merunková: „Trochu se jich bojíme.“

Evka Hette: „Musíme porušit to pravidlo, že když jdou vedoucí, jde skupina s nima.“

Marek Gonda: „Půjde skupina a vedoucí ostanou tu.“

Evka Hette: „Dobře, půjdou vedoucí a kverulant.“

Evka Hette: „Milane, tak už běžte, ať můžeme zavřít ty dveře.“

Vezeme biologický materiál velkých rozměrů.

Šmardas: „Katka tak jako něžně projevuje náznaky nesouhlasu. Prej: koukat na kapradiny celou cestu by mě asi nebavilo. Neřekne: strčte si to do prdele.“

Chytrý: „Zvu vás na výstavu výsledků včerejší exkurze.“

Karel Fajmon: „Katalog je předpokládám jen jeden.“

Chytrý: „Vzhledem k tomu, že s sebou vezeme poměrně málo kopírek... Jo, a vstupné zdarma.“

Božka: „Jsem Šmarda a kdo je víc.“

Šmardas: „Řekla Božka.“

Grulich: „Zpráva pro kolegu Šmardu – *Camelina irregularis*.“

Evka Hette: „Tak, a seš zakletej.“

Malví: „Pojedeme na zmrzlinu.“

anonym: „A Grulich bude řídit.“

Božka: „Co na to Karel?“

Karel Fajmon: „A co na to můj herkules?“

Šmardas: „Smrdí, Karle, smrdí.“

Klárka Helánová chystá exkurzi na Pálavu:

„Tak děcka, co je tato kytka, nevím, ale v Itálii byla krásná *Calystegia soldanella*. Ukážu vám obrázek... Toto mi připomíná *Pistacia lentiscus*, ale není to ona.“

Evka Hette: „Najděte *Orlaya grandiflora*, máte na to čtyři hodiny. Cestou si poručujte z klíče ostatní kytky. Sraz je dole v hospodě. Že prší, to nevadí, já tam na vás počkám.“

Klárka Helánová: „Kdo mi koupí pivo, dostane zápočet.“

obhajoby

Chytrý: „Vedoucí prvních dvou diplomek docent Bureš je v zácpě v Bohunicích.“

Šmardas: „Tak začneme obědovou pauzou.“

Šmardas dlouze vytýká chyby v práci Jany Kneřové, a na závěr: „Já jsem tady zapomněl přečíst důležitou věc, že práce splnila podmínky a proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě.“

Bureš v posudku vedoucího: „Vynechám úvodní kecy, přecházím k věci.“

Jiří Konečný: „K té formální stránce, to se nedá nijak omluvit, to se můžu jenom vymluvit.“

„Z hlediska mé viability... Moje viabilita začíná být snižovaná.“

Ondra Vild: „Vedoucím byl Honza Roleček.“

z pléna: „In memoriam.“

David Zelený jde číst oponenturu: „Mohl bych poprosit o vzduch?“

Chytrý: „Děláš, jako kdybys obhajoval sám.“

z Davidova posudku: „Autor měl tu smůlu, že mě jeho práce zaujala..., takže jsem nakonec s radostí objevil několik nedostatků, které mu hodlám v následujících řádcích důkladně vyčíst.“

Z diskuse s absolventy o hledání zaměstnání

Sam Lvončík: „Když jsem skončil, tak zrovna nebylo mapování Natury, nastaly krušné časy... Mapoval jsem až do zimy. Pak byla hibernace, žil jsem ze zásob... Na pracáku náh fytoecenologa nehledali.“

o své nové práci na rostlinolékařské správě:
„Oni o tom nevědi, ale já si myslím, že ta práce nakonec bude fytoecenologická.“

Bára Chattová na semináři: „Po minulé diskusi o vhodnosti pozadí jsem měla velké dilema, zvolila jsem barvu černou zeštíhlující, tak doufám, že nebudete mít výhrady k mému pozadí.“

o autorech článků: „Vy z toho zjistíte, že to je žena, a je jich tam strašně moc, takže je to báječná databáze.“

„Nemáme hudební výchovu, na to musím upozornit.“

„Z každé lokality jsou třeba čtyři preparáty. Ale já jsem si zrovna dneska vypůjčila všechny čtyři, takže máš fakt smůlu.“

Chytrý: „To byl opravdu velmi užitečný referát.“

Chytrý: „Mně se stala taková nemilá věc, že mě nominovali do jakési komise, se kterou jsme museli objíždět různé vysoké školy a tvářit se tam důležitě.“

Grulich o evropském seznamu ohrožených rostlin: „Kdyby se Evropská unie opět rozšířila, tak by mohl být problém, protože *Pedicularis sudetica* není ohrožená v Rusku, na Aljašce a v Kanadě.“

Chytrý o Jirkovi Žákovi: „A souhlasil s tím?“

Irenka Veselá: „Nevýrazně protestoval.“

Chytrý: „Tak to je dobrý.“

Jana Nová oznamuje, že bude prodlužovat.

Chytrý: „A proč?“

Jana Nová: „Mám vás všechny ráda a chci tady s váma ještě rok bejt.“

Chytrý: „Jestli mě máte ráda, tak pojďte dělat státnice.“

Adam Veleba: „Historie lokalit je známá asi stylem Jedna paní povídala.“

Rolda: „A která paní to teda povídala?“

Drbeme Martinův prstýnek.

Jana Nová: „To má od Božky.“

Verča Kalusová: „A prej má od ní i náramek.“

Jana Thomayerová: „A batikovaný spodňák.“

Chekotay prezentuje bakalářku: „Snímky jsem dělal sám a jsou ve dvojici.“

„Já mám pocit, že i ta zvěř si to vybírá, kde bude spásat, nebo co.“

„Pardon, já jsem nachcípáný jak cyp.“

„Pokud si zvěř někde udělá dálnici, tak mám pocit, že tam deset let tráva neporoste.“

Malví: „Osnímkované snímky...“

Petr Halas o své práci v terénu: „Zatím se mně nestalo, že by mě hnali holí. Jednou mě chtěli zastřelit, ale to byl ojedinělý případ.“

Jana Nová: „No vono to stačí jednou.“

Chytrý o Vegetaci ČR: „Tuto knížku jsme vyrobili s kolektivem lidí, z nichž mnozí sedí v této místnosti.“

Michal Hájek, na něhož nezbyla židle: „Nebo stojí.“

Zuzka Myšková: „Já tě kousnu, chceš?“

Roldova obhajoba dizertačky se koná v zoologickém praktiku.

Bureš: „Teď jsem byl upozorněn, že v rámci přípravy místnosti byly přeneseny všechny posvátné relikvie.“

Rolda: „Doufám, že jsem se nedotkl přítomných zoologů, ale považoval jsem zejména přítomnost profesora Podpěry za naprosto nezbytnou.“

Rolda odpovídá na připomínky oponenta: „Jinak souhlasím s takovýma věcmi, jako že prezenčně absenční škála... A pochvaly.“

Prach: „Pane předsedo, prohlašuji, že netrvám na tom, aby se vyjadřoval ke všemu.“

Sádlo k Roldovu pragmatickému přístupu: „Nejpragmatičtější je převést subkontinentální doubravy na smrkové monokultury: jednak získáme palivo a vědecký problém je vyřešen.“

Bureš před narvanou posluchárnou (kritické taxony): „To je mimořádný zájem. Kdybych to tušil, tak bych se lépe připravil, možná i lépe oblékl... Už se s tím nedá nic dělat.“

Grulich: „Kostřavy mně nepřijdou takový problém... Protože tady máme Šmard'ase.“

Chytrý: „Rumiště – místo, kde se nachází rum.“

Pavel Veselý popisuje, co zařadil do herbáře: „Některé druhy, které se mi z nějakého důvodu líbily, hlavně ruderální... díky, Karle.“

Jana Nová: „Fotíš i zaherbářované položky?“

Chytrý: „To by bylo Herbarium mortae icones.“

Kristýna Žáková o managementu vesnických dvorečků: „Ty starší lidi přestávají... vlastně umírají, žejo.“

David Zelený o článku ze své disertačky: „Přišlo mně, že to je provizorně přijato. Ptal jsem se Milana, co to znamená, a Milan říkal, že to jako je skoro jistý... že to nevezmou.“

Chytrý: „Když děláte snímky téhleté vegetace, tak tam často máte zaječí bobky na 2b.“

„Tráva ve městě roste rychle. Nikdo ji nehnojí záměrně, ale všichni ji hnojí nezáměrně.“

Uher čte prezenčku: „Trinastka?“

Iveta Járová: „Járová. Na tu fotku se nedívejte.“

Uher určuje referát Janě Dvořákové: „Vy budete mat' Diatoms.“

Bára Chattová: „Mrcho.“

Michal Mazák prezentuje bakalářku: „Nejprve jsem si musel vybrat plochu.“

Grulich při pohledu na fotku: „Šikmou.“

Lukáš Kaštánek prezentuje bakalářku: „Občas se vyskytne i fytocenologický snímek. Fotodokumentace... tu jsem nedávno úspěšně našel.“

Danihelka: „Odvedl jste, Lukáši, nákou terénní práci a našel jste i nějaké kytky.“

Rolda: „Co jsi musel vidět, abys tam ten snímek udělal?“

Lukáš Kaštánek: „Třeba přístupnost.“

Chytrý: „Kolik jich je na silnici?“

Šmardas: „Já se ptám občas schválně blbě.“

Dita Blažková ukazuje fotku pokusné zahrádky s violkami: „Pokud je vám to povědomé, tak tady stává bečka, když je nějaká akce, a tady nalézáme opěkáčky.“

Ctibor Dolejší prezentuje bakalářku: „... některé lokality, u nichž je vysoká pravděpodobnost zarostlosti a zpustlosti...“

„... velké množství půdy, které z mnoha zdí nebylo možno odebrat, aniž by na mě majitel poštal psy.“

Hanka Sekerková prezentuje bakalářku: „Modelovou krajinou pro to je krajina v okolí Třebíče, kde...“

Eva Hette: „Bydlí David.“ [vedoucí práce]

Šmardas: „Řekneš si: abych to snímkovala, musí tam bejt... náká *Festuca*.“

Chytrý moderuje diskusi: „Ne, teď už se ptá fakt Karel, protože ten se hlásí už od Ctiborova referátu.“

Dan Dvořák: „Někdy nemusíš ty dva druhy rozlišit.“

Ondra Melichar: „Tak dám hlavu dohromady s Petrem Hroudou a on mi poradí.“

Dan: „Ale někdy jsou určité i případy, kdy dokonce ani Petr Hrouda si neví rady.“

Chytrý: „Dan chce říct, že máte jít za ním.“

Byl Praděd osídlený v 7. století?

Řehořek: „Voni ty Slovaní moc vysoko nešli.“

Rolda: „Já bejt Slovan, tak se tam jdu podívat.“

Jana Dvořáková v referátu o houbách: „Systém byl složitý, takže přišli molekuláři, že by do toho mohli vnést...“

Dana Michalcová: „Bordel.“

Marek Gonda o studijním pobytu v Norsku: „Prostě chaos. Tu ostrovček, tam ostrovček, fjordík, cestička, mostík...“

„Vývrcholenie prednášky bolo, že sme si mali ve skupinkách povedať o živote na farme, či kočky dávajú vajíčka...“

Hroud'as zahajuje přednášku: „Nebudete mi mít za zlý, když občas udělám odbočku úplně mimo mykologii?“

Jana Dvořáková: „Od toho tady sme.“

Referát o učitelské diplomce na semináři.

Michal Hájek: „Máte něco proti ostricím?“

Vendula Sůrová: „Já si nemůžu zapamatovat, která je která. Já mám radši kytky, které kvetou. Ale já vím, že vy to tady máte rádi.“

„Ani u těch trav si člověk moc nevybere.“

„V obcích mi to nepřišlo zajímavé.“

Hájek: „Zase tam není moc ostríc.“

Bavíme se o tom, že rekordu ve skoku dalekém bylo dosaženo v Mexiku ve velké nadmořské výšce.

Jana Nová: „Takže ideální by bylo udělat olympiádu v Nepálu.“

Grulich: „To ne, tam ti lidi žijou v údolí a jsou tam vysoké špičaté hory...“

Jana Nová: „Málo místa na doskočiště.“

dotaz: „Člověk patří mezi velké savce, nebo malé savce?“

Verča Kalusová: „Mezi malé, ale velmi vychcané.“

Jana Nová: „Já si laicky myslím, že mechy rostou tam, kde je mokro.“

Chytrý: „Jano, vy už si v pátém ročníku nemůžete nic myslet laicky.“

Do sebranky přispěli: Adam Veleba, Blanka Jířů, DAniela Bártová Dittrichová, Eva Hettenbergerová, Chekotay, Jana Nová, Janek Běťák, Karel Fajmon, Pavel Veselý, Rolda, Vendula Křoupalová a mnozí další, aniž by vo tom věděli :-p

Jazykové, grafické, tiskové a všechny ostatní chyby jdou na vrub Jany Nové.